

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

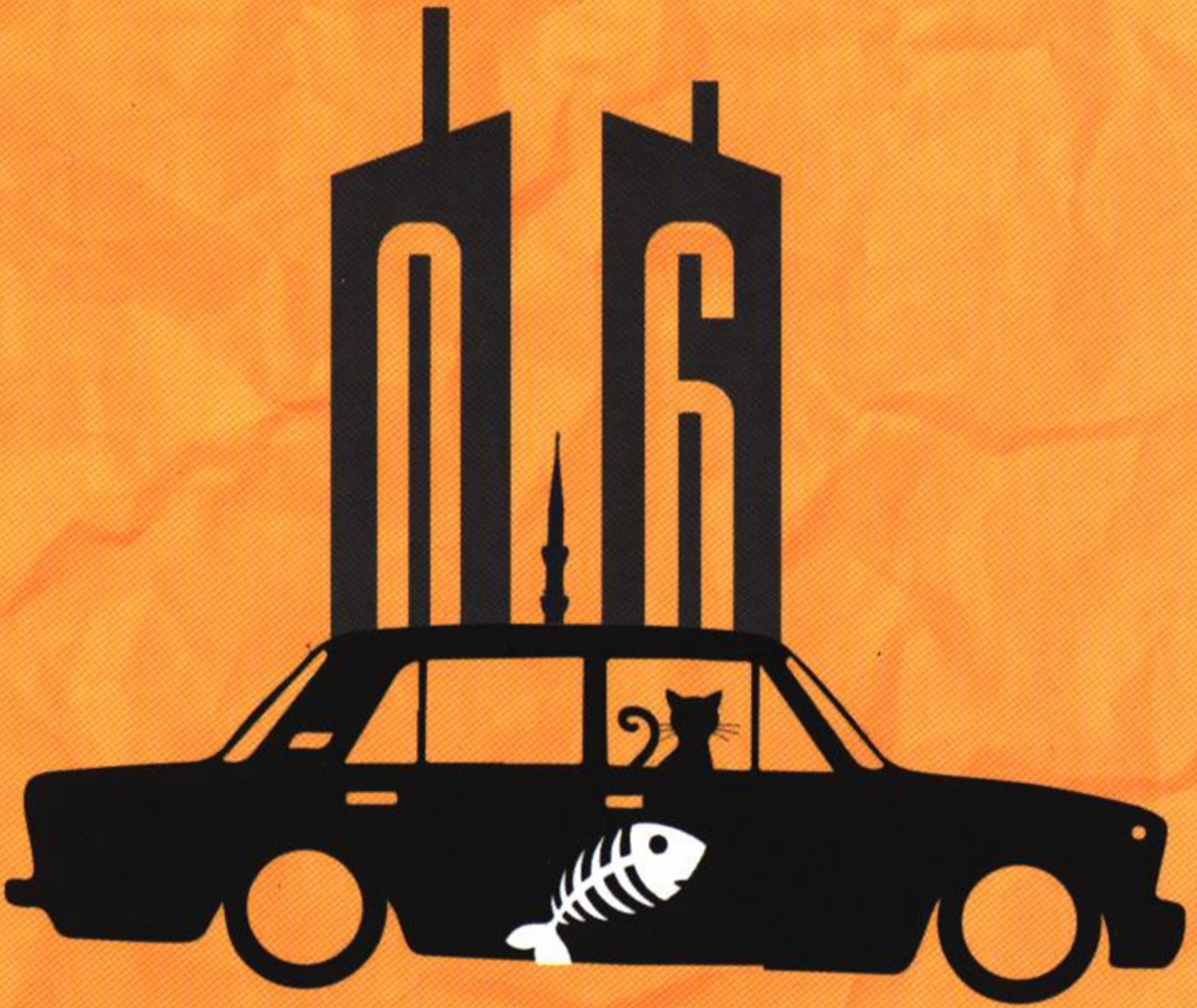
Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

MUSTAFA
EVERDİ

KILÇIKLI
HİKÂYELEER

Bilge
Kültür • Sanat

KILÇIKLI HİKÂYELER

YAYIN NO: 914

KILÇIKLI HİKÂYELER
Mustafa Everdi

© Bilge Kültür Sanat Yayın Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 16228

1. Basım: Şubat 2019

ISBN: 978 - 605 - 7931 - 14 - 6

Kitap Editörü: *Recep Seyhan*

İlk Okuma: *Münevver Saral*

Kapak: *Ahmet Akkılıç*

Sayfa Düzeni: *Nurel Naycı*

Baskı-Cilt: * evik Matbaacılık*

Davutpaşa Cad. Besler İ  Merkezi No: 20/18-19 Topkapı / İstanbul

Tel: (0212) 501 30 19

Kapak Baskı: *Saner Matbaacılık*

BİLGE KÜLTÜR SANAT

Nuruosmaniye Cad. Kardeşler Han No: 1 Kat: 1 34110 Ca alo lu / İstanbul

Tel: (0212) 520 72 53 (Pbx) Faks: (0212) 511 47 74

bilge@bilgeyayincilik.com www.bilgeyayincilik.com

KILÇIKLI HİKÂYELER

MUSTAFA EVERDİ

Mustafa Everdi

1957 yılında Niğde Bor'da doğdu. Niğde Öğretmen Okulu mezunu. 1982 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Çeşitli illerde öğretmenlik, Ankara'da avukatlık yaptı. Yazıları *Yeni Devir*, (eski) *Zaman*, *Yeni Şafak*, *Star* gazetelerinde yayınlandı. *Mavera*, *İslâm*, *Kelime*, *Dergâh*, *Va-ride*, *Türk Edebiyatı*, *Yolcu* dergilerinde yazdı.

21. Yüzyıl Yaynevi'ni kurdu. Sahibi ve yayın koordinatörü olarak *Dinazor* mizah dergisini çıkardı. Roman, hatıra, gezi ve inceleme alanında kitapları bulunmaktadır. Hâlen noterlikle iştigal ediyor.

Kitapları:

Böyle Buyurdu Hukuk

Örgütlü Ölüler

Sen de mi Sezar?

Milletin Kırmızı Kitabı / Derin Demokrasi

Diyanetin Hacısıyım / Hacerülesved Hastasıyım

Kelebekler Yürümez (Gayriresmî Hatıra Kitabı)

Yeşile ve Maviye Yürüyüş

Davakıran

İçindekiler

YAŞAYAN HİKÂYELER

Babanız Yine Âşık Çocuklar	9
Sitem'e Vardı Evimiz	14
Köprüler Kurdum Gelip Geçmeye.....	23
Vedalar Zormuş	29
İs Kokusu	34
Bez Parası	40
Dördüncü Koltuk.....	46
Çocuk Oyunu	52
İnsanevladı; Zihin İkizi.....	56
Bulaşmayın Yaşlı	60
Camiden Gel Sesime	62
Hangi Aşk Büyük?	68
Mıh Gibi.....	71
Öküzçökerten.....	78

İTERAKTİF HİKÂYELER

Kılçıklı Hikâye	83
Doğum Günü Taziyesi	92
Abdest Lekesi	102
Öykücü Hareket Engellenemez.....	114

GÜMÜŞ HİKÂYELER

İlk Buluşma	123
Gece Yarısı İftarı	129
Dokunmayın Oruçlu!	135
Gümüş Akçe	141
Hurdahaşım Hurdacı	150
Rus Ruleti	154

Yaşayan Hikâyeler

Babanız Yine Âşık Çocuklar

Her cenazede beni bir gülmedir tutuyor. Herkes üzgün, ağlamaklı, suratı düşmüş hâldeyken ben büyük terekeye konacak mirasyedi gibi sırtıyorum. Ayıp oluyor tabii, yaşıma başıma da yakışmaz. Sebebini bilseniz siz de gülersiniz.

Ahir zaman alametleri çoğaldı. Bunlardan biri de ihtiyarların yaşının ağırlığını taşımaması. Gençler gibi çiçekten çiçeğe konmak istemesi. Kelebek olsan bir günlük ömründe akşama doğru âşık olunca kimse kınamaz. Beni kınadılar ki nasıl! Gerçi kınadığım başıma geliyor, oh olsun bana. *Kadınlar Tekkesi* Şeyhi Baki Bey'i kınamıştım gençken. 'Koskoca adamsın, kızın yaşındaki Neşide için zilletlere düşmek neden?' İnsanın kınadığı başına gelmeden ölmezmiş. İşte ben de bu hikmetli sözün canlı tanığıyım. Yaşıma başıma bakmadan âşık oldum.

Kızılca kıyamet koptu tabii. Karım seni teneşir paklar, diyor başka bir şey demiyor. Çocuklar, neredeyse deli hastanesine yatıracaklar.

– Baba bu yaşta bütün mallarını ona mı yedireceksin? diye soruyorlar.

– Evet, evlatlarım, dedim. Sizler de kazandıklarınızı, sahip olduğunuz tapuları getirin, yedireyim yeni kekliğime! Gözüm açık gitmesin.

– Senin bu sapıklığından bizim kığımız açık gidecek, diye her gün meclisler toplayıp muhakeme ediyor, dağılırken hüküm veriyor, infazı yarına bırakıyorlar.

En son beni umreye göndermeye karar vermişler.

– Niye? diye itiraz ettim, umreye gidene orada bir Hacer mi veriyorlar? Saçım sakalım ağardı diye İbrahim miyim ben?

Namazda bile şaşırıyorum artık. Ne zaman seccadeyi serip namaza dursam, yarısında kıblem değişiyor. Elimde olmadan onun bulunduğu yöne meylediyorum. Farkında değilim. Nasıl oluyorsa oluyor işte. Karım beni gözlüyor sürekli. Her anımda yanımda olacak elinden gelse. Her hareketimden bir anlam çıkarıyor. İkide bir “Kıblen yanlış herif!” diyor, omuzlarımdan tutup kıbleye itekliyor. Hak veriyorum kadıncağıza. Kıble bu yanda olacaktı. Tahiiyyatta selam verirken bakıyorum, kıblem yine kaymış.

Aile meclisi toplanıp bir karara varmışlar. Bunadı diye deli raporu alacaklar. Bari mallarını satamam, kurtardığımız kârdır diye. Ben canan derdindeyim, kasaplar et derdinde.

Bu böyle gitmez.

Kendimden ben de şikâyetçiyim. Cezalandırılmam gerekir. Gereken cezayı da kendim vereceğim, bizzat ellerimle. Deli-meli demeleri beni durduramaz. Bir ayağımın çukurda olduğunu önce gönlüme anlatayım istedim. Beni âleme rezil, dillere destan eden gönlüme. Bedenimle birlikte yaşlansana. Yemek istemezsin, su istemezsin, nerede saklandığın belli değil. İkide bir yaramaz çocuklar gibi dilini çıkarıp ‘yâr’ istiyorsun. Ağustosta kar ister gibi. Ben sana gösteririm yâri karı, suyu sabunu.

Namaz öncesi kalan günlerimizi sayıyoruz camide, yaşlılar heyeti olarak. Derin mağara gibi ağızlardan arada bir iki kelam çıkıyor. Göz açıp kapatana kadar geçen ömrümüzden kalan ne varsa anlatıyoruz birbirimize. Ortaya dökülenlere bakınca yaşadığımız ottan böcekten, saptan samandan ibaret. Bedenlerimiz titrek, her yerimiz makineden çıkmış gömlek gibi buruş buruş. Kendimizi öldüremiyoruz, vakit

öldürelim meşgalesi içindeyiz. Şu şehirde tarla, bağ bahçe de yok ki gidip çalışsak.

Arkadaşlardan biri “Bütün hazırlıklarım tamam” dedi. Kefen almış şimdiden. Cenaze masrafları için bankaya biraz para yatırmış. Çocuklara masraf çıkmasın düşüncesiyle. Bu işe ayırdığı paranın banka cüzdanını bile gösterdi. Herkes bakiyeyi görmek için cüzdana atılırken ben kefene yoğunlaştım.

Baktım baktım, o yaşta cemaat hâlâ para pul, banka-kredi derdinde. Yok, emekli maaşı, kirayı ödemeyen kiracılar, hangi markette indirim var? Dünyaya doymamış gibi hesap kitap peşindeler.

– Benim bu ihtiyarlarla ne işim var Allah’ım, diye fırladım yerimden. Gören acil bir çağrı aldı da ona koşuyor bu ihtiyar diye düşünecek. Son günlerde zıpır zıpır yürüyorum. Gözümdeki ışığı fark eden gençler toplu taşımada yer bile vermiyor. İyi diyorum kendime, demek ki yaşlı değilim.

Çocuklar mal derdinde ya. Hayatımı gözden geçiriyordum. Şunlara kavga etmeye değer deve yüküyle bir miras da bırakamadım, ölsem yeridir diye hayıflandım. O an aklıma parlak bir fikir geldi. Her ışığa yöneliyorum zaten son zamanlarda. Tünelin ucuna mı geldim diye. O kararla Hacıbayram’a koştum. Kitapçılarla iç içe cenaze malzemeleri satılan vitrinlerine bakıyorum. Her dükkân ilanlarla, oraya buraya yapıştırılmış afişlerle, yaşlıların terk-i dünya etmesini bekliyor, el ovuşturarak.

Daldım birine. ‘79,90’ liraya lüks bir kefen takımı aldım. Kadınlar için pembe, erkekler için mavi kutularda sıralanmış raflarda. Tarifi de var, cenaze nasıl kaldırılır? Kutudaki setin içinde her şey yerli yerinde: dokuz metre kefen bezi, bir adet sünger, sabun, pamuk, iki çift eldiven, bir poşet çörek otu, bir şişe gül suyu, bir adet havlu ve bir adet peştemal. Ölünün secde yerlerine sürmek için kâfur.

Normal şartlarda temini zormuş satıcıya göre. Neyse ki aldığım setin içinde mevcutmuş kâfur. Tezgâhtaki ihvan, pazarlama cümleleri arasında en çok buna vurgu yapıyordu. Sanki gidip Hint elinden getirdi. Kâfur buldum diye öyle bir sevindim ki! Mutluluğu bulamadım, aşkı bulamadım ama kâfur buldum işte. Dünya gözüyle de gördüm, neymiş bu kâfur. İşte kefen setinin içinde beni cennete götürecek ibadetlerimi tescil eden bir mühür gibi duruyor.

Nasipse geriye kalan bir cenaze alayı ve imam bana gereken.

Seti açıp kefeni biçmesini de istedim satıcıdan. O kadar övüp benim gibi bir hac'ayı ikna etmenin hazzıyla mahir elleri, tecrübeden doğan becerikli hareketlerle anında kesti, biçti. Hatta iç gömleği boynumdan geçirip ölçtü bile. Hakikat, yakasız yensiz gömlek buymuş ha!

– Hey hikmetinden sual olmaz Rabbim. Sana kavuşmaya hazır şu kuluna bak! Maşallah diye nazara karşı da okuyup üfledi beni, satıcı mümin kardeşim.

Ertesi gün teheccütten sonra camiye gittim. Anahtar giriş kapısının üstündedir, her zaman. Erken geldiğim günlerde cami bahçesinde otururken imamın oradan alıp kapıyı açtığını görürdüm. Daha erkendi. Kimsecikler yok tabii. Anahtarla kapıyı açıp girdim içeri. Caminin bir köşesinde cübbe sarık, yanında bir tabut vardı, lazım oldukça çıkarılan. Hizmete hazır, mahalleden ölenler için.

İşte benim yoldan çıktığım, aşk ateşinden nefsimi yenildiğim, 'teneşir paklar inşaallah, ciğeri yanasıca' bedduaları eşliğinde ıslah-ı nefis olmaktı umudum. Biçtirdiğim kefeni giydim. Sonra tabuta girdim, yarıya kadar açıp. Yarı aralık kapağı içeriden iterek açık alanı örttüm.

– Ey nefsim, dedim, bir ayağın çukurda, âşık olup kızın yaşında bir Leyla'nın peşinden koşarsan senin yerin burası!

Karanlıktı. Gözlerimi kapattım. Ben uhrevi bir deneyim beklerken, dört elle dünyada buldum kendimi. Orada

da kurtuluş yok aşk belasından. Her yeri o kapladı. Karanlığın içinde bir nur gibi sardı zihnimi. Tabut karanlık ama kalbim aydınlık bahçelerde. Ne yana baksam onu görüyorum. Hiç yalnız kalamadım. Daha bir sıkı kapattım gözlerimi. Cezalandırır gibi. Acıdı ama gevşetmedim. Acıya yoğunlaşırsam belki unuturdum Leyla'yı. Mümkün mü?

Ne kadar zaman geçti bilmiyorum. Cemaat tek tek düşüyor camiye. Mırıl mırıl seslerini duyuyorum. Bu kadar tefekkürün yeterli olduğunu düşünüp çıkmaktı niyetim. Namazı kaçırmak da istemem doğrusu. Heyecandan yorulmuştum da. Kapağı ittim, üstümdeki beyaz kefenle doğruldum. Anında bir çığlık. Yanı başımda! Alough!!!!'a benzer bir ses yükseldi, korkuttu beni. Aklım başımdan gitti. Dönünce baktım ki imamdı çığlık atan. Fal taşı gibi açılmış gözlerle bana bakıyor. Sanki hortlak görmüş. Cübbesinin bir kolunu giymiş, diğeri yerlerde sürünüyor. Görünmez bir güç var da asılıyor ellerinden. Kazık gibi dikilmiş, çığlık atıyor ha bire. Ben de apışıp kaldım.

Feryadına bütün cemaat koşarak geldi. Hepsi birden sorgulayan bakışlarını bana diktiler. Hem doğruluyor hem de durumu açıklamak istiyordum. Konuştuklarım bana bile anlamlı gelmedi. Şaşkın, korku içindeydi cemaat. İmamın feryadına yürekleri ağzına gelmiş her birinin.

Şaşkınlık anında şiddet yüklü öfkeye dönüştü. İmam sövmeye başladı. Cemaat üzerime yürüdü. Aralarından biri yumruğunu çeneme yerleştirdi. Kefen üstümünden kayarken takma dişim savrulup gitti. Aralarından fırsat bulanlar da Allah yarattı demeden tekme tokat daldılar. Tekmeler savunmaya geçip kapandığım için çok acıtmadı ama çeneme gelen yumruk feleğimi şaşırtmıştı. Dudağımda bir ıslaklık, kanıyor galiba. Kefeni ve protezimi kapıp kaçtım camiden. İçteki yaram dışarı da vurmuştu.

Ne zaman bir cenazeye denk gelsem, kendi kendime gülüyorum. Hayatım mantar benim, varlığım fazlalık.

O olayı hatırladıkça cenazede gülmüşüm çok mu?

Sitem'e Vardı Evimiz

Başımızı sokacak bir 'daire' olsun istedik, anam, çok şey mi istiyoruz? Başımıza gelmeyen kalmadı. İnsana en zor ne derseniz, insanlığın en alt katında olmak.

Bunu ilk ortaya koyan da yaşadığı ev.

Bir şort bir tişörtle herkes birbirine benzedi dünyada. Ev öyle mi ya? Dünyada mekân ahrette iman demişler. Bir kere semtin ele verir seni. Sonra yaşadığın apartman. Çay-yolu ile Akdere bir mi, Nişantaşı ile Sultanbeyli? Konak ile Kadifekale?

"Ne olur biz de apartmanda bir daire alalım" diye tutturdum. Şevki iki yıl direnebildi, benim sonu gelmez ısrarlarıma. Her dile getirdiğimde "Sakine oturduğumuz evde su mu çıktı?" diye itiraz etti. Su çıkmadı, suyu çıktı. Yağmur yağar bir dert, rüzgâr eser toz duman, temizlemek bir dert. Ne kadar silip süpürsem yine de toz toprak içindeyiz. Karıncalar evin her yerinde. Isınmak bir dert, soba, kömür, is dolan boruları temizlemek, yandı tüttü ayrı bir dert. Banyoda odunla kazanı ısıtıp haftada bir yıkanmak dert. Daire öyle mi ya? Parmağını bas her an sıcak su, mut-fakta banyoda tuvalette. Temizlik yapsan görünür, eşya al-san yakışır. Çocukların her birinin odası olur. Ders çalışır, okur, doktor olur. Bu evde olup olacağı en fazla ziraat mühendisi. Bende bir apartman coşkusu. İnşaatçılar öğrense bu azmi, o berbat dairelerini satayım diye reklama çıkarır.

Çok narin el attım Şevki'nin direnen yanlarına. Bir deveyi yardan uçuran yeşil ot olmak kolaydır da bilge bir öküzü beslemek zordur. Kadınlığın bütün hünerlerini devreye sokman gerekir. Sen onun penceresi olacaksın. Kocan da büyük bir pencereden manzaraya bakar gibi bakacak dünyaya. Benim gördüğümü görsün, penceresinden. Efkârlı Şevki'ne incinmiş bir kadın sesiyle yaklaştım hep.

Eski konaklarda sedirler pencereye göreydi. Dünyaya açılan o ufuktan beklenen umut gelmese de ayrılamazdı insan pencereden diyor Şevki. Bugün televizyona göre belirlendi ev düzeni. O beton yığını, insanı topraktan koparır. Müstakil evdeyiz. Bahçemiz var, birkaç çeşit meyve ağacı. Dut, kiraz, erik, vişne. Sebze de ekiyorsun, domates, biber, salatalık, maydanoz, turp. Sebzemiz bahçede, yemişimiz elimizi uzatınca. Çardağımız da var. Geceleri sefa sürerek, rüzgâra bağrını vererek çay içip muhabbet ediyoruz Sakine. Apartman dediğin bir sefertası. Üst üste, alt alta. Toprak yok, yeşil yok. İnsan yok. Beton evde sıcaklık on derece artar, boğuluruz bunaltıdan. Balkon var, her şeyi kuş bakışı gösteren teras. Balkon ölüm için bir körfez evlerde. İnsanı körleştiren dehliz.

Şevki burada gözünü açtı ya hayata. Başka yerler korkutuyor onu. Ruhunu esir alan, başarısızlık, yenilme korkusu. Babasından geriye düşme korkusu. Apartmanı felaket sanıyor. Yaşamayınca ne bilsin? Hatıralar saklanmak içindir, üstünde yaşamak için değil, dedim. Bu ev dedenin, babanın zamanında güzeldi. Devir değişti artık.

Şevki biraz okumuştur. Bir de her yeni şeye direnmeyi marifet sanır. Çıkıntılık yapacak ki düzene itiraz duygusu zayıflamasın. Safrasının bile evlerde yakılan tezek olmasını umar. Tezek mi kaldı kerme mi? Farkında değil erkek devrinin sona erdiğinin. Ben de burnunun ucuna koymam. Var-sın avunsun garibim.

Kötü ev zalim koca gibidir, Şevki diyorum. Erkenden ihtiyarlatır kadını. Sonra da beğenmezsin artık beni. Alırsak şimdi alırız. Çocuklar büyüsün masrafı artar, yetişemeyiz sonra her ihtiyaçlarına. Nerde kaldı ev alabilmek.

Nasıl alırız, hangi parayla diyor başka bir şey demiyor. Bu Şevki ellisini geçse güven olmaz artık. Köprüleri yaka-cak gözü karalıktan kaçınır. Borca girmek yiğitliği kalmaz. Onun için yaşlanan cami avlusuna sığınır hep. Meydanlarda bağıranlara küfreder. Anlamsız bir hayat yaşadı ya, herkes bu sudan içsin ister. Onun için kırkına varmadan ulaş-malıyım arzuma. Heyecanlı tipleri görünce hemen tanırım. Şevki'den şerbetliyim. İçindeki çocuk yaşıyordur hâlâ. Ya-şama sevinci canlıdır. Gençlerin yakıt deposu doludur ama nereye gideceğini bilmeyen sürücü gibidir. Navigasyonu senden bekler.

Şevki iyi sürücü olsa da her ihtimale karşı yol haritası-nı ben çizerim. Apartman kimseye muhtaç olmadığımızın delili, aç açık kalmadığımızın, dedim. Göz önünde, dosta düşmana karşı. Aileyi koruyan kale. Şevki itiraz edecek gibi bakıyor. Fırsat verme, diyorum içimden, antika fikirlerini seslendirmesin. Israrlıyım. Dinler miyim Şevki'nin itiraz-larını? Kocalar nasıl olsa dediğimize gelecek. İster iyilikle, ister başının eti didiklenerek. Akıllı olan hemen teslim olur. Dirense de vazgeçiremez Şevki beni. Kadın odur ki, istekle-rini kocasının kendi kararı kılsın.

Aradan iki yıl geçti, baktım Şevki de hizaya gelmiş. Yıl-lardır dile getirdiğim taleplerimi benimsemiş. Üstelik kendi arzusu sanıyor. Sakine, bir daire alacağım, bakınıyorum, diyor. Ey Allah'ım, işte iyi koca, hizaya gelişinden bell'olur.

Nasıl da güçlü kıldı beni bu zafer. Şevki'nin beynin-de konuşabilmek gücü. O pencere bana aittir ama gör-düğüne gözleriyle inanır Şevki. O beni görmez, tanımaz da. Bense onun ciğerini okurum. Zihnindeki her düşün-ceye vakıfım. O benim ciltvemin çağrılarını duyar sadece.

Şevki'nin kayıt cihazı yatakta işler. Ben de orada yaparım kayıtları. Akli başka yerde ya! O an farkına varamaz. Sonra dillendirir benim fısıltılarımı. Ben onun her an verdiği resimlerden film bile yaparım. Allah'a şükrederim Şevki bu kadar kolay anlaşıldığı için. Açık bir kitabı okur gibi ortada her şey. Kadın olarak güven içindeyim. Artık benim isteğim, onun dilinde.

Nasıl alırız Şevki dedim, paramız mı var? Bu sefer de ben caymadım, bakalım gerçek kararı mı yoksa kelam rüşveti mi? Bi Laz müteahhit var, bu evi arsasıyla 180 bin sayarım, inşaatın parke işini de yaparsan 70 bin, toplam 250 bine dört artı bir daire vereyim sana diyor. Tilkiye tavuk sever misin demişler, gülmekten cevap verememiş. Ben de o hesap yüreklendirdim Şevki'yi. İyi semtler iyi okul demek aynı zamanda. Çalışkan çocuklar diyarı. Bir hedefi olanlar arasında okur evlatlarımız. Mahallemizdekiler çakal. Ya balığa gidecek ya sanayiye. Her hâlükârda esnaf yani. Senin gibi. Babalar çocuklarda giderir ukdelerini. Ben bunu bilir, oradan yüklenirim.

Yalnız evimiz site içinde olsun. Güvenliği var, otoparkı, bahçe düzenlemesi. Çöp şutu. Asansörü. Paramız var ki ev alıyoruz. Kumara, keyfimize harcamıyoruz ki Şevki. Site içinde olursa evimiz, komşulardan etkilenir, çalışır çabalar, iyi okullara gider. Hiç olmazsa sakın bir ortamda ders çalışır, okurlar güzel güzel çocuklarımız, dedim. Benim bütün isteğim ailem, çocuklarım, senin için.

Misafir odasına markalı koltuk takımı da alırız hesabındayım. Bunları aklımdan geçiriyorum. İstekleri üst üste yığmam. Şevki akıllanır sonra. Uyanıverir. Tam teşkilatlı yatak odası takımı. Mutfak ankastre. Tüp derdi yok. Her şey pembeşeker kızaran elektrik ocağının hararetinde pişer. Gaz kaçağı olmaz, doğalgaz patlaması da. Hele karınca hiç olmaz. Börtü böcek desen ne gezer. Vileda ile dans eder gibi gezinsem tertemiz olur ev. Düzen gelir hayatımıza.

Bir ev kadına açılır sadece. Erkekler hana gelen yolcu gibidir. Eksik var mı, tamamlanması gereken bir eşya. Umu-
runda değildir onların. Kadın bir bakışta anlar, ne eksik, han-
gi eşya buraya yakışır. İhtiyaç olması önemli değil, işe yara-
ması. Toka niye takılır saça. Tarz olsun diye. Kolye ne işe ya-
rar? Ya yüzük? Bunlar kadınların yaralı ruhunun yamasıdır.
Kadını ev dekoruna aldığı eşyadan, üstündeki aksesuardan
tanıyabilirsin bu yüzden. Gösterişli, şatafatlı, parlak pullar-
la işli göz kamaştıran elbiseler. Ruhundaki yırtık büyüdükçe
aksesuar çoğalır. Kimileri de hızını alamaz dövmelerle yapar
bu işi. Benim üstümde evin eksiklerini görmek dışında bi-
lezik gibi bir fazlalık yok. Al Şevki, ilk barut benden desem.

Her an yemek, kahve, çay yapabilirim sana diyorum
Şevki'ye. Şeker yerine parmağını batırsan yeter diyor Şevki
de. Bak sen. Dalga mı geçiyor iltifat mı? Ay, diyorum, elini
tutup gözlerinin içine bakarak tebessümle. Şeker silosunun
anahtarı senin elinde. İçi eriyor Şevki'nin. Bu erkekler ap-
tal mı? Değiller ama Tanrı onları bu zaafla yaratmış. İyi ki.
Yoksa dünya çekilmez olur, hiçbiri evlenmeye yanaşmazdı.

Bir yandan da acıdım Şevki'ye. Ne kadar düz ve iknaya
hazır diye. Şu an çok masum göründü gözüme. Kesilmeye
oynaya zıplaya giden kurbanlık gibi. Baktım baktım yüzü-
ne. Korkuya kapıldım düşüncelerinden. *'Televizyonlarda
konutlardan şikâyet dinlenmez. Bankalar kredi verir, hü-
kümetler teşvik. Kahrolası dış güçler, bir defa da demez ki
apartmanda konut almak sizin neyinize? Sen sıcak para bi-
riktir. İnsanın tuzunu kuru tutar. Konuta verdiği paranın
faizi ile boğazda yalıda oturursun. En dindar müteahhit bile
120 ay faizli konut kredisinden yanadır. Kira verir gibi ev sa-
hibi ol. Olmazsa ABD'de morgiç krizi. Bizde kıçına güvenip
almasaydın fırçası. Bankalar icralık konutlarını portföyüne
demirbaş sermaye kaydeder. Sanki merkez bankasındaki
teminat gibi. Öyle olsun, Sakine. Basiretim bağlanmadı be-
nim. Sana bağlandım ya, onun kurbanıyım ben.'*

Oturduğumuz evin tapusunu verdik müteahhide. Bize verilense sadece satışvaadi. Bizim ev, ödediğimiz paralar göz önünde. Onunki kâğıt üstünde. Maketi var da, olsa n'olacak? Bizim verdiklerimiz peşin, onunki veresiye. Üstelik Şevki parkesini döşeyecek. Malzeme ondan, işçilik Şevki'den.

Gidip baktık anam, mevkisi filan güzel apartmanın. Namık Kemal Lisesi yakınında. 12 bloktan oluşan bir site. Her blok on sekiz katlı, her katta dört daire. Arsası var ama ortada bina yok daha. Bir iki yere kazık filan çakılmış. On sekiz ayda teslim edecek daireleri. O da mücbir sebeplerle gecikmezse. Oturduğumuz evi hemen teslim etmemizi istiyor üstelik. Daha önce bitirdiği inşaatın birinde boş daireleri varmış, kotun altında. Kendi dairenize geçene kadar kira vermeden oturun diyor, orada.

Taşındık anam, biz kotun altına gittik, müteahhit bahçeli evimize acele el koydu. Şevki gündüz kendi işinde çalıştı, geceleri sabaha kadar parke döşedi. Şevki dedim, biz ona hemen verdik, o niye vermiyor tapumuzu? Zaten gözümler tutmadı bu adamı.

Kat irtifakı kurulunca verecekmiş. Bu irtifak, apartman inşaatından bile zor yani? Şevki'ye huzur vermiyorum. İçime doğmuş demek ki!

Nihayet bitti inşaat, Şevki içinde çalışıyor ya, elektrik su bağlanmadan taşındık biz batı-kuzey 9. kattaki dairemize. Aylarca su taşıdık bidonlarla. İşyerine sabah götürüp akşam kadar şarj etti Şevki, sabaha kadar ışıldakla idare ettik. Apartmanda yaşamak aşkıyla eksik gedik demedik, katlanmak zorunda kaldık.

Müteahhit kapı pencere takıp öylece teslim ediyor gele. Hâlbuki sözleşmede neler var neler? Her şey birinci sınıf malzemedi. Islak zeminler fayans, diğer yerler parke. Sayfalar boyu süren özellik dairelerde. İçine girince hiçbirisi yok. Ya kötü işçilik ya eksik malzeme. Allahtan Şevki'nin elinden gelir de tamamladı hepsini. Yoksa dairenin maşallahı hak

eden tek yanı elleriyle döşediği parkeler. Onun dışında sifon çekiyorsun su gitmiyor. Banyoda sular deliğe doğru değil dairenin içine meylediyor. Kartonpiyere dokunsan elinde kalacak. Perde için dübel deliği açıyoruz, pat pat indi aşağı.

Bizim peşimizden taşınmalar başladı siteye. Hır gür ek-sik olmasa da. Bi duyduk ki, müteahhit bir daireyi en az iki kişiye satmış anam. En sonunda cıngar koptu. Dairesine taşınmaya gelenler, içerde oturanlarla karşılaştı. Biz belediye otobüsü gibi erken gelen oturur fırsatı ile taşınmıştık daireye. Bir gün kapının zili çaldı acı acı. Açtım ki beyefendi ve hanımefendi, ellerinden tuttukları çocukları ile karşılıklı bakışıyoruz. Onlar bize şaşkın bakıyor, biz onların bizden ne istediğini tahmin etmeye çalışarak. İnsan nasıl yıkılır o an gözünle görüyorsun. Başımdan aşağı kaynar sular döküldü aniden. Ateş bastı. Yandı şuram. Kapıdakiler benden de perişan.

Davet ettim içeri. Meğer onlara da satılmış bu daire. Kadın hüznüyle bakıyor, adam çarpık bir gülümseme ile. Karı koca öğretmenmiş, bir ömür birikimlerini vermişler müteahhide. Panjurlu olmasa da mutena bir mahalde daireye taşınacaklarını hayal ederken karşılarında bizi bulmuşlar. Evde karşılaşılan hırsız gibi. Şaşırmazın da ne yapsınlar?

Onlar yine birikimle almışlar. Başka daireleri alanlar, bankadan kredi çekmişler. Kredi alırken banka ipotek koymuş tapuda. Bizden durumları daha sağlam yani. Paramızla satın aldığımız apartmanda işgalci olmuştuk ne-redeyse. Baktık olmayacak daireyi ikiye böldük; mutfak, oturma odası, genel banyo tuvalet bizde. Salon, yatak odası, ebeveyn banyosu onlarda.

Bu böyle gitmez, eski evimize taşınalım Şevki, dedim. Bu ne mülteci hayatı gibi! Özel hayat diye bir şeyimiz kalmadı. Gizlimiz saklımız ortada.

Gittik ki ne görelim, bizim eski ev villa olmuş. Toprak damlı ev yıkılmış, ahşap üzerine iki katlı bina dikilmiş.

Baktıkça bakasın geliyor. Milyondan fazla eder bu villa, diyorlar. Benim sebze ektiğim yerde havuz var. Çiçek tarhları çevrelenmiş, bodur ağaçlarla dizayn edilmiş patikalar, kamelyalar, derken bizim eve güç yetmez olmuş. Bir köşesinde kapalı garaj. Muhteremin Mercedes'i, yağmurdan güneşten korunsun diye.

Dava açsak iflasını istemiş müteahhit. Eski evimizi geri alamıyoruz, kayınbabasının üstüne geçmiş tapusu. Her birimizi aldı bir düşünce. Sonunda gelip bulacak nice hastalık. Şevki uyuyamıyor geceleri. İnce derde düşecek, kanser olacak herif diye içim içimi yiyor. Olsun Şevki diyorum, ferah bir evimiz var, bir aile ile bölüşsek de. Ya parasını verdiğimiz hâlde başımızı sokamasaydık.

Şevki bu. Bu kazığı hazmedemez. Hesabımız tutmadı bari ahımız tutsun, düşüncesinde. Yüzünde öfkeden daha korkunç bir gülümseme. Ya kendine ya müteahhide bir şey yapacak ama ne? Nasıl olup da yıkılıp kalmadı, hayret.

Eski evimiz uzun bir sokağın tam ortasında. Şevki iki damperli kamyon tutmuş. Hafriyattan çıkan büyük taşlarla toprak çakıl doldurtmuş. Kamyonun birini evin önünden geçen sokağın bir yanına diğerini öte yana döktürmüş. Müteahhit otomobili ile ulaşamaz artık villasına. Toprak yığınına aşmak için o koca göbeğiyle oflayarak önce tırmanacak. Sonra inecek. Sokakta kim varsa yığılmış başına Şevki'nin. Ben de apar topar fırladım Şevki'ye doğru. Haberi alan televizyonlar da geldi nihayet. Ortılığı şenlik, şamata, tantana kapladı.

Şevki uzatılan her mikrofona açtı ağzını yumdu gözünü. Üstüne tüy düşse dağılan cümlelerle konuştu durdu. Muhabirler üzerinden ordu geçse bozulmayan cümleler isterken.

Tam susacak, konuşmak şevke getiriyor Şevki'yi. Dertlinin sözünde anlam aranmaz, sesindeki coşkidur önemli olan. Acısı, feryadı. Bu coşkuyla veryansın ediyor Şevki:

Fakirlik ile zenginlik arasındaki sınır deli ediyor insanı. Test sorusu gibi bu hayat. Şıkları verince doğru cevabı alacağını sanıyor. Doğru cevaplar sitelerde oturuyor güle oynaya. Biz kaldık elimiz böğrümüzde.

Yaralanmış ruhun kuru yaprakları Şevki'nin dilinden dökülen. Her yerinden acı sızıyor ama ellere eğlence geliyor. Televizyonlara...

Biz sitem'e sığındık her zaman. Kahpe felek sana n'ettim n'eyledim! diye. Aslında hak etmiştik biz bunu. Gül gibi evini değiştirirsen naylon leğenle, olacağı bu. Sonunda daireni tam teslim alsan da almasan da çile hayatın her yanı. Suçumuz bizim de temiz bir evimiz olsun umudu. Herkesler gibi yaşamak isteği. Susturmam mümkün olmadı. Konuştu buna benzer sözlerle. Azıcık yaklaştım yanına. Sebebi sensin diye öfkeyle bir tokat vurur, neme lazım. Emniyetli mesafeden konuştum:

Şevki dedim, kotun altındaki daire de bizde. Tam boşaltmadık. İyi yanından bakalım; iki evimiz oldu. Espri mi teselli mi alay mı, emin olamadı Şevki'm. Çarpık bir gülümseme ile, bu kadar nasıl sakın oluyorsun Sakine, dedi. Gözyaşını elinin tersiyle sildi. Baktım avcunun her yeri nasır. Ruhu nasır olmasın da müteahhit gibi diye bir teselliye sığındım. Şevki'ye de bulaştı sakinliğim. Gözleri parladı neden sonra. Benim duyabileceğim bir sesle mırıldandı:

Hangi televizyondur Sakine, konuştuğum? Mikrofondadır yazıyordu. Heyecandan dikkat etmemişim. Akşam haberini kaçırmayalım. Bakalım neler söylemişim?

Köprüler Kurdum Gelip Geçmeye

Bayram demek sevdiklerinle bir arada olmak demek. Mace-rayı göze alabilirsen. Almanya'dan yola çıktım. Bulgar yollarda soyuyor, diye değiştirdim en uygun güzergâhı. Sürekli güçlük çıkarıp, euro'larıma el koyuyor nedense. Eskiden tek bir devlet iken Yugoslavya'dan Yunanistan'a gelir, İpsala Gümrük Kapısı'ndan geçerdim Türkiye'ye. Artık Bağimsızlar bloku da, Tito da yok ki yollarda emniyet sağlansın. Yugoslavya üzerinde kurulan yedi sekiz devlet sınırından geçmek tam bir işkence. Her gümrük başlı başına tuzaklarla dolu. Bu yüzden İtalya'ya otomobilimle inip oradan gemi ile İzmir'e gidiyorum. Arabalı vapur gibi; otomobil yedeğimizde. İzmir'den İstanbul tam bir macera. Otobana düştük. Geldik Osman Gazi Köprüsü'ne.

O ne? Köprü'nün yarısında bir kalabalık. Trafik durmuş. Bir kuyruk ki sormayın gitsin. Bi de diyorlar, taahhüt edilen araç sayısına ulaşmıyormuş. İftira. Bak her alanı dolu köprü'nün. Karadan itibaren o noktaya kadar araçlarla dolmuş. Köprü'nün üzeri ana-baba günü. Bu kadar ağırlığı taşır mı köprü? Cümle âlem tedirgin. Bende bir merak, araştırma heyecanı.

N'olmuş diye soran sorana. Köprüde güvenli bir şekilde seyrederken bir bakıyorlar; köprü'nün yarısı yok. Kayıp. Hayır, Son Durak film seti de değil ama yok işte, köprü'nün bir kısmı. Uçmuş. Geri dönmek de mümkün değil.

Böyle bir şey olur mu? Yolun yarısında pasta gibi kesilmiş, önümüzde denize derin bir uçurum. Her kafadan bir ses çıkıyor. Geri gidemiyoruz, ileriye de. Bir çözüm bulamazsak kimse bizi kurtaramaz kilitlenen trafiğin ortasında. Her bir aracı köprünün üzerinden güvenli bir şekilde karaya taşıyacak helikopter, kurtarma gemileri de yok. AFAD, Mahruki'nin AKUT'u, Kızılay, İHH, Yardım İsteyen Yok mu? Siz Verin Biz Dağıtalım yardım kuruluşları çaresiz.

Herkes araçlardan inip işin ehli bi uzman arıyor, bilge birini. Kurtarıcıyı. Nihayet aramızda Vehbi Başer'in olduğu fısıltısı yayıldı. Dedikleri bu Vehbi, kam birisiymiş. Herkes yolu açtı, köprünün kesildiği yerin başına geldi Vehbi Başer. Yere baktı, göğe baktı, asfaltı yokladı. Motosikleti ile köprüde tur atıp Ak Parti'den milletvekilliği adaylığını kapatan Kenan Sofuoğlu'nun ruhunu kovaladı, transa girdi. Çıktığında bir cümle haykırdı sadece;

– Bu köprünün hikâyesi yok. Kaybolmuş!

Herkes bir anda ikna oldu nedense. Transa girdiğinden mi, anlaşılmaz akademik hâllerinin getirdiği ağırbaşlılık mı? Hiç kimse şüpheye düşmedi bu teşhisten. Oysa Japon bir mühendis intihar etmişti, bir halat koptu diye. Şu anda köprünün yarısı yok, herhangi bir sorumlu, istifa edeyim diyecek bir yetkili yok meydanda. Münteher bir devletli tarihimizde görülmemiş. Zaten köprü girişinde “Geçirmek Bizim İşimiz” diyorlardı. Geçiş ücreti geçirildi, o kesin ama karşıya geçmek mesele. Saatler ilerledi hâlâ mümkünatı yok.

O zaman iş başa düştü diye çare aramaya durdu bütün köprü sakinleri. Hayır, Drina Köprüsü de değil ki romanı olsun. Hikâyeye bile razılar, şuna bak, diye düşündüm. Ortak bir felaketin içinde ruh akrabalıkları kolay kurulur. Ortak bir sese ulaşılmasa da. Bu ruhun çevresine toplandı bütün yolcular.

Nihayet birileri; Hasan Boynukara hikâyeyi tamamla-sın, dediler. Aynı anda ortalık karıştı, sakinlerin bir kısmı

itiraz edip muhalefet yapsa da, çoğunluk kurtarıcı bulmuş gibi atılıyor bu çözüme. Neredeyse yarı yarıya ortadan ikiye bölündü, kazazedelerin bütünlük ruhu. İsmi ortaya atan, ısrarlı.

Muhalifler, onun hikâyeleri Hibrit, yarı yolda bağlam değiştirmeye kalkar, yine kalırsız köprüde. Olmaz, karakterleri hep iyiler üzerine. Günahkâr olanları taşımaz hikâyesi. Sadece masumlar geçebilir. Herkes emin mi masum olduğundan? Kötülüğün iyilikle bağlaşma yapması, imkânsızdır. Herkes bir an düşündü, masumiyet, bize mi kalmış diye vazgeçildi öneriden. Tanrısına yalvarmaya durdu müminler.

– İyi bir insan göster bizlere Rabbimiz!

Kalabalıktan bir çocuk, her nasılsa, nasıl bir gaflet içindeyse, Mustafa Everdi yazsın bir hikâye, diye bağırды. Yazar olarak özgüven sahibi; karakterleri, olmayan hâllere düşürüp yine de çıkarıyor o cehennemden bir şekilde. Tüyleri diken diken oldu herkesin. Buna itiraz daha yüksek sesle ve katılanlar çoğunluğu oluşturdu. Hiç kimse takmadı yazarı. Çocuk, bu yazar hâlimizi düzeltebilir, başladığımız noktaya ulaştırır insanları dediyse de ikna edemedi.

Mustafa Everdi'nin hikâyeleri kıldan, tüyden. Bu kadar yolcuyu, otomobilleri taşıyamaz. Nefesi yetmez kazazedeleri karşı kıyıya çıkarmaya, deyip anında çöpe atıldılar. Çocuk ağlamaya başladı.

– İnsanlar diye seslendi, parmağınızı kestiğiniz zaman hiç kendi kanınızı tatmadınız mı? Nasıl da hoştur, öyle değil mi?

O zaman mevzu yiğitlikse, güç kuvvet ise Sinan Terzi yazsın dediler. Ormanlı. Deliormanlı. O kalaslarla ne sağlam köprüler kurar. Olmaz diye itiraz etti birçoğu. Onun köprüsünden ancak Türkler geçebilir. İmparatorluk bakiyesi bir ülkede diğer insanlar ne olacak? Türk olmayanlar? Sessiz çoğunluğun sesini bastırdı o azıcık itiraz bile.

Velut bir kalem olmalı. Necdet Subaşı yazsın, dediler. Sahip oldukları soylu duygular sayesinde insanların övgülerini kazanmak için yazar edebiyatçılar. Hem Başbakanlık Başkanışmanı. Yetkili yerlere sesimizi duyurmayı da başarabilir.

Herkes ikna olacaktı neredeyse. Bir iki mırın kırın, az da olsa itiraz sesleri yükseldi. Şimdi o yazarsa hikâyeyi, hepimiz suçlu oluruz. Kabahat bize yıkılır. Sanki köprüyü biz yıktık. Bir tek kendisi geçer karşıya. En iyisi bağımsız, hatta düzene karşı olan birini çağıralım, resmî görevi olmasın, sesleri yükseldi.

Hala köprüdeyiz. Kaç saat oldu, kurtarıcı bulamadık. Acıkıp susamaya başladık bir yandan. Karada değiliz ki dinlenme tesislerine sığınsak. Böyle ihtişamlı bir köprüde dinlenme tesisleri, park alanları olmayınca sabırsızlık herkesi sardı. Çocuklar vızıldamaya, her yana dağılan aile bireylelerini bir arada tutabilmekten endişe etmeye başladı babalar.

– O zaman üstat bir hikâyeci çağıralım, çözüm üstatlarda dediler.

Nuri Pakdil geldi.

– Ben hikâye yazmam, destan yazarım. Bakınız şimdi, dedi. Antifiravunist, antibakteriyalist, antihegelist...” daha cümlesini tamamlamadan aldılar kalem kâğıdı önünden. Sakin bir yere çekip dinlenmesi için yalnız bıraktılar. Buna öfkelenen kimi insanlar keskin bıçaklarla, kendi elleleriyle yaralar açtı, dudaklarında. Sükût eylemine başladılar.

– Üstat deyince Rasim Özdenören, başka üstat tanımam, diye atıldı biri. Herkes karar birliğine vardı, bu isim karşısında.

Rasim Özdenören, üstat bir hikâyeciye yakışır asaletle kalemi aldı eline, kâğıdın başına geçti.

– Maneviyatçı bir insanım, ancak toplumsal sorunlar rasyonalist yöntemle halledilir dedi güvenli bir ses tınısıyla. Arada derin soluklar alsa da. Sanki içindeki aslanı zapt edemeyen bedeni, astımlı gibi sürekli derin nefeslerle kesik kesik konuşsa da.

– Buradan denize atlayacağız. Yerçekimi yasalarına karşı koyabilmeyi daha başaramadı insanlık? Orada bulduğumuz “kanolarla” kıyıya ulaşacağız, diye buyurdu.

Yine muteriz sesler yükseldi ve katılanlarla muhalefet çoğaldı.

– Yerli bir yazar olarak, niye kayık, sandal demiyor da kano diyor?

O kadar yükseklikten denize atlamak, ulaşınca sandal bulmak, küreklerle karşıya geçmek mesele değil de “kano” kelimesi sorunmuş gibi tartışılar. Karşı çıktılar üstadın otoritesine. Bu densizlik nedeniyle sularını yükseltti deniz, tekneleri dipsiz derinliklerinde yuttu, kasırgalar ve depremler yerle bir etmeye niyetlendi dünyayı.

Sanki öneri teklif etmek, vebaya davetiye çıkarmak gibiydi. Kimse yeni bir isim fısıldamaya cesaret edemedi bu yüzden. Sessizliğimize rüzgâr, fırtına, kara bulutlar karıştı.

En nihayet dayanamayıp ortaya çıkmak zorunda kaldım.

– Sanat, edebiyat, kültür, hikâye, dedim. Toplumlar kamusal işlerini siyasetle halleder. Laf ile peynir gemisi yürümez. Kâğıt üzerindeki hikâyelerle karınca yürüyemez, değil ki biz kazazedeler. Ben bu sorunun çözümünü biliyorum. Hayır, bilgiç olduğumdan değil. Almanya’da yaşıyorum. Almanya’da bu tür sorunlara öncelikle yerel hükümet ve parlamento müdahil olur, ulusal hâle gelince federal devlet el koyar meseleye.

– Parlamenter sistemden Başkanlığa geçiş yapıyorsanız amma Başkandan yardım istemek aklınıza gelmiyor.

Sanki bu uyarım her yere ulaşmış gibi bir hareketlilik başladı köprüde. Miting düzenine geçti insanlar. ‘Vakit Köprü Vakti’ diye bir ses duyuldu. Kenan Sofuoğlu, gürültülü bir motosikletle çıkıp geldi. Güneye gitti, sonra yönünü çevirdi kuzeye. Gaza sonuna kadar asılıp cayırtıya boğdu köprüyü. Sonra aniden öyle bir hızlandı ki karşı kıyıya kadar uçtu. Biz az daha miraca böyle çıkılabilir diye vesveseye düşecektik. Oysa sadece kerevete çıkmıştı.

Köprü, hikâyesini ve kendisini tamamladı böylece. Araçlar yol almaya başladı.

Hâlâ ulaşamadım evimize. Anne-babamın elini öpüp hayır dualarını alayım. Bayramlarını kutlayayım. Beni sormayın. Hakikati ararken kendimi kaybettim.

Parantez içinde. Geçiş ücretleri hesabınızdan otomatik tahsil edilir. Bayramınız kutlu olsun. Işıklı panolardan akar bu dilekler. Parantezi kapat.

Vedalar Zormuş

*Zor günlerini yalnız atlatan,
kimsenin yokluğunu hissetmez.*

C. Bukowski

Ayrılmak her zaman herkese zordur. Bütün arkadaş ve dostlarla ayrılmak ağlatmadı da bir kedi ağlattı beni. Kedi mi çok zalimdi ben mi yufka yürekli, sulu göz olmuştum, bilmiyorum.

İtina ile oluşturduğum dostluk, arkadaşlık, komşuluk ilişkilerini geride bırakıp kaçarcasına gitmek ne kadar zordu. Aralarında kan kardeşi olacak kadar samimi olduklarım vardı. Beni bir kaşık suda boğacak olanlar da. Gönlünü açıp bize yer veren, sofrasına davet eden, sevgiyle sarılmaktan kaburgalarımızı kıran. Sürekli kumpas kurup ayağımı kaydırmaya çalışan da.

Şehre geldiğimde kara, çirkin bir kedi vardı sokağımızda. Hiçbir insana güven duymuyordu. Şirinliğini takınarak çağırımlarım sonuçsuzdu her zaman. “Bir şehri anlamak için kedilere ve kuşlara bakmak lazım. Hayvanlar tedirgin ve yaklaşma çabasına kaçarak cevap veriyorsa zalimdir oranın halkı” diye düşünüyordum.

Bu kediye güven verebilmek için az uğraşmadım. Kasaptan ciğer, süpermarketten mamalar alarak beslemeye başladım. Evimle komşu bahçenin arasında küçük bir arsa vardı. Oraya tabakta bırakıyordum yiyeceğini. Bir yandan beni gözetlerken bir yandan yaklaşır, tedirgin bir şekilde yedi. Uzaktan uzağa teşekkür ederdi, miyavlar. Sevip okşamak için yaklaşısam on adım kala fırlayıp kaçıyordu.

Mesafeyi tutturuyordu, bir mühendis gibi. İnsanlardan zarar gelmez mesafesi diyordum, kedinin bu ölçüsüne. Nasıl bir darbe yemiştir?

Taşınma yarım yangın demişler.

Her şeyde bir hayır var. Tereddüt, endişe, hesap, müzakere, muhakeme derken taşınmak için yumurta gelip kapağıya dayandı. Ev eşyalarını paketlemek, kırılacak olanları ihtimamla sarmak, giysileri katlamak altından kalkılmaz bir iş göründü bana.

Bütün bu telaş arasında arkadaşlara haber verme fırsatı bulamadım. Herkesin işi var, mesaisi, bir programı. Araya kendimi sıkıştırıp onların da iki ayağını bir pabuca sokmak istemedim.

Tam devir-teslim saatinde mesai arkadaşları toplanır çevrene. En iyi rakip uzakta olandır diye. Mesai sürüyor bir yandan, vatandaş yığılır, işi yapılmalı. Bir hercümerç... İmzalar, mühürler, eşyalar, insanlar.

Her şey üstüme üstüme yürüyordu. Yeni yerde göreve başlamanın tedirginliğini orada düşünelim. Hayırlısı ile kazasız belasız şuradan bir ayrılalım hele.

Belki suç ortaklığım vardı o kediyle, belki kader ortaklığı.

Çok yalnızdım evde. Neredeyse öksüz, yetim ve garip. Sevdiklerim yanımda değil, içimde bir karamsarlık. Ne olacağı kaygısından doğan bir tedirginlik. Bu gidiş nereye diyen soruların hepsi birikmiş cevap bekliyor. İşte yeni bir görev yerine gitmek üzereyim. Sanki uzayın derinliklerinde bilinmeyen bir gezegene.

Akşamın dünyaya serdiği tül, bütün hayatımı gözden geçirmeme yol açacak kadar abandı yüreğime. Bu yaşta bu kadar muhacirliği Yunus bile göze almazdı. Senin derdin ne be adam! Konuşan başkası olsa ayrılır gider, uzaklaşsın. Gerekirse tartışsın. İçinden gelen sesleri susturmak mümkün mü?

Her başlangıç yeni bir umut diyecek oluyorum. Umutsanıza kırk yaşına kadar. Ondan sonra uyuşturucu olur umut. Ne yapayım, kendine acımak mı istiyorsun?

Kişisel muhasebem bugün olduğu kadar negatif bakiye bildirmemişti. Zararları önüme yığıldıkça zihnen iflas etmek üzere olduğum bal gibi ortadaydı işte. Bilincim bugün olduğu kadar kantara sürüklememişti beni hiç.

Yükleniyordu ha bire. Kale düşmek üzereydi. Surların yıkılmasına ramak kalmış.

Ağlayacaktım ama sanki “Kaçma yüzleş!” diyeceğinden emindim. Eline yeni bir koz vermekten korktum. Ağlayamazdım. Bütün ömrün birikimleri, yalnızlığa övgü telkinleri, dayanıklı, duygusuz, kaba kalın olduğum yönündeki teşvikleri ile surlarımı berkitmiştim. Zayıf değildim, duygusallığa bağlayamaz, zırhımı çıkaramazdım. Erkekliğin zırhı kalın olmalıydı. Hayatın keskin okları delmemeli. Ruhun çelik yeleğine kurşun işlemez. Yoksa yeni bir hayatı nasıl göze alacaktım. Bu yaşta.

Ateş yakar, su boğarmış meğer. Oda da soğuk. Valizi düzenlerken hareket eder, ısınırım hiç olmazsa, diye düşündüm. Bu kadar eşya ne zaman doluştu buraya? Satın mı aldım bütün bunları? Paketlemekle bitmeyen eşya sürüsü. Kitaplar, dergiler. Beni ifsat ettiniz diye öfkeyle tıktırdım kitapları. Koli dayanmadı ağırlığına. İnsanlar kadar, kitaplardan da umudu kesmek üzereydim.

Yakıt bitince roketler düşüşe geçer. Kitapların sağladığı teselli de bir yere kadar. Geri dönmek mümkün değil. Tarık Bin Ziyad gibi bütün gemileri yakmış, köprüleri havaya uçurmuştum. Galeyana getireceğim bir ordum yoktu. Askerlerim, müritlerim, avanem. Kendinden ibaret kalmayı bilmek yalnızlığın tesciliymiş. Sesini yankılayan dağlar gibi duyarlı değildi beton bina. Uzayda dolaşan meteorların dehşetine kapıldım.

Yemeğe gideyim, meşguliyet zihni dağıtır diye düşündüm. Hava alırım hem, dağılır bu melankoli. Akşamın o saatinde tek tük geçenler dışında koskoca şehirde hanelerine

kapanıp saklanmıştı herkes. “Seninle karşılaşmamak için” diyen bir sesle irkildim.

24 saat açık yazan Lezzet Lokantası yemek kokuyor, tezgâhın başındaki aşçı uykulu gözlerle ümitsizlik aşılıyordu. Yemeklere baktım. Tablaların çoğu boşalmış. Tas kebab ve pilavı işaret edip bir masaya oturdum. “Bak, oturacak masan bile var” diye espri yaptım içimden.

Yemek geldi. Garsonun başparmağı yemeğe banmış vaziyette. Pilavı denedim, bütün pirinçler kaynaşmış lapa olmuş, birbirinden ayrılmamak için direniyorlardı. Kendime öfkelen dim, şu pirinçlerdeki bilinç sende yok. İnsanlara sarılmak yerine, iteklemek isteyen gazabın sana hayırlı olsun.

Hayatın ruhuma verdiği şekli çizecek kurşun kalemin ucu kırılmıştı. Gövdesi delik deşik teselli cümleleri ağaçlardan düşen yapraklardı. Kurumuş, yerleri kirleten, çöpe atılmayı bekleyen. Sonbaharda belediyelerde bir faaliyet. Düşen yaprakları süpüren görevliler. Süpürdükçe ortaya çıkan asfalt sanki çok güzel. Pütürleri düzleşmiş ruhum gibi. Çiçeklere bakıp ağlayacak kadar yufka yürekli de değildim. Yapraklara benzedim nedense.

Sürükledi ayaklarım eve. Son gecem diye aşinalığını kaybetti odalar. Eski sıcaklığından uzak, otel yabancılığı sardı her köşeyi. Buzun ağrıyan dişe dokunduğu gibi nereye baksam acı verecek bir anı görüyordum. Hatıralar cirit atıyordu. Işığı kapattım. Karanlık katlanabilir kılar dünyayı. Gecenin ötekisi olmaz. Her şeyi gizler koynunda. Belki bana da bir güzellik yapar.

Şehirden ayrılma zamanım. Evden kırılacak eşyaları otomobilin bagajına, koltukların üzerine yükleme telaşındaydım. Canım burnumda, ter içinde kalmıştım. İçimde bir hüznün. Endişe, heyecan. Kaçıp gitmenin de bir usulü olmalı. Kırk düşünce kafamda dolaşıyor, kurşun gibi ağır. Sonunda arapsaçına döndü zihnim. Bu telaş arasında kekinin mama saatini unutmuşum.

Bir baktım benim kara-çarpık-çirkin kedi üç yavrusunu almış, bana birkaç adım kala, miyavlıyor. Beslediğim

süre içinde kazandığı sağlıkla, cilveleşecek ve üç yavru yapacak zamanı da bulmuş haspa. O güne kadar bilmiyordum yavruladığını.

Evlatlarım iki yıl emek verdim, şimdi nankör bir baba gibi terk edip gidiyor, kaderinizle baş başa bırakıyorum sizi. Bu zalim halkın insafına, dedim. Öyle bir baktılar ki anladılar sandım. Sanki ülkesini terk edip giden korkak bir kralım. Tebaasının bakışlarından utanmayan.

Elimde kat kat dizilmiş takım elbiseler, gömlekler. Kırılacak kıymetli eşyalar.

Bütün arkadaş, dost, tanıdıkların böyle bir veda için zamanı yoktu. Yüz yüze vedalar zor olur her zaman. Kedi, yavruları ile birlikte miyavlamaya başlayınca elim ayağım boşandı. Kedilerin insandan akıllı olduğunu biliyordum. Benden daha vefalı çıkacağını hiç düşünmemiştim. Deyim yerindeyse çöktüm. Elbiseler toz toprağa bulandı. Eşyalar dağıldı her biri bir yana. Kırıldı, parçalandı.

Miyavlamalar bir ritim içindeydi, birbiriyle uyumlu. Tınısı sevgi doluydu. Konuşacaktı neredeyse kediler. Biraz ça-ba göstersem kelimelerini anlayabilirdim belki. Kuşdili bilen ne bilebilir ki? Kedilerin dilinde saklıymış bütün sırlar.

Analari, ilerledi, geldi kucağıma çıktı, başını karnıma sürttü, elimi yaladı.

Metanetin de bir sınırı var, dayanıklı olmanın. Zırhın, çelik yeleğin.

O anda dayanamadım işte, kim ne der diye düşünmedim. Kendimde değildim. Dünyada değildim. Müdür değildim. İnsan bile değildim.

O güzel seslere, gözyaşlarım karıştı. İçli nefeslerim.

Bu sefer yüzüme ulaşmak, gözyaşlarımı silmek için göğsüme tırmanmaya başladı. Ağlama diye bir teselliye evrildi miyavlama. Yavrular yan yana durup incecik seslerle katıldılar bu hicazkâr makama. Zırhım delindi, çelik yeleğim parçalandı.

Gözyaşlarım gözyaşı değildi.

Ben, ben değildim.

İs Kokusu

İs kokuyordu her şey.

Ne kadar temizlik yaptıysam çıkmadı o koku. Evi baştan aşağı yıkadım, ovdum, sildim, süpürdüm. Olmadı. Süper-marketlerde alışveriş çılgınlığına kapıldım. Her gidişimde zıvanadan çıktım temizlik reyonunda. Toz, sıvı deterjan, antibakteriyel etkili, orkide kokulu yüzey temizleyicileri. Çizmeden parlatan güçlü formüllü limon kokulu temizlik maddeleri. Matikli makine deterjanları, perde için ayrı, renkliler, beyazlar, ipekliler için ayrı. Çamaşır makinesi hırpı, tozu, parlatanı, kireç önleyicisi. Lavanta kokulu ahşap yüzey temizleyici, menekşe kokulu ıslak zemin parlatıcı, tül tozu-jeli, sıvısı. Okyanus ferahlığı, dağ esintisi, limon özlü, yayla buğusu... Ne varsa aldım, kullandım. Yine de is kokuyor her şey.

Çocuklara kalırsa sadece bana kokuyor. Deterjan kokusu var, is yok diyor, başka bir şey demiyorlar.

Günde onlarca kez ellerimi yıkasam, evi baştan aşağı temizlesem başıma bir iş gelecek korkusu gitmiyor burnumdan. Aslında kendimi çamaşıra katmam, dereye götürüp tokaçlamam lazım.

Bir an karabasan geliyor, bir an ilkbahar esintisi. Çiçekler açıyor, kelebekler uçuşuyor bir an. Bir an korku, hüzün, başıma bir bela gelecek vehmi. İçimde binbir vesvese. Ne der hâlimi gören utancı bir yandan. Her yeri temizleme

çabasına girmesem, bu sefer dalıp gidiyorum. Bir gün ocağı açık unutacağım, yemek yanacak, ev yanacak, içinde ben yanacağım diye bir endişe. Kendimi yok etmek, temizlerken yeniden inşa etmek istiyorum. Sanki kirlenen benim, temizlenen ev. Temizleyen benim, kirlenen umutlarım.

– Yok, anam, dediler. Senin derdin dert değil. Varsa temizlik yoksa temizlik. Nedir bu? Derdin varsa bu değil çaresi. Ya burnun hasta, ya içinde gizli yara. Sende temizlik takıntısı var. Doğalgazla ısınan evde is ne arar? Tamam, peteklerden perdeler biraz kurum gelebilir ama yılda iki kere yıkasan yeter. Her gün her yeri yıkamak, olacak iş mi?

Sen hastasın, dediler. Hasta olduğumu hiç sanmıyorum. Kim ne derse desin.

Temizlik takıntısı teşhisi koydular ya çocuklar; götür-medikleri doktor, psikiyatr, kalmadı. “Bedende bir arıza varsa ruha da yansır” dedi bir doktor. Hadi bu sefer de dâhiliye, hariciye, nisaiye... Her poliklinik ayrı bir işkence. Hastane koridorları bir melankoli.

Benim bir şeyim yok. Ben yürümüyor uçuyorum, saatlerce hizmetçi gibi çalışıyorum. Vardar Ovası gibi döşüm, Lübnan çınarı gibi bacaklarım, Hint kumaşı gibi yumuşacık tenim. Nerden çıktı bedende arıza? Hastalık? Kim söyler, kim dinler? İnsanı hâline bırakmazlar ki.

Tek başına utanmaz, inkâr edilemez ve kaçınılmaz biçimde yoğunlaşıyorum ona. Şehvet desem anında inkâr ediyorum. Hayatta gözlemlerim var, her yerden haberim: Avrupa’da, Polonyalı sütçülerle bozmuşlar kafayı. Güzel değil ama çekici Fransız kadınları, her duygusu ortada Alman kadınları. Sabahın köründe bile çapkınlar dolaşiyor dışarıda, hovarda erkekler, düzenbaz zamparalar. Bu gâvurlar, diyordum; tavşanlar gibi çiftleşen. Hangi habere baksan, abazalar, azmış kancıklar. Tacizler, tecavüzler... Bomba gibi yağıyor üzerime.

Bana tebelleş olan nedir? Bana n’oluyor peki? Bu vesvese, bu vehim? Bunlar benim zihnimde mi? Tövbe, tövbe,

nasıl bir kadın oldum ben? Estağfurullah el-azim. En iyisi vakti geçirmeden namaza durmalıyım.

İs kokusu belki kombiden dediler. Servise telefon edip usta çağırdım. Görmez olsaydım, içimde bir şeyler kabardı kabardı taşıtı ortalıklara. Kendimden korkmaya başladım. Artık bir komşu olmadan alamıyorum eve. Önceden hazırılık yapıyorum. Sanki gün yapacağım. Kekler, börekler, sarmalar, kısırlar, salatalar. Tesadüf sansın istiyorum. Ta-bağına yığdığım ikramlardan bir-iki lokma zor alıyor. Önce hanımefendi diyordu; bugünlerde Mürüvvet Hanım. "Mürüvvetini görmedim bu dünyanın. Torunumun adında bulunsun bari," diye ısrar etmiş babaannem. Ben de görür müyüm kendi mürüvvetimi? Bu yaştan sonra?

Torun da yok ki onlara bakarak avunayım. Bir oğlum, bir kızım var, everdim, torun sevgisi tadamadım daha. Neymiş, kariyer planları bitmemiş, evlilik döneminin tadını alacaklarmış. Az biraz sabredip beklemem gerekirmiş.

Tek başına kalınca utanç, korku, endişe, bir delilik yapacağım tedirginliği benimle. Suçluluk duygusu da. Hayır, bir şey yapmış değilim. Düşünüyorum sadece. Dalıp gidiyorum. Kim beni yolumdan alıkoyan? Eski huzurumu kaçırın? İçimi ürpertip günaha hazırlayan. Kalkıp yeni bir temizliğe başlayayım en iyisi. Karanlık, kötü duygulardan temizlenmek bu kadar kolay olsaydı keşke.

Ben de sevdim. Yaşlıyım diye hakkım yok mu? Otuz beşlik, yolun yarısında bir civana bakmak suç mu? Çalıya çırpıya sürterim bu erkek kazmalara gönül vermem diyordum. Hayatta büyük laf etmeyeceksin, büyük lokma yut-san da. Kocam bana cehennem hayatı yaşattı, sonunda vartayı çekerek gitti. En iyi koca ölü kocadır, diyordum. Hele biraz mal ve maaş bırakmışsa tadından yenmez. Ben de yiyemiyorum işte.

Kocam kalem efendisi bir zalimdi. Mazlumlar zalimlerden çok yaşarmış. Gitti de öte tarafa rahata erdim. Özne

oldum, vezne oldum. Para gördüm, huzur buldum. Rahatlık da batıyor anam kadına. Sanki sivri bütün rahatlıklar. Zalimler arasından beni yürek tapırtılarına kaptıran böyle biri çıkacağını, içimde kıpır kıpır tırtıllar kıvranacağını, nasıl da hoppa bir yanımla bulunduğunu söyleseler inanmaz, iftira ediyorlar derdim. Küserdim hatta söyleyene.

Talip de çıkmıştı kaç kere. N'apayım ben kocayı bu yaştan sonra diye hayır dedim hepsine. Ağzımın tadını mı bozacağım? O morukların takma dişi, prostatlı çiş ile mi uğraşacağım?

Her aklıma geldiğinde servise telefon edip çağırıyorum. Bozuluyor ne yapayım ikide bir. Yoksa yakacağım bu evi, belki bütün bir şehri. Onun geleceği günlerde ortalık yerlere gençlik resimlerimi koyuyorum, yemek masasına, büfeye. Girişe bile astım. Ben de güzeldim, gençtim, bakanların gözlerini kamaştırırdım.

Nedir bu ergenler gibi aynadan ayrılamayan hâllerim. Şimdi de fena sayılmam.

Sanıyorum sadece bakışlarda olup bitiyor her şey. Söz olmasın, eve erkek alıyor demesinler, güven versin diye çağırdığım Aysel, bir gün çekti beni karşısına.

– Nedir bu hâllerin Mürüvvet Hanım, dedi. Usta gelince neredeyse atılacaksın üstüne. Gözlerin parlıyor anında. Dudakların titriyor. İkide bir elin saçlarında. Bakışlarında netameli bir hayranlık, ilgiyi üzerine çekme girişimleri.

Ne olmuş, biraz kaba saba, işçiye. İşçi değil üstelik usta. Geçen gün söküp bakım yaparken, tek eliyle bile kucaklayıp havaya kaldırdı kombiyi. Kombi bendim. Bembeyaz bir güvercinim. Uçurmak için avuçlarından havaya fırlattığı taklacı güvercin. Güçlü ellerinde, kuş olup çırpınan. Havalara uçacağım balkondan itse beni. Artık güneş açıyor içimde, bir sıcaklık kuşatıyor bedenimi, ter içinde kalıyorum. Gönlümün bahçesine bahar geldi. Ruhum kelebek gibiymiş meğer. Kozasından çıkivermesi ne kolaymış.

Rahmetli kocam gözlüklü, sünepe biriydi. Yere çöksem elimden çekip ayağa bile kaldıramazdı. Kitaplardan alıntı ile konuşan, şiir okuyan biriydi ama içimdeki çalıları oynatamazdı yerinden.

Kocam çok dövdü beni, gün göstermedi. Dayanmak kolay mı? Amma natıram sağlamış, çok şükür. Her yerim sarkmıyor yaşıtlarım gibi. Minber de yerinde mihrap da. Bugünüme hamdolsun, rahatsızlık da yok bende, kusur da. Yalnızlık bütün derdim. Bu hayatın cilvesi böyle. Geçmiş günlerimin gelecekte fazla olması mı bütün sorun? Ekmek buluruz katık yok, fırsat buluruz imkân yok.

“Hanımefendi su vanasını açar mısın?” demesi şiirden öte bir sesleniş. Hanım abla, teyze, anne demeden ‘hanımefendi’ diye söze girişinden belliydi asaleti zaten.

“Evli, üstelik dört çocuğu varmış. Davul bile dengi dengine!” Aysel değil laf makinesi. Dır dır dır. Nereden çağırdım ben bunu?

Ne varmış evliyse, koynuma mı aldım? Eve mi kapattım? Onsuz bana zindan olan bu evde gezinmesi yetiyor. Neredeyse uçacağım onu görünce.

Zapt edilmez bir cezbeyle kapılmışım. Namazdan başımı kaldırmaz oldum. Dua edin diyordum herkese ama aslında ondan bir haber, hâlime anlayışlı bir dokunuş istiyordum. Dillere destan oldum. Yanımda bana cesaret versin diye çağırdığım Aysel, bire beş katarak anlatmış herkeslere.

Bütün mahalle “kombi güzeli”ni konuşurmuş. Sokağa çıktığımda, günlerde karşılaştığımda herkes beni baştan aşağı süzüyordu. Ben gençleştim, güzelleştim ya, artık dikkati çekiyorum diye yorumluyordum. Nerdeeee? Dedikoducu pis karılar. Başkasına bakmaktan kendilerine sıra gelmez. Daha elli yaşındayken hastane koridorlarını mesken tutarlar. Batıda seksenlik teyzeler paraşütle atlıyor. Bunlar ancak laftan lafa atlayabilir.

Dedikodular servise kadar ulaşmış sonunda. Hele son çağrılarda servis başka elemanlar göndermeye başladı.

Belki de kara yağız civanım istememiştir gelmeyi. Hayır, hayır böyle bir ihtimal yok. Karşılıksız değil. O da erkek, duyguları var değil mi? O bakışlarda görmezden gelecek korkak biri görmedim ben.

Çocuklar başımın etini yedi. Anne utandırırıyorsun bizi. Senin bu yaptığın Allah'tan reva mı diye. Sonunda el birliği ile hayatı zehir ettiler bana. Ayyuka çıkınca destanım, evi satıp semti değiştirmek zorunda kaldım. Başkaları neyse de çocukları daha bir utandırıyor, vahameti idrak ettiriyor insana. Neden olmazı.

Merkezî ısıtmalı bir apartmana geçtim. Kombi görmek istemiyorum artık. Lafına bile dayanamıyorum. Çocuklar bıraksaydı başka bir şehre giderdim. Buna da engel oldular. “Özgür kız mı olacaksın anne,” diye laf çakıyorlar ikide bir. En çok zoruma giden bu oldu. Özgür kız! Özgürlük nere ben nereyim anam!

Boş verdim artık temizliği filan. Bağıma taş bastım. Birkaç kaburgam kırıldı nasıl bastırıdysam. Ovaları andıran bağrım, taşlı tarlaya döndü bu yüzden.

Yine de şükrettim. Çok şükür hasta değilmişim, takıntılı, vesveseli hiç. Akıl hastalığı semtime bile uğrayamaz. Ruhum ve sinirlerim de sağlam. Sadece sevdalanmışım.

Ben dünyaya doydum, eski mahallem dedikoduya doymadı. Günlerde bir araya gelip hâlâ beni konuşuyormuş zilliler.

“Yaşına başına bakmadan civan sevmek onun neyine?”
İs kokusuna kinaye yapıp gülerlermiş.

“Meğer ateş bacayı sarmış anam, elbet is kokar!”

Bez Parası

Cama doğru uzattı elini. Ancak başparmağı dokunabildi. Buğulu camda bir iz öylece. Damga gibi. İzler anında silindi. Odanın sıcağı dışarının soğuğu ile karşılaşınca arada kalan iç çekiş sadece.

İçindeki sıkıntı bitecek, altındaki yıvışık ıslaklık çekilecek gibi değil. Kokusu cihanı tuttu. Yerinden kalkıp camı açabilse oda havalanır. Vuslat da olur; sıcakla soğuk arasında. Kuşlar ikide bir pencereye konup bakıyorlar ama kanatları işe yaramaz. Daha bunu beceremiyorlar. Pencere açabilmeyi. Karga olsa belki. Güvercin bunlar. Bakışları bile nimet. Yalnız değil hiç olmazsa. Kuşları gözlüyor. Yoksa bırakır mı bugünün işini yarına?

“Anne, daha sabah fırçaladık her yeri.”

“Olsun kızım, aslan yattığı yerden belli olur.”

Sende temizlik, hastalık. Titizlik aşamasını çoktan geçmiş. Sabah fırça ve çamaşır suyu, yüzey temizleyicisi, lavanta kokuları, hava alsın diye açılan pencerelerden iliklere işleyen bir soğuk saldırıp duruyor. “Anne üşüyorum, kapatalım artık!” “Biraz daha, biraz!”

Havalandırma da bir yere kadar. Yarım saat, bilemedin kırk beş dakika. Bu ne böyle iki saattir dünyanın soğuğu eve sığılıyor. İnsana sarılıyor, ısınmak için.

Yatak bitleri var, temiz havadır panzehiri onların. Her gün bu temizlik seansı, gelinin canına tak dedi. Kaynanada

ibadet olmuş. Gelin için mekruha evrilecek, tahrimen mekruha.

Tanrı gençlikten hoşlanmaz. Günaha yakındır onlar. Temizliği angarya sanır.

İhtiyarlığa da bayılmaz. Günah işleme yetileri körelmiş. Bütün zulmü elinin altındakilere. Yakınında olanlara.

Bebek bezi olsa, mis gibi kokar. Yaşlının bezi iğrenç, tiksindirici. Tutup atmayı bile miden kaldırmaz. Altını temizledikten sonra kusuyorum; sanki bütün ömrümde mideme giren çıkabilmek için atılıyor. İğrendiren bir öğürtü. Duymasın diye her kapıyı kapatıyor, banyoyu kilitliyorum.

“Allah belanı versin, gelin neredesin!”

İlenmek. İhtiyarlığın, zarp zarp yürürken felç olup yatağa düşmenin isyanı.

Ev bütününüyle tuvalete evrildi. Yatağa mahkûm. Ah, o günler. Günde birkaç defa silinip temizlenen asr-ı saadet devirleri.

“Figen Hanım, nasılsınız, iyi görünüyorsunuz maşallah!”

Maşallah. İğrenç kokunun içinde, gözler fıldır fıldır dönüyor, zamanında güzelmış. Şimdi Allah belanı versin diye bakıyor. Geline döndü, açıklama isteyen bakışla.

“Noter, anne! Vekâlet için geldi. Bez parası alabilmemiz için.”

“Allah senin belanı versin. Misafire rezil ettin beni, devletimize.”

“Devlet değil, deve kuşu. Adınız Figen mi?”

O zamanlar namım “Mona Lisa Figen” diye almış yürümüştü. Gözyaşları tıpır tıpır akıyor.

“Bak şimdi altıma sıçtım, temizlenemiyorum.”

“Sizin canınız sağ ya. Gerisi düzelir inşallah!”

“Böyle sağlığın da, gelinin de, kaderin de”

“Öyle demeyin, hayat her zaman gönül alıcı bir sürpriz yapabilir. O anları kaçırmamak lazım”

“Bana asık suratını gösteriyor”

“Olsun bu belki eski ettiklerinizin kefareti. Yeni bir şans vardır her zaman. İnsana tanınan.”

“Şansa inanmam, hele ki bu hâlimle; kısmet belki.”

Yine de o hâliyle iltifat, hoşuna gidiyor. Kirlense de yine kadın. Saçını düzeltmek için yekiniyor. Emrini dinlemeyince içinde bir isyan, büyümek üzere. Müdüre ayıp olur diye ilenmeyi erteliyor. Derinlerde bir yerlerinde belli belirsiz şuh bir hücre kulağını dikeyiyor. Ah şu bedeni de kıpırdatabilse. Elini uzatabilse.

“Semra neyiniz olur, ona vekâlet veriyorsunuz!”

“Gelinim işte, yanında.”

“Allah razı olsun gelinden, iyi bakıyor size. Bakın yüzünüze kan gelmiş, güzelliğinizi ele veriyor, ışığınız gözümü kamaştırdı.”

Alay mı ediyor diye muhakeme yapmayı unutalı çok oldu. Hoşuna gidiyor. Güzel sözler duymayalı ne kadar zaman geçti. Yıllar mı asır mı? Güzelliklerin terk ettiği. Tek tek değil topluca hem de. Kadınlığın yaşı yoktur, hele ki güzel sözleri duymazlıktan gelip gaflete düşecek. Koku odayı boğacaktı, güzel sözler misk gibi yenilemese.

“Hükümetimiz bez parası veriyor, sizden haberdar, ayağınıza müdür geliyor. Umut var sizde hâlâ!”

Gelin müdüre bakıyor, kaynana geline. Sonra hızla müdüre yoğunlaşıyor. Dik dik değil sevecen bu kez. Araştıran bakış, evraklara yönelmiş. Elllerinde kâğıtlar müdürün. Kâğıtları destekleyen meşin bloknot. Yanında stampa.

Gelin yardımcı olacak. Ki parmağını basabilsin.

“Anne sol elini uzat.” Beklemeden kolunu tutuyor. Diğer eli başparmağını ayırarak bastırıyor. Mürekkebe bulandı bütünüyle.

Şimdi kâğıda iz bırakacak. Kâğıda değil belgeye, vekâletnameye, tarihe belki. Yaşadığına, o olduğuna, hâlâ devlet kayıtlarında ismi bulunduğuna.

Gözlerinde minnet. Bakışları sevecenliğini sürdürüyor. Beden emrini dinlemese de gönül hoppa. Bekliyor yine. Öğ, öğ! İnsanın önündeki bütün duvarları, zırları öğütür övmek. Övmeye varıp dayandı sonunda. Öğüt bile olur bu yüzden. Öğürmek gelmesin de ardından.

“Bakın parmağınız ne kadar güzel, geriye de bükülüyor. Sanatçı kişiliği var sizde.”

Geline dönüp “Sesi güzel değil mi, türkü söyler miydi?” diye soruyor müdür. Soru değil onay isteyen emin bir ifadeyle.

Atılıyor. Gelinden önce cevap vermeli.

“Hem de nasıl, sesim çok güzeldi!”

“Evet, boynunuz da çok uzun. Ses kuğu gibi güzelleşerek çıkıyor tabii. Bu kadar uzun yoldan gelince.”

İçinde kuğular dans ediyor kadının. Kumrular uçuşuyor önünde.

Gelin kınayacak, iç sesleri azarlıyor. “N’oldu gevşedin birden haspa” diye.

“Ölemedin gitti, bela oldun başıma!”

Bütün o zulümler, saatlerce temizlik seansları, yemek yapamıyor diye azarlamalar üşüştü aklına. Ne kendin ettin rahat ne âleme verdin huzur! Şimdi de zulmün şekil değiştirdi, ara vermiyor.

“Allah razı olsun sizden!” diyen müdürün sesiyle oda-ya dönüyor gelin.

“İyi aile kızı olduğunuz belli gelin hanım. Dereceniz âli, makamınız ref olur bu hizmetinizle.”

Gelin şüpheye düşmüyor söylenenlerden. Allah da bir ödül vermeli değil mi?

Komşular salonda atsa imzaları, olur. Bi nefes alalım. Bu ne yahu, nasıl bir koku? “Şahitsiniz değil mi bez parasını almak için geline vekâlet veriyor?”

Soruya cevap yerine onay yerine başlarını eğdiler. Gösterilen yere imzalarını atıyorlar. Müdüre saygıyla bakıp, te-
dirgin bir kalemle.

Noter de imzalarsa işlem tamamlanacak.

Zaten gelin çocuklarla birlikte kaynanasını da büyütüyor. Sevgiyle olmasa da görev aşkıyla. Ele güne ayıp olmasın. Kınamasınlar, parasını almak iyi de bakmaya gelince pislik gibi davranıyor, demesin millet.

Hem paradan kendine de harcayabilir.

Şimdi iş, bezi değiştirmeyi midem kaldırabilsin diye dua etmek.

Devlet parasını veriyor nasıl olsa. Ayda kırk adet bez parası.

“Kuş yemi kadar yiyordur, ne olacak beze bulaşan ki?”

Peki bu koku niye böyle ağır?

Yoksa bir tas su yeterdi her şeye. Güzelleşen insanın her şeyi güzel kokar.

Müdürün sözleri vileda gibi, papatya kokuları saçarak hızla temizliğe başladı. Neredeyse ne pislik, ne koku kalacak evde. Umut odayı doldurmuş.

Kokudan bunaldı herkes. Şu camı da açalım biraz.

Her saniye tuğlalarla ördüğü duvar, kuşandığı zırh delindi pencerenin açılışıyla.

Ruhun gön'ü yok; gönüllerin derisi, diye baktı müdür, odadakilere.

Anında ulaştı güzel sözler, ipeksi dokunuşlarla.

Gönül gönle kapalı değil. Anahtar sözcüklerle açana.

Müdür yürümedi iş yerine doğru, uçacaktı. Kadın kanatlanmıştı çünkü.

Yatak ıgneli fiçı değil artık. Bir ömür beklenen sözlerin buluştuğu vuslat.

Vuslatın mahalli, vadedilen durak.

“Gelin!

Allah layığını versin!”

“Üşüdüm, kapat! Kapat şu pencereyi”

Sesi avaza kaçacak neredeyse.

Yorganı bastırdı üzerine. Battaniye örttü gelin. Sımsıcak geldi her şey kadına. Öylece uzanmış, bedeninde kıpırtı yok ama yüreği pır pır. İçinde bir kıvılcım.

“Daha koku çıkmadı anne!”

Koku önemli değil, o sözler uçup gidecek.

İçimi oynatan sözler. Kıpır kıpır eden.

Bu yaşta, bu hâlde deyip güldü kendi kendine.

Bütün hayatında böyle bir söz beklemişti belki, gönen-diren.

Güvercinler kuğurduyor. İçindeki neşideye eşlik ederek.

Camı da kapattı gelin. İnada lüzum yok.

Dördüncü Koltuk

Soruşturma bütün hızıyla sürüyordu. Memurlar ceza alacağız korkusuyla titrerken, bizlere seyirlik bir eğlence çıktı.

Küçük bir kasaba yaşadığım yer. Daha doğrusu köyümüzle komşu kasabayı birleştirmiş ilçe yapmışlardı. İki kasabanın adından mürekkep bir de adı oldu. Sanki başımız göğe erdi. Adımız değişince kaderimiz değişecek.

Önce hızlı bir inşaat başladı. Her iki kasabanın merkez camilerinden çekilen bir hattın tam ortasına yapıldı Hükümet Konağı. Ardından bütün bakanlıkların ilçe müdürlükleri ile doldurdular üç katlı binayı. Elbette ilçeye bir kaymakam da atandı. Kasabamızdan memur, müstahdem, işçi olanlara piyango vurdu. Amirler başka yerden naklen gelse de. Benim kardeşim de noterlikte kâtip oldu.

Biz akşama kadar tarlada çift çubukla uğraşır, sabaha kadar kahvelerde oyun oynar onu bunu çekiştirirdik. Köy yerinde eğlencemiz n'olacak? Tavlada kim yenildi, kim okey attı, kaç lira hesap ödedi? Seyirciler oyunculardan kalabalık. Zaten oynayanlar hesabı düşünmekten, oyuna nasıl versin kendini. Geri kalanlar da kimin köpeğine taş atıldı, köpek ısırınca karından kuduz aşısı olmak, kısırlığa yol açar mı gibi derin konuşmalarla öldürürdü vaktini.

Memurların iş azlığından canları sıkılırdı. Fiber optik kablolar arasında gezinmekten gözleri mahmur. Yeteri kadar konut olmayınca her gün il merkezine gidip gelirlerdi.

Can sıkıntısını azaltan resmî bayram törenleriydi. Okullar, haftalar öncesinden marşlara çalışan mızıkâ/trompet takımının düm-tekleri ile inler, öğrenciler provaları okul kırmaktan zevkli bulurdu. Memurların mesaisi törenlerin planlaması ile uğraşmakla dolar; kaymakam başkanlığında ilçe idare kurulu saatlerce toplantı yapar, sonunda her kuruma resmî bir yazı ile bildirilirdi kararlar.

Tören günü güvenliğin sağlanması ilçe emniyet amirliğinin görevidi. Bu işi ciddiye alan emniyet amiri olağanüstü hâl ilan eder, polisin yetkisini son damlasına kadar kullanmasını emrederdi. Her yere bayrak asılması, toprak yolların sulanması, ses düzeninin tören mahalline getirilmesi ve kurulması, tören alanının düzenlenmesi belediyenin uhdesindeydi. Tören akışını sağlamak Milli Eğitim Müdürlüğünün. Jandarma karakolu da vardı ama garnizon komutanı başçavuştu, bir subay değil. Buna rağmen protokolün ikinci sırasındaydı. Onlara düşen bir görev de yoktu.

Tören deyip geçmemek lazım. Taşrada törenler “devlet”in kendisini göz önüne serdiği seyirlik bir süreçti. Eğlencemiz yoktu, kahveler bu ihtiyaçtan uzaktı.

Bu kadar hazırlık, yazı, buyrultu trafiğinden sonra tören günü gelip çatar. Herkesin, halkın bile sıralanacağı yer belliydi. Yeri olmayan, daha doğrusu öngörülmeyen tek şey Meslek Yüksek Okulunun profesör müdürüydü. Kaymakam, jandarma komutanı, belediye başkanı. Bunlar törenin ihtişamlı asları. Protokolde makamları, oturacak yerleri, nutukla söyleyecekleri vardı.

Meslek Yüksek Okulu listede olmayan, nevzuhur bir gelişme. Tamam, ama buradaydı işte. Evlerimiz kira getiriyor, esnafımız müşteri buluyordu. Gençliğin ateşi ile canlı bir şehre dönüşmüştü kasabamız.

Meslek Yüksek Okulu müdürüne ayıp olurdu protokolda bir yer ayarlanmasa. Diğerlerinden daha çok okumuştum bir kere. Akademik kariyeri var. Profesör adam. Ona da

dördüncü bir koltukla ihtiram gösterilmişti, tören düzenleme komitesi tarafından.

İşte dananın kuyruğu burada koptu. Kaymakam protokolde olmayan birine dördüncü bir koltuk açılmasına çok sinirlendi. Hiddetle yerinden fırlayıp şiddetle soruşturma açtı. Bu komployu kimler yapmışsa cezasını çekmeliydi.

Biz şenliğin ortasına düşmüştük nihayet. Bütün kasaba halkı heyecanlandık. Kahvelerde, evlerde bundan başka bir şey konuştuğumuz yok. Gündem diyorlar ya, bomba gibi düştü gerçekten. Dedikodu merakıyla, maç heyecanıyla, ilgiyle gündemi takip etmekten, kim savunmaya geçti öğrenmekten başka işe bakamıyoruz.

Kaymakam karar verdi ki profesör suçluydu. Devlete yeni icat çıkarmıştı. Yılların teamülünü altüst etmişti. Buna karşılık profesör küplere biniyor, kendisine uygulanan muamelelerin gayr-i ciddiliğinden tutun da diplomasının ortaokul mezunu belediye başkanını, lise mezunu başçavuşu ve hatta kamu yönetiminden mezun kaymakamı bile döveceğini söylüyordu.

İlçede herkes ikiye ayrıldı. Taraftarlar her iki devletlinin hamlelerini beklerken çok seyredilen dizileri izlemeyi bile unutmuştu. Ben daha bir merakla izlerdim gelişmeleri. Hükümete uğrar, yeni olaylar var mı öğrenmek için can atar olmuştum.

Diğer memurlar gibi profesörü soruşturmak kolay değilmiş. Çünkü YÖK'ten izin alınması gerekiyormuş. Bu izin alınabilse bile, üniversite içinden atanan başka bir profesör soruşturabilirmiş ancak. Kaymakam, emri altındaki zavallı memurlardan biri sayamazmış profesörü. Her kuşun eti yenmezmiş. Kaymakam da papaz her zaman pilav yemez. Öyle kafasına esti diye protokolü delmesi göz ardı edilemez diyordu.

Belde sakinleri bizler örgün eğitime girmiş öğrencilerdik o günden sonra. Her akşam hukuk, kanun, yönetmelik,

genelge, özelge, soruşturma, yetki, kamusal güç gösterisi... gibi yeni yeni kavramlar öğreniyorduk. Kahvelerde oyun oynamak tavsadı, eski tadı kalmadı. İşler güçler hakkında konuşmak basit geliyordu bizlere artık. Şenlik varsa halktan kaçarmı?

Protokol listesi devletin görünen yüzüydü. Yılların tecrübesi, teamülü ile hazırlanır, kayda geçer, yazılı, belgelidir. Her isteyen kafasına göre listeyi değiştiremez, devlet erkânı içine dâhil olamazdı. Yoksa bu ilçede kime emri geçebilirdi, kim dinlerdi kaymakamı artık? Mülki amirliği tehdit altındaydı. Profesörün meydan okuması otoritesini sarsacaktı. Ceza verebilmek için çare aradıkça despot bir ruhun ateşinde yandı yakıldı.

Hükümet Konağında görevliler her gelişmeden haberdar ediyordu bizleri. İkiye ayrılmıştık belde sakinleri olarak. Bir kısmımız kaymakamdan yanaydı. Koskoca mülki amir! Devlete zeval gelmesi istenemezdi. Halkın bir kısmı profesörün yanındaydı. Eğitim önemliydi. Değişim dönüşüm olmasa bu kısırdöngüden, cehaletten, fakirlikten, küçücük bir beldede yaşamaktan nasıl çıkılacaktı? Öğrencilere ev kiralayan, lokanta işleten, okul sayesinde para gören esnaf lobisi müdürden yanaydı. Ben devletin yanındayım, başka tercihim olabilir mi?

Hükümet koridoru akşama kadar bu konudaki resmî yazışmalarla dinamik bir ruh kazandı. Biz katıldığımız tartışmalarla aktif vatandaşlık şuuruna ulaştık.

Tartışmalarımız, sonunda destek açıklamalarına varıp dayandı. Kavgayı kızıştırmak, soruşturma gündemini harlandırmaktı niyetimiz. Yangına benzin taşımanın zevki de bir başkaydı. Kaymakama saygı ve destek sunma grupları, profesöre yalnız değilsin ziyaretleri yapıyorduk. Soruşturmanın bitmesi bir yana sürüp gitmesi için çabaladık habire. Bugüne kadar tatmadığımız yepyeni bir heyecan dalgasına kapılmıştık. Bu mesele ile doldu taşı kahveler. Yeni

haber almak isteyenlerle karınca yuvasına döndü Hükümet Konağı.

Her şey kaymakamın, profesörün mimik ve jestlerine, konuşmasındaki vurgu ve tonlara bağlıydı. Hançerelerin gücüne odaklandık. Her birinin bir davranışı, yüzündeki ifade, ağzından çıkan bir kelime ya da sesindeki vurgu üzerinden maç sonucu ilan ediyoruz. Bugün kaymakam galip, yok bugün profesör maçı aldı. Maç bugün berabere!

Dalavereci Selim, bahislere bağladı işi. Maçın sonucu her gruba farklı görüldüğü için fazla sürmedi gerçi. Para yatırmak mesele değil de sonuçta anlaşılmıyorduk. Neye göre bahis kazandırır, kaybettirir açık seçik değildi. Tahminlere dayanıyordu. Bahis oynayanlar her iki gruba dâhil insanlardı. İttifak sağlanamıyordu galibiyet konusunda. Bugün kaymakamın suratı asık. Bu bahsi kazanmak için sağlam bir veri değildi. Bugün profesör çok neşeli. İtiraz edenler, bunu neşeli görünme çabası sayıyordu. Maçın sonucuna karar vermek için üzerinde anlaşacağımız veriler kesin değildi nihayetinde.

Dördüncü koltuk meselesi, davet edenden, koltuğu getiren den tutun da ona böyle bir yer açan memurlara kadar idari disiplin soruşturması sürdükçe sürdü. Her yeni günde yeni memurlar eklenerek dallanıp budaklandı.

YÖK, soruşturma izni vermedi nedense. Vali kaymakamı desteklemiş, söylentiye göre profesöre sitem etmişti. Biz evladının mürüvvetini görmek isteyen ana babalar gibi acele etsek de istediğimiz hızda sürmüyordu maç.

Soruşturma heyecanının tam gaz sürdüğü günlerdi.

Kardeşim noterde çalışıyor demiştim ya. Sabah işe giderken traktörün anahtarını cebinde götürmüştü. Acilen tarlaya gitmem gerekiyordu. Hükümet Konağına vardım. Noterlik de buradaydı. Noter dinleyici bulunca konuşmadan duramayan bir gevezeydi. Mükrim de aynı zamanda. Bir çay söyledi bana, yarım saat nutuk çekti. Bu huyundan

işyerine uğramak işime gelmezdi. Mecbur kalmak insanı istemediği şeylere maruz bırakır.

Bugün ortamda bir gerilim vardı. Meğer kaymakam özel bir işi için vekâlet verecekmiş. Makamına gelip imza almalarını istemiş. Kardeşim, ben gideyim dedikçe noter 'hayır olmaz' diyor başka bir şey demiyordu.

Kanuna, usule uymayan belgelere mührümü basmam. Gizli iktidarımın tadından bir iki yudum almak bahtiyarlığı benim de hakkım. Vekâlet verecekse kaymakam da teşrif edecek buraya.

Sanki kaymakam bendim. Laf yetiştiriyordu bana durup dinlenmeden. Merakla beklemeye başladım. Anahtarı, traktörü, tarlayı unuttum hepten.

Kaymakam yeni bir gerilimi göze alamamış olacak ki geldi noterliğe.

Kardeşim itina ile hazırladığı belgeyi, imzalaması için saygıyla sundu kaymakama. Ceketini iliklemişti üstelik. Mülki amir olarak alışkanlık olmuş, en alta atacak imzayı. Tam imzalamak üzereydi ki noter atıldı. Ben hayretle ağzım bir karış açık, pürdikkat baktım. Acaba neye itiraz edecek? Biraz önce kızgın saç üzerindeydi. Oradan aldığı ateşi mi salacak yoksa mülki amire? Ciddiyetini takınarak, vurgulu bir tonda konuştu. Koltuk değildi bu sefer korunan. Tapulu araziydi sanki.

"Burası noterin imza yeri, siz isminiz yazılı yeri imzalayacaksınız!"

Çocuk Oyunu

Okul, can atmadığım bir belaydı ama bir sürü arkadaşım olacaktı. Evde tek başına oynamaktan sıkılmıştım artık. Yatağın altına saklanıyorum, bir düşman gelmiyor ki beni vurmak isterken beynini dağıtayım. Tek kişilik savaş, cennetten düşmek gibi.

Babamın gözleri parlamıştı. Okula gideceğim günün akşamında. Okul çantasının kuşaklarını ayarlarken. Sırtıma geçirince bordo berelilere benzediğimi söylüyordu.

“Komanda oğlum!” diye severdi beni. Sırt çantamla vahşi ormanda günlerce hayatta kalabilmeyi anlatırdı sürekli. İşte o günümdü bugün.

Yürüyüşüm bile değişti aniden. Tabancalar, el bombaları, fişekler, çata-patlar. Teçhizatın her çeşidi vardı ama düşman yoktu evimizde ne yazık ki. Hayalî düşmanlara ateş etmenin heyecanı da kalmamıştı. Tek başına oynamaktan da sıkılmıştım artık.

Bir sürü tabancam olsa da tüfeğim yoktu. Omzuma dayayıp ateş edebileceğim. Sömestre kadar okumayı sökersem alacağını söyledi babam. Şimdi konuşmalarımı sesle değil yazıyla da tanıyorum. Bak şu p sonra a ve t. Silahı sıkınca çıkan ses. Pat. Bu babamın anneme kızınca masaya vurduğunda çıkan ses. Güm.

“Harfler sonra, şimdi bütününü cümleyi oku” diyor öğretmen. “Ali bu silah”, “Bak bu da kurşun”, “Al sana düşman”

pat ve güm. Daha bir can bile kaybetmeden onlarca düşman hakladım.

Dıkşın, dıkşın.

Çelik yeleğim nerde? Babam sınıfı geçince alacağını söylüyor. Şimdiden kelimelere, hecelere geçtim bile. Bir an önce o *çelik yeleğe* kavuşmam gerek. Yoksa dıkşın, dıkşın; ahhh ve güm. Bir can kaybedeceğim.

Okuldan dönüşte arkadaşım Ender açtı konuyu.

“Polat, kimde buluşuyoruz?”

“Bizde tabii ki! Senin annen ‘oku’ diye başımızın etini yiyor!”

“Annem, silah tehlikeli, diyor. Okuyup adam olmazsak, cephelere sürerlermiş bizi.”

“Düşman her yerde. Savaş bilmeyen, büyüyecek kadar uzun yaşayamaz ki! Düşmanlar haklar onu.”

“Ben polis olacağım zaten, bordo bereli.”

“Onlar subay değil mi?”

“Savaşa gideyim de ne olursa olsun.”

“Hem Polat, subay mı polis mi? İsteddiği kadar adam öldürüyor!”

* * *

Israrla o gün Ender evlerine çağırdı. Annesi oyunumuza karışmayacakmış. İki odayı bize ayırmış. Biz savaş oyunu oynarken annesi de torbalara bir şeyler dolduruyordu. Dört çocuk evin altını üstüne getirdik. Hayret, bi şey demiyor. Hâlbuki bize her zaman “Okuyun, adam olun” der, başımızın etini yerdı. “Hayat sizi bekliyor,” diye.

Savaşmaktan yorulduk. Ender’in annesi bize kekler hazırlamış. Niğde gazozu da ikram etti. Salih babasından öğrenmiş. Gazozu açmadan önce salladı salladı, sonra “Elliye kadar sayıp açacağım, taşacak mı taşmayacak mı?” diye sordu. Ben taşmaz dedim, içindeki baloncuklar elli sayana kadar sönerdi. Ender’le Adil taşacak dediler, iddiaya tutuştuk.

Nefesimizi tutup bekledik. Bir iki üç... Kırk sekiz, kırk dokuz, elli. Şişe açacağı kapağı sökünce poff diye fışkırdı gazoz. Masaya döküldü, örtüsüne, yine bi şey demedi Ender'in annesi.

“Nesine girmiştik iddiaya?” diye sordu Ender. Salim “Tüh unuttum” diye hayıflandı. Aslında bahis tutuşurken belli olmalıymış neyine oynadığımız.

İkramlardan sonra oyunumuza Ender'in annesi de girdi. Kuşları ürkütmekten, bebekleri uyandırmaktan korkan o sessiz kadın, neredeyse katil robot olmuştu. Saklanıyoruz, elindeki tüfeği ile bize ateş edecekken, karşı ateşimiz üzerine vurulup yerlere yuvarlanıyor. O kadar gurur duydum ki biz yapay beyni bile saf dışı edebilen askerlerdik.

Gitmemize yakın o anlayışlı kadın esrarengiz bir hâle büründü. “Çocuklar,” dedi, “asıl oyunumuz şimdi başlıyor!”

Hazırlarken yakaladığımız torbaları, sırt çantalarımıza yerleştirdi. Benimkine, Salih ve Adil'in çantasına. “Bunları evinize gidince, kimseye göstermeden yatağınızın altına koyacaksınız. Anne babanıza söylemeyin. Yarın açmadan geri getirirseniz hepinize *istediğiniz* hediye alırım.”

İşte bana fırsat. Kaç kere istedim, okul kapanınca diye erteliyordu babam.

Çelik yelek için sene sonunu beklemem gerekmeyecekti.

Salih bana baktı. Kafamı salladım. Adil hemen atıldı, “Ben kendime bile söylemem!”

“Yalnız siz de açmayacak içine bakmayacaksınız. Yoksa büyü bozulur” dedi.

Yemin de ettirdi bize. Birden kendimizi büyümüş hissettik. Bir esrara ortak olmuştuk. Asker yemini ile sözümüz sözdü.

Ağırlaşan sırt çantalarımızla evden çıktık.

Suç ortağı mı idik? Yoksa büyü bir oyuna mı dâhil olmuştuk? Salih “Ben bakarım oğlum” dedi.

Adil, “Yemin ettik oğlum, çarpılırız sonra” diye korku ve heyecanla fısıldadı.

Bakmayacağımız kesindi. Yeminin lanetine uğramak istemiyorduk.

Eve gidip yatağın altına sakladım çantamdaki torbayı. Üstünü de eski battaniyemle örttüm.

O gece bir türlü gelmedi uyukum. Kıvranıp durdum yataкта. Ne zormuş sır sahibi olmak.

Neden sonra uyuyup kalmışım.

Ertesi gün okula gitmek için servise binerken sokağımızda hareketlilik vardı. Her yerde polisler, zırhlı araçlar, polis otoları.

Enderlerin evinde arama varmış. Örgüt mü neyse ondan...

Salih ve Adil’le göz göze geldim. Manidar bakıştık bir süre.

Okula yetişmeyi iple çekiyorduk.

Neredeyse gaza biz basacaktık, şoför yerine. Okula ulaşmalıydık, sakın bir köşe bulmak için.

Aramızda durum değerlendirmesi kaçınılmazdı.

Sırrımızı açığa vuramazdık. Suç ortağı olmuştuk biz de. Sır içimizde kalsa da torbalar gerçek emanetti.

O çelik yeleği istiyordum her şeye rağmen. Sene sonunu bekleyemezdim.

Herhâlde sözünü yemezdi Ender’in annesi.

İnsanevladı; Zihin İkizi

Hayatımın dönüm noktasındayım şu an. Aynı anda bir insanevladı ve androidle muhatap olunca işim zor. Sınavlar yorar insanı, ben de gerginim tabii ki. Dik durmak için çabalasam da. Oturduğum plastik koltuk kaygan bir zemin. Sabitkadem değilim yani. Bir oynaklık gelip buluyor işte.

“Zihin ikizi”ne erişme testindeyim. İnsan olanı bulmalıyım. Yoksa “kastrasyon iğnesi” vuracaklar. İğne olayı bitti yüz yıldır, her şey sentetik haplarla hallediliyor. Ama bu konuda iğne vazgeçilmez çözüm, yönetim nezdinde.

Hayat memat meselesi. Geçtingeçtinyoksa hadi beş sen bekle bakalım. Ot gibi yaşarken. On beşinde insan ergen olur, yirmisinde isyankâr. Beş yıl nasıl geçer, tek başına, bir insanevladına dokunmadan? Şu an ortamdaki dalgalı ekranlar, titreşim hâlinde. Bu da benim duygularımın ortam rezonanslarını bozduğunu gösterir. Daha sakın olmalıyım. Al işte önümde, salonun ortasında su fıskiyesi, hologram. Bak ve sakınleş. Duygularını belli etme, hatıraları ele verme.

Androidler artık insandan farksız. Gençlerin insan türünden karşı cinsi bulabilme imkânı teste bağlı bu yüzden. Öyle sorular sormalıyım ki insan anında anlaşılsın. Yoksa plastik bir sevgilin olur. Dedelerimiz otomobilleri ile duygusal ilişki geliştirmiş eskiden. Ancak otomobili öptüklerini hiç sanmıyorum. Testi geçemezsem otomobiline tapan fetişistler gibi bilgisayarla öpüşmek zorunda kalacağım.

Bilinçli androidler kütüphaneler yüklenen bir algoritma. Bilmediği yoktur. Ergen nasıl davranır, soru(n)ları nedir, hangi cevaplar onu mutlu eder? Şaşırtır, apıştıtır? Çocuk oyuncağı onlar için. Ben çocuk değilim. Gençliğe evrilmek üzereyim.

Karşı cinsi düşünmeli. Videoların, filmlerin, kliplerin imgeleri hücum ediyor zihnime. Dış görünüş, konuşma, jest mimik, aradaki farkı anlamak mümkün değil. Dilediğim soruyu sorabilirim, oyunlar oynayabilir, ima işaret yapabilirim. Androidlerin de yüzü kızarıyor artık. Mahcup arkaik insanlar gibi.

Tekno Tanrısının rahipleri zalim. İnsan bir sevgiliye sınavla izin veriyorlar. O yaşta hiçbir deneyimin yoktur. Ben daha yolun başındayım, tecrübe ne gezer? İsabet etmek işine deliğinden geçmekten zor. O yüzden gerginim. Neredeyse yerdeki granit gibi ruhum.

Son model androidler çok akıllı. İnsanlar artık akılsız makine, robotlar kadar bilgili değiller. Bilinçli androidler insani tepkiler sergileyecek algoritmalarla yüklü. Hatta akılsız rolü bile yapabiliyor. Aldanmam büyük ihtimal. Sapla samanı ayırmak kadar kolay değil.

Testi geçebilenler gerçek bir sevgili ile dijital kafelerde buluşabilir. Bunun için “zihin ikizleri” çipi yüklenmeli bileğinize. Kapılar açılmaz yoksa. El ele, diz dize, baş başa bir arada olmak, büyük ikramiye. Başarabilirsem bugün ben de ulaşacağım o devlete.

“Ahtapot Testi”ni geçtim ama bu sınav farklı. Ahtapot androidlerle bir yarışa giriyorsun. Bilgisayarı yenersen “dâhi” olduğuna karar veriyorlar. Bilgi yarışması nihayetinde. Yenilsen de sonuçları ağır değil. Dâhi olmasan bile teknopark yüksek okuluna gidebilirsin.

“Android Hakları İyileştirme Yasası” olmasa aşağılayıcı bir iki soru ile şıpın işi çözebilirsin belki. “N’aber yosma?” dersin, “Bu argo bir deyim, kullanmamalısın,” diye ahlaki

bir uyarı gelir anında. Androidler nöroanatomik, nörokimyasal, nörofizyolojik yetenekler sergileyebilir. Metafizik konularda tarafsızlar. Bu yüzden inanç sorgulaması ile karşındaki insanı anlamak yasak. Of yaa, nasıl ayracağım bunları.

Bütün sensörler kalp atışını bile kayıt altına alıyor, müdüre, ailene ulaştırıyor. Şu an zihnimden geçenler bile kaç yere nakledilir, hangi ana terminale kaydedilir bilemiyorum. Sakin olmalıyım. Zihnimden geçmeden anıların gizli dünyasına dalmalı. Uzak geçmişin tarihine yoğunlaşmalıyım. İki yüz yıl önce yayınlanan romandan arakladığın bir iki soruyla garantili geçersin testi, diyor uyumsuzlar. Geçmişten kotardığın sorulara şaşıranı görünce kesin anlarsın ki bu android.

İnsanevladı iyilik ve kötülük, yaratıcı ve yıkıcı, şeytan ve melek. Androidler insanın karanlık yönlerini işlevsel kılamıyor daha. Bu yönde soru da soramazsın. Yasa böyle felsefi sorularla androidleri aşağılamaya izin vermiyor. Bu yüzden test steril sorularla geçilecek bir deney.

Benzerlik bu kadar mı olur? Kıpır kıpır kıpırdanamıyorum da. Duyusal tınlaşımlar tetikte çünkü. İnsanın içinde harekete geçen mağma, suya ulaşamazsa kaynar fokur fokur. Teste giriyorsun ki twoflört yapacağın bir insanevladı ile eşleşesin. Yoksa gitti gider beş yıl. 1825 gün. 43800 saat. 2.628.000 dakika.

Kim olduğun önemsiz bu ana kadar. Eşleştiğinde insan olmanın gücünü, kibrini, güzelliğini, nefreti, sevgiyi anlarsın ancak. Yoksa mekanik bir algoritma ile yüz yüzesin her gün. Algoritmik olmayan bir soru ve cevap ulaştıracak beni insana. Yoksa halüsinasyon gazı yayan balıkları emen yunuslar gibi tuşları somuracağım. Yunuslar yine kafa buluyormuş bu şekilde. Ben teneke sesi çıkaran bir fetişle mi baş başayım yoksa. Dalgıç da değilim ki o balıklara ulaşayım. Kafam bir milyar olsun.

Testin sonunda karşındaki ikiden hangisinin insan olduğunu bilemezsen “kimyasal kastrasyon” iğnesi yapacaklar. Bu iğne beş yıl etkili. Yediğin anda ayvayı dişlersin, elma yerine. Hormonlar olur, lapa pilav, patates püresi. Şap yerine rafine bu ilaç revaçta çağımızda. Ot gibisin artık.

Beş yıl sonra yeni bir teste girme hakkı tanıyacaklar. Bütünleme gibi. O zamana kadar solucan kıvamında gezersin ortalıkta. Ölsen daha iyi ama yüz yirmi yaşında dedem bile ölemiyor. Bütün kalbiyle istemesine rağmen. Yıl 2118. 2123’e kadar ot gibi yaşayamam. Zaten püre gibi kemiksiz bir hayat bize bahşedilen.

Testi geçmeliyim behemehal. Çalıştır saksıyı.

Şiirsel bir ses yükseldi salonda. Kafamda çınladı.

– Hazır olun, test başlamak üzere. Karşınızda beliren şu ikizlerden hangisi insan?

Dur, şunlara “zaman” sorusu sorayım? “Nedir zaman, bir algı mı yoksa geçmişi ve geleceği olan benlik inşa etme süreci mi?”

Bulaşmayın Yaşlı

“Yok, anam, bi hâller oldu bu adama. Sanki gençlik iksiri içti. Zıpır zıpır yürüyor, sonra seriliyor koltuğa dalıp gidiyor. Şeytan mı musallat oldu cin mi, bilmiyorum.”

İksir bulamam, adrenalin yükselse yeter bu yaşta.

Ben ihtiyar değilim. Kavga etmeyi göze alıyorsan gençsindir. Mücadeleyi sürdürüyorsan. Şimdi polis copuna, jandarma dipçığıne set olmanın bir anlamı yok. Buna degecek davalarım da. İktidara vursan hangi gizli niyetlere, kötü emellere hizmet eder, bilmiyorsun.

Heyecan ararsın ya. Ben de tehlikeli şekilde sollayan bir aracın peşine düştüm. Sağdan girip soldan önüne geçtim. Geride kaldı aramızdaki araçlar. O gencin otosunu tampon tampona takip ettim. Sıkıştırdım. Bulduğum ilk fırsatta sollayıp toza boğdum sonunda. Toz olsa bari. Yoksa her yer asfalt, kaymak gibi yollar. Şehir içleri hendek, siper ve hızkıranlarla engebeli olsa da.

Bu sefer onlar hırs yaptı. Arkadaşları “La bunak bile geçti seni, kız gibi araba sürüyorsun!” diye gaz verdiler, sanırsam. Mahalleye yaklaştığım bir yerde yakaladılar ve aracı önüme kırıp durdurdular. Baktım araçtan, ellerinde sopa üç delikanlı indi. Niyetleri kötü. “Moruk senin derdin ne?” diye yakama yapışıp hesap soruyorlar.

Anladım ki pabuç pahalı.

– Ne yapıyorsunuz gençler? dedim.

– Yaşına bakmadan bu nasıl araba sürüş moruk? dediler.

– Evladım dedim, arabanızın arka tamponunda ne yazıyor? Ben bu söze inanıp takılıyorum size!

– Ne yazıyor dediler.

– Takıl bana hayatını yaşa!

Baktılar gülüyorum, onları da tuttu bir gülme.

– Yaşına başına bakmadan takılma dede, dediler. Yoksa elimizde kalacaksın.

Adrenalin de öyle boş beleş yükselmiyormuş, bir sürü riski var.

En iyisi ben buradan sağa sola kılçık atıp siyaseti eleştirmekle yetineyim.

“Ciğeri yanasıcaya bir hâller oldu anam. Sorarsın söylemez. Akşamlara kadar uyur, sabahlara kadar gezinir. Sanırsın mecnun. Bi şeyin mi var derim, bel bel bakar yüzüme.”

Camiden Gel Sesime

- Fatih Sultan Mehmed, İstanbul'a nasıl girdi kılkuyruk?
 - Bilmem abi, nasıl?
 - Akşama açalım bir köpek öldüren, orada anlatırım.
 - Nasıl olacak abim o?
 - Sıra sende bugün, artık bulacaksın bir yol.
 - Nasıl bir yol abicim?
 - Camiye toplanandan cebellezi edeceksin bir yirmilik...

Marazdı bu adam. Beni de hasta edecek belli, hırsız da yapacak. Nasıl çalarım camiye toplanan parayı? O kadar aşağılık mı görünüyorum? Üzüm üzüme baka baka kararır. Adam bilge görünmüştü gözüme, şimdi şeytanlaştı birdenbire. Dostum dostum. Tamam, düştük ama o kadar değil.

Bir şeyi, özellikle de sahip olamayacağın bir şeyi çok arzulamaya zaaf denir. Biliyordum, duymuştum bir yerde. Bende had safhaya varıp dayandı. Abimle mayamız aynıydı herhâlde. Fıtratlar da birbirine dönüşür, çünkü etkileyen ruhlar kendisine benzetir herkesi. Rengârenk ruhum önce bembeyaz kesildi, kararmaya durdu sonra. Bir asır, belki birkaç saniye. Arzunun kazanında kaynatılan üzüm suyuna, sonra katran karasına, çözülmüş iradenin bedenlenmiş tutkusuna kapıldı.

İçimde çatışma. Bir ses acımasız, ifsat edici telkinde ısrarlı. Çalınca n'olur, içinden bir yirmilik? Hizmet mi aksar?

Toplanan binlerce liranın tutanağında eksik bir yirmi lira! Hiç fakir biri için, ihtiyaç sahibi gerçek kişi için para toplandığını gördün mü orada? Varsa yoksa cami, müftülük, kurs binası, imam evi, caminin elektriği, kliması, tamiri? İnşaat dışında insana dokunacak bir yardım çağrısı yapılır mı? Mabet var insan yok. İbadet eden mi önemli yoksa bina mı? Allah'ın evine herkes yardım eder. Ya sana? Şarap parası bile olsa, nerede o yardımseverler?

Allah'tan kork! Kuruş kuruş, lira lira toplanan, halkın yardımını ile inşa edilen caminin, kursun ihtiyaçları ile senin şahsi hevesin bir mi? Üstelik şaraba yatıracaksın. Almasan ne olur? Kalp pili mi bu, diyaliz parası mı? Ardı önü köpek öldüren!

İradem tutkunun peşine takılacak, niyetinden pes etmeyecek, asla terk etmeyecek. Sanki bir kazana düştü, kaynıyor. Ateş mi yakıcı, tutku mu? Bağımlılık mı? Şeytanla pazarlığa girince ne isterse vereceksin. Vermek zorunda mıyım? Kim daha fazla bastırırsa galip o olacak. Yirmi lira dediğin nedir ki? Nylon bir takke, iki adet tespih parası. Varsın camide iki eksik olsun, parmakları ile saysın ne olur? Baş açık kılsa kabul edilmez mi?

Sonunda içimdeki tespihin ipi koptu. Bastıran, güçlü, ezici, özgüven içindeydi. Diğer taraf hakem gözetiminde olsa şike ile suçlanırdı. Bir çaba göstermedi. İkna edici gerekçeleri kendine sakladı. Derin bir sessizliğe büründü, ketum, ahraz, lal kalmayı tercih ederek. İnsan olmak, kendini her gün yeniden keşfetmek galiba. Bak içimdeki o tel de koptu.

"O para ile alacaksın. Ne kadar tutkulu olduğunu gösterecek! Böyle bir eylemi göze alabilecek misin bakalım? Yoksa bırak bu ayakları. Aramızda yerin olamaz!"

Yüzüm katılaştı, ağzım kenetlenmiş, bakışlar üzerime kilitlenmişti.

Her yerim ağrıyordu. Uzun süren bir hastalığın nekahetinden çıkmış gibi. Ruhumdaki bütün boyalar kavladı, yerlere dökülmeye, çinileri düşmeye başladı. Çevremi çürümüş sebze kokuları sardı, elbiseme cadde çamurları, elim yüzüme köpek pislikleri bulaştı.

“Nasıl çalacağım o parayı, hem de hayır için bağışlanan?”

“O senin sorunun!”

Gözümü hırs bürümüştü, inat da bir murat. Son gemiyi terk edemem. Dostların, kafa dengi arkadaşların arasındaki son sığınağım burası. Beni insan saydılar. Arkadaşlık, dostluk eli uzattılar. Ortak bir sofraya. Kim nerden bulduysa gelip paylaştığı. Buradan da kovulursam sonum karanlık.

“Bekleyin beni burada!” dedim.

Kıvransam da bir çaresine bakacağım artık. Geçtiğim yollar kükürt kokuyordu, düşünceler cıva gibi kıpraşıp duruyordu zihnimde. Ter şakaklarımdan ağzıma tuzlu tuzlu akıyor, ete ulaşan kedi gibi yalanıyordu dudaklarım.

Günlerden cuma. Ulu Cami'ye gideceğim. Kalabalık her günahı saklar, suçlara bir imkân tanırırdı.

Vakti iple çektim. Heyecan, tutku, gerilim, vicdan azabı arasında kıvranırdım. Taç kapıdan geçtim, asil duygular taşımadan. Başımda taç yoktu, yakalanırsam belki o da olurdu. İsa'nın dikenli tacı.

Cumayı zar zor kıldım. Ne vaazdan ne hutbeden bir kelime aklımda. Hâlbuki uhrevî bir koridordan geçmişim camiye girerken. Oyalanacak, zihni meşgul edecek ne bir fazlalık ne gönül çecek süs vardı duvarlarda. İlahî bir iklim çağırır serinliğine rağmen kızgın saca oturmuş gibiydim. Zihnim parayı nasıl yürüteceğimi düşünmekten kısa devre yapacak. Yürütmeyi durduracak meleklerin hiçbirisi yok sağımda. Aklım harıl harıl faaliyette. Namazım zaten ifsat olmuş. Beni bir hayra, iyiliğe, aşkın bir duyguya taşımaktan uzak, eğilip kalkıyorum. Burnumu sürtüyorum halılara.

Kendimi tanıyamaz oldum. Son zamanlarda çoktandır özlemini çektiğim dostlar arasındaki öz ülkeme ulaşma azmindeyim. Karar da almıştım. Karışma, karıştırma, isteme, bekleme, umma, arzulama. Her rüyada bu kararın takacağı kanatları bekliyordum. Rüyadayım demek bir iddia, kâbus bu yaşadığım. Başımı yerden kaldırmadım camide kaldığım sürede. Baktığım yeri kirleteceğim gibi bir tiksintiyle sıkı sıkıya kapatmıştım gözlerimi. Kendimi, çevremi, ülkemi yakacaktı bakışım. Ruhumun kaftanını iplik iplik söktüğüm her dakika, kendimi çıplak buluyordum. Asit yağmurları ile kirlendim, emel göğünden yağan. Kalbim asla bitmeyen bir ritmin ardından duracak gibi tekliyor, sonra yeni bir gayretle atıyordu.

Günahayönelince çevikti, bıçkındı, coşkuluydu. İçimde bir ben gençleşmiş, arenaya girmek üzere, gladyatör gibiydi.

Cumanın farzını kıldıktan sonra zühr-i ahire kalmadım. Benimle birlikte fırlayan güçlü Müslümanlar. En kalabalık anı budur dışarı çıkmanın. Yoğunluk oldu, kapı bile tılandı. Dışarıda alçak bir masaya konan mukavva kutuya Allah rızası için para toplayan bir görevli karşılıyor her çıkkanı.

Oyalanıyorum da yavaşlatılmış adımlarla. Kutuda para toplansın biraz. İlk fırsatta camiye terk edenler çoğunlukla genç. Boş geçen olmadı nedense. Benim gibi çulsuzlar başını başka yana çevirip gitse de.

Bugün ben de sıradayım. Ayırdığım üç demir lira elimde. Onları atıp ses çıkaracağım, bu arada kutudaki yirmiliği el çabukluğu ile avucuma sıkıştırıp tüyeceğim. Ellerim ateş tutuyor gibi. Demir liralara yakıcı. Elimin ayasını delip düşecek. Sıktıkça yakıyor.

Ter ağustos sıcaklığı gibi fişkırıyor bedenimden. Çarpılmaktan korkuyorum bir yandan. Allah'ın evine toplanan parayı yürütmek. Düşüncesi bile azap. Ben gerçekleştirmek üzereyim. Bir yandan da farkına varırsa linç eder cami

cemaati diye bir korku. Korku ve azap el ele vermişler, içimde sarmaş dolaş. Ayaklarım da dolanıyor birbirine. Düşmeden ulaşıyordum bari kutuya.

Bu ilk dalgaya katılmayıp sonraya mı kalsaydım? İçerde zühr-i ahiri kılanlar daha çok yaşlılar. Onlar hem çevik değil hem daha merhametli ve anlayışlı. O yaşa kadar neler gördüler, insana dair.

Gençler öyle mi ya? Vur deyince öldürürler alimallah. Allah için benim gibi gafilleri dövmeyi ibadet bilirler. Elleri sert, yumrukları can alıcı.

Yaklaştım yardım kutusuna, elimde demir paralar, gözüm kutuda. Köşede bir yirmilik gördüm. Yeşil. Cennet vaadi gibi ışıldadı gözüm. Heyecanım gözlerimin parlamasından anlaşılacak. Sakin olmalıyım.

Son bir gayretle bozukları diğer paralara ses çıkarsın diye çarptım. Bu arada daldırdım elimi. Köşeden kaptım yirmiliği, sıktım avucumda. Canı çıkacak kadar sert tutuyorum, köz olup yaktı elimi.

Kimseye bakmadan topukladım hemen. Yiğitliğin onda dokuzu toz olmak. Başarılı hırsızlık kısa sürede işini bitirip kalabalığa karışmakla mümkün. Herkesin gözünde dolar işareti, benimkinde siyah bir şişe. Şehvet gibi, tutku gibi.

Koşuyorum, tabana kuvvet. İbadetini eda etmiş mutmain mümin kanadıyla. Dostlara doğru uçuyorum.

Camiden uzaklaşınca rahatladım biraz. Geriye baktım, peşimden koşan yok, "Tutun şu namussuzu!" diyen de. O hızla devam etsem biraz daha, tık nefes kalacağım. Yavaşladım. Öyle diyor ya psikiyatrlar. "Yavaşla" diye. Gerçekten haklılarmış, söylediklerini yapınca huzur buldum.

O eski yerde duruyor abim. Dostum. Alnımda ter, içimde coşku, bakışlarımda özgüven. Sakinleşmek rahatlattı, aklım da avdet etti başıma. O an aydım hemen. "Dostluğu yanlış yerde arıyorsun, sözünde durmayı."

Bırak şimdi vicdan azabını. Toplanan paralar n'olacak? Yüzde on toplayana. Yüzde on beş müftülüğe. Yüzde on il müftülüğüne. Geri kalan nereye kim bilir?

Şaraba da nasip olsun arada. Hiç mi ehlikeyif yok cemaat arasında. Tekel'i zengin edenler. Say ki onların yarımını ulaştı bize.

Şarapla birlikte yudumladım zafer duygusunu. İçimdeki yeniçeriler nara salıp kılıç-kalkan vuruyordu.

Başarı dediğin, dün akşamki muhabbeti sürdürebilmek. Senin de bir şeyler katabildiğin sofraya oturabilmek.

– Afferim lan kılkuşruk. Kedi olalı bir fare tuttun!

İşte, dostlar arasına, İstanbul'a giren Fatih gibi yürümek, böyle bir duyguydu.

Hangi Aşk Büyük?

Evet, sayın okuyucular yeni bir öyküyle karşınızdayız. Öykü karakterleri aşklarını anlatacak. Bakalım hangi aşk büyük? Karar sizlerin.

Adım Kezban. Çoban Mehmet'i bir sabah Hüsne hanımın evinde gördüm. Görmemle vurulmam bir oldu. Köy yerinde kız kısmısı sebepsiz dışarı çıkamaz. Ben çıktım. Defalarca kahvenin önünden geçtim, bir kere görür müyüm diye. Çobanlık yaptığı dere tepe meralarda dolandım günlerce. Birinde dağın ardına kadar gittim. Hayvanları karşı yamaca götürmüş o gün. Nasip olmadı. Görebilmek için baba abi dayaklarına, annemin intizarlarına katlandım. Bir kere olsun karşı karşıya gelip konuşamadık. Aşkı mezarlığa koysam orda bile yeşerir, bahar çiçekleri gibi. Sonunda içimde bir yumru büyüdü. Genç yaşta nefes darlığı çekiyorum. Adım Deli'ye çıktı. Kısmetim çıkmadı.

Adım Ayşe. Adanalı bir çocuk sevdim. Ailem hem Kürt hem Alevi deyip vermedi. İş de yokmuş galiba. Bazen Eksi Beş dizisinde figüran rollerine çıkıyormuş. Belalı dedi arkadaşlarım. Her gün kavga gürültü, serseri bir hayatı var. Bir işe gir, gel tekrar istet beni dedim. Yüzlerce yere başvurmuş, işçi arıyor musunuz diye. İş var da girmiyor muyuz diye birkaç tokat vurdu bana. Hiç ağlamadım. Islak ve yaralı bir kedi görünce oturup ağlıyorum saatlerce. Bir de internetten izliyorum, Eksi Beş dizisini. Belki görürüm

diye. Birden nefesim kesiliyor, dizide görür gibi olduğum o hızlı akışın içinde. Ağzından tükürükler saçılıyor, düşmanları öldürürken. Kardeşim iğrenç diye kustu, onu bu hâlde görünce. Ben seviyorum, naapiim. Bağrımnda bir volkan. Tepindikçe nefessiz kalıyorum.

Adım Derin. Paralı üniversiteyi bile bitiremedim. Birkaç flörtüm oldu ama onlar aşk değildi. Şimdi adına bir holding olan Sedat'ın metresiyim. Yılda bir ay Maldivlere gidiyoruz. Bir ay Londra'ya. Orada bir kilisede evlenme provası bile yaptık. Yılın on ayı ayırırız. Ondan çocuk bile düşürdüm. Toplumsal konumu, iki çocuğunun ruh sağlığı nedeniyle evlenmiyor benimle. Benden çocuk da istemiyor. Kendimi itilmiş, kakılmış hissediyorum ama Cemiyet Haberlerinde "Genç sosyete güzeli Sedat'la Londra'da" diye ismim geçince teselli buluyorum. Neden mutlulukla yan yana gitmez, aşkın yolları? Bilmiyorum. Objektiflerin şahıydım. Uzmanlığım poz vermektir. İçim kan ağlıyor artık. Soğuk, ürpermez bir kalbim var sanıyordum. Aşk boksörü nakavt etti beni. Şu an "Senden Çocuk Düşürmek İstiyorum" diye bir roman yazma niyetindeyim. Görünmek istiyorum her kanalda. Açıkça resmî bir nikâh töreninde "evet" diyemediğim için herhâlde. Bu yüzden daralıyorum bazen, nefesim kesiliyor.

Adım Aleyna. Başörtülüüyüm. Öğretmenim. Yazarım. 70 yaşında meşhur birine tutuldum. Her an televizyonlarda, gazetelerde "değerler eğitimi" turlarında. Nietzsche'nin Karısı (değil sevgilisi!) Salome olmak istiyorum. Bukovskî'nin Kızılı gibi. Devamlı günlük tutup ardından Üstadın Hurisi kitabını yazmak amacım. Muhitimiz muhafazakâr, hatta bağnaz. Hâlbuki meleklerde cennet bahtıyarlığı, insanlarda aşk. Okulda dersim biter bitmez her toplantısına koşarak gidiyorum üstadımın. Ezberledim bütün yazdıklarını. Konuşma metinlerini. Röportajlarını. Bir kere bile konuşamadım daha kendisiyle. Kimseye söz açamadım bundan. Bütün kitapları imzalı olarak başucumda. Maaşı,

işi, geleceği olan bir kızın evde kalmasına hayret ediyorlar. Ailemin ikide bir “Sende bir sorun mu var kızım?” sorularından bunaldım. Aşk hayallerinden nice şiirler yazdım oysa. Aile, mahalle baskısıyla nefes bile alamıyorum.

Adım Emine. Her erkekte sevicecek bir yan buluyorum. Kocamla severek evlendim, ağlayarak boşandım. Bulduğum yeni sevgili bendeki eksik yanları tamamliyordu. Avcıydım av oldum. Konuşmadan bir bakışı var ki sanki Yılmaz Güney, dayanamıyorum içim eriyor. Bir işi, dolayısıyla parası yok. Ona para bulabilmek için evde terziliğe başladım, sonunda tekstil kraliçesi oldum. Dünyanın bütün imkânlarını önüne sermek istiyorum. Bir kere gülsün diye Alanya’da beş yıldızlı otele bile götürdüm. Her gün pis pis sövüyor, arada dövüyor ama aldırmıyorum. Evlen benimle dedikçe, karım var benim diyor. Bir başka kadına değmesin elleri diye karısını, baktığı bütün kadınları öldürmek istiyorum. Karşılıksız diyorlar böyle aşklara. Boşunaymış. İçimde şakıyan bülbül nedir o zaman? Alev saçan ejderha? Eşine dönünce günlerce aramıyor, sormuyor beni. O günlerde nefes almakta bile zorlanıyorum.

Evet, sayın okuyucular!

Sizce hangi aşk büyük?

Hiçbiri mi?

Yapmayın!

Mıh Gibi

Bir bilinmeze gider gibiydim. Ne yaptığımı bildiğim mi var. On ikilik çivi ile yaşamak, kolay mı? Mıh gibi çakılmış kafa-
ma. Yine de hiçbir şey hatırlamıyorum. Bir zamanlar dağları
aşardım, vadileri, bana mısın demezdim. Şimdi dermanım
kesiliyor, yoruluyorum hemen.

İki fotoğraf ve nüfus cüzdanı istediler. TC kimlik no'su
olmalıymış. Ben acımdan ağladım. "Ağlamak, her zaman
iyi değil" dediler. Ağlamak için can atıyorum sanki. İçeri-
den sükün edip geliyor. N'apayım?

Ağlamanın da yeri var, diye ekliyorlar ikide bir.
Cenazede, mezarda olabilirmiş.

Yolda, otobüste, herkesin bulunduğu çarşı pazarda ol-
mazmış. Hele dairede? Dikdörtgen bulur orada ağlarım. En
iyisi kare. Üçgen haşa! Seni bu hâlinle kim kabul eder, diyor
başka bir şey demiyorlar.

*Postaneyi geçerken bir direğe dayandım. Omzum ağır-
lığını verince çit diye bir kapak açıldı dayandığı yerde. Ren-
gârenk. Allah Allah! Yedi renkli düğme. Heyecanlandım.
Basmak için yoğun bir istek geldi içimden. Bastım. İşaret
parmağımla. Basmaz olaydım. Yakındaki posta binası sar-
sılmaya, sesler çıkarmaya, toz toprak saçmaya başladı. İçer-
deki herkes kaçıştı, caddeye. Kalabalık toplandı. Bina önce
titredi, sonra büyük bir gürültüyle yıkılmayadurdu.*

Elimde mi, diyemedim. Her nefis ölümü tadar diye tesselli etmeyi bilirler. Ölüsü olan ağları bilmiyorlar. Ağlayan da sonunda ölür. İnsan kendi ölüsüne ağlayamaz o zaman. Şimdiden kendime peşin peşin ağlamak sayın bunu. Size yalan gelen bana yakın. Yakın gerçek.

Kumrular, güvercinler kuğurduyor, arılar vızıldıyor, kediler mırlıyor. Siz anlamazsınız, ağlıyordur onlar. Ağlamadan nasıl yapar insanlar?

Sesini duyunca orada bir köpek olduğunu bilirsin. Karşı kaldırıma geçer, çalıyı dolanırsın. Ben niye dolanmadım bilmiyorum.

İçimde zapt edilmez bir öfke vardı. O hırsla bastım. Sarı düğmeye. "Kamu binaları çürük, malzemeden çalınca böyle olur," diye yorum getirdiler. "Açık eksiltmeye gidersen ömrünü de azaltırsın elbette," diyen oldu. Toz toprak içinde beni kimse görmedi. Göremezdi de. Orada öylece rengârenk düğmelerin cazibesine kapılmıştım. İnsanlarla aramda tozdan bir duvar oluştu.

Ağlayınca insan. Dünya yalan değil mi? Konuşmasa da dünya. Yalancı olduğuna inanacaksın. Onun işi susmak. Konuşunca ne belalar açıyor insanların başına. Deprem, yanardağ, sel, heyelan, çığ, kasırga. Bomba. Sabotaj. "Asım, geri dön!" diyen annemin sesi kulaklarımda çınladı. Her taraf insan seli. İtfaiye, polis, jandarma araçları, dozerler, kepçeler, iş makineleri. Telsiz sesleri caddelerde ürkütücü bir tedirginlik yaydı. Kafamın içinde çınılıyor sanki. Ben de korktum, hem de çok.

Dönmek kolay mı öyle? Yoksa insana dönek derler. Dünya dönüyor diye ben de mi döneyim? Sustuğu hâlde bu kadar bela açıyorsa? Ya bir de konuşuverseydi dünya!

Düğmeler önümde ışıldıyordu sanki. İçimden bir ses bas bas diye yüreklendirdi beni. *Bu kez hangisine basacağım diye tereddüt geçirdim. Düğmeler, renkli. Ben soluk benizle oradaydım. Gözyaşlarım boşalmıştı yine. Hayır, kafamdaki çivinin paslanmasından korkuyorum.*

Âşık oluyorsun, birine dokunup öpüyorsun. Çocuk oluyor. Sadece öperek değil tabii, o kadarını biliyorum. Zaman geçiyor. Çoluk çocuğa karış ağlamam kesilir, diyor arkadaşlar. Niye, eli boş olanın işi mi ağlamak? Ya da bekâr olanın?

Ben gördüm. Babama vakit tamam dediler bir daha konuşmadı. Doktor biliyor, babamın susma saati geldiğini. Nereden, nasıl biliyor? Bana öyle bi şey demedi doktorlar.

Kırmızı düğmeye bastım sonunda. Eğitim Müdürlüğü binası sarsıldı. Allah'tan bina başına geleceği önceden belli ediyor da insanlar kaçışabiliyordu. Dakikasına kalmadı çalışanlar, memurlar, herkes boşalttı binayı. Düğmeye tekrar bastım. Belki durdurabilirdim. Bu kez daha hızlı sarsılmaya, beton kirişler çatırdamaya, çatıda kiremitler dökülmeye başladı. O da büyük bir gürültüyle dizlerinin üzerine çöktü.

Birden karmaşa oluştu evimizde. Tedirgin edici bir hareketlilik. Komşular, sonra akrabalar, en sonda imamlar, hafızlar, mevlithanlar, müezzinler. Zarf da olmalı çokça. Kabarık olmasa bile gönül almak için, istekle okusunlar diye. Eniştem tazminatımı cenazede harcadığını söylüyor. Harçlık isteyince.

Sonra bir de terzi lazım. Sanatkâr olmasa da işinin ehli. Şöyle üç metre bir dış giysi. Aynı boyda, ortadan pencere açılan bir daha. Sonra yarım daha. Sarıp sarmalamak için. Saracak ki üşümesin babam. Biz dağlarda, karın içinde uyku tulumunda hiç üşümezdik mesela. "Babamı uyku tulumuna saralım," dedim, gülüştüler. Hâlbuki gerçekten verecektim kabul etselerdi. İnsan yakını ölünce, karar verenler arasında olamıyor nedense.

Mavi düğme göz alıcıydı. Laciverte kaçsa da. Hepsini denemem kaçınılmazdı. Orada öyle duruyorlarsa biri bassın diye olmalıydı. Belki eski zamanlardan kalan. Seferberlik için bir yerlere gömülen silah ve mühimmat gibi. Derin adamlar tek tek bulup imha edecekti binaları. İşgalcilere sağlam bina kalmasın diye. Bombaları ne zaman yerleştirdiler? Nerelere?

Bunda başka bir güç vardı. İlahî mi desem, metafizik mi? Kozmik mi yoksa işgale uğrayınca tedbiren binaları yerle yeksan edecek patlayıcılar mı? Savunmanın gizli silahı mı? Tepelerine yıkılınca düşman telef olacaktı, bizde fazla zayıt olmadan.

Mantıklı düşüncecek hâlde değildim. Düğmeler beni çekiyordu. İçimde bir kıpırtı, merak. Sanki kıyamet benim elimle kopacak. Öyle bir hafifleme hissettim içimden, kafamdaki ağırlığa inat. Bastım. Emniyet'in binası toz toprağa karışmak için sallanmaya başladı. Binalar, sarhoşların, yıkıldığı yere kadar gitmeyi düşünmeden olduğu yere otururvermesi gibi çöküyordu. Artık nereye yetişeceğini bilemiyordu, itfaiye, polis, jandarma, iş makineleri. Halk. Amaçsız ve şaşkın koşuşturmalar dışında.

Ağlamak da lazım karınca kararınca. Bak karıncalar eşilen toprağın dört bir yanına dağıldılar. Babama ev açmak için onların da yuvası bozuldu. "Yapmayın, bak nasıl kaçışıp ağlıyorlar!" itirazlarıma da güldüler. Bu kez bıyık altından. Aşağılanmış hissettim kendimi, aptal, akılsız, ahmak.

Yuva bozmadan, denge değişmeden bir çukur bile kazılamıyor. Bu dünya zalim. Size de acımaz. Babaları alır götürür bir gün. Ben daha baba olmadım ya, sana daha çok diyorlar.

"Emekli maaşı anneme, doğrudan gelir desteği ablama, bu gecekonduda sana," dediler. Taksimmiş. Taksim diyorlar kimseyi almıyorlar. Bana da izin vermedi polisler, bırakmadılar geçen gün. Bir bizim taksim korunaksız. Eniştem de itiraz etti zaten. Niye gecekonduda bunun oluyor? Zaten yarım akıllı! İstikbali parlakmış arsanın, kat karşılığı inşaat yapılabilir, birkaç daire verirlermiş. Herkese düşmüş bir daire. Ben de tebeşirle çevresine bir daire çizdim eniştemin, "Git lan Allah'ın delisi" diye itekledi beni. Ben bunu kaç ke-re yere çarpmıştım, güreşte. Şimdi niye çarpmıyorum bir tokat, bilmiyorum. Ablam ağlamasın diye herhâlde. Gözleriyle "yapma!" diye işaret ediyor güzel ablacım.

Siyah düğme, sıradaki benim diyordu âdeta. Kıyar mıyım sana siyah? Benim rengim sensin diye şefkatle parmağımı bastım. Mal Müdürlüğü binası inilti sesler çıkarmaya durdu. Maliyecilerin binayı terk etmesi uzun sürdü biraz. Her memur kutulara doldurduğu evrakları kurtarmak için oyalanıyordu herhâlde. Merhametimden tekrar basmadım. Bir kere basınca en az üç-beş dakika sallanıyor, sonra yere çökmeye niyetleniyordu. Polisler gibi çevik olmadıkları da bilinen bir şeydi maliyecilerin. Öylece bekledim, sessizce. Üzerimde kalın bir toz tabakası oluşmaya başlamıştı.

İnsanlar anlamsız çılgınlık atıyor, oraya buraya deliller gibi dağılıp toplanıyorlardı.

İşlemleri yapmak lazım, önce maliye sonra tapu. Ölüm hak, miras helal, dediler. Önce veraset, sonra vekâlet gerekmiş. Yazılar, beyanlar, vergi dairesine beyannameler. “Bu işler için akli başında biri lazım, bu dengesiz mi yapacak?” diye küçümsedi beni eniştem. Elin oğlu. Ablam bir şey diyemedi, sessizce ağladı. O niye ağlıyor peki? Enişteme bir çarpsam, belki kesilir ağlaması diyor şeytan. Tövbe de, diyorlar. Daha çarpmadım bile, ne tövbesi?

“Kaça çıkar bu vekâlet?” diye sordum. Yapmadan bilemezmiş, makine hesaplıyormuş bedelini. Kaç sayfa tutacağına bağlıymış. Bu dünyada her şey her şeyle bağlı. Bağlantılı. Bir ben bağlanamadım. Başını bağlasalar akıllanır bu diyor komşular. İple çekiyorum ama annem yaşlı, bacım enişteme bağlı. Vekâletin bedeli sayfaya, satıra. “Önceden fiyat verince, sonra itirazlar oluyor, fazla tuttu diye.” Mazetleri buymuş. Haklı olabilirsiniz dedim. Söylemezseniz ben nasıl denkleştiririm parayı? “Denge bozulmadan adalet olmaz. Almadan vermek Allah’a mahsus. Kurumlar boş beleş iş yapmaz, dünya bu” diye eklediler bilmiş bilmiş.

Bu kez pembe düğmeye yöneldim. Artık dokunmak, bulutlara karışmak gibi heyecan verici geliyordu bana. Başımdaki ağrı da uçup gitmişti. Toz toprağın dünya ile arama

çektiği bulut beni sarıyordu. Babam gibi. Güçlü kuvvetli. Kemiklerini kırar gibi kaba, hoyrat bir sarış değil, ipeksi bir sevecenlikle. Bastım pembe düğmeye. Nüfus Müdürlüğü, mühürleri evraklara vururken çıkan sesi andıran bir gümbürtüyle sırasını savmaya başladı.

Yürüdüm cadde boyu. Hiçbir kurum almadan vermiyor. İnsanlar niye veriyor deyince, gerçek kişi istediği gibi davranır, daireler öyle değilmiş. Şimdi ben gerçek kişi miyim, tüzel mi? Gazi üstelik. "Gaziler harçtan muaf mıydı," diye tartışılar da aralarında. Bir sonuca varamadılar tabii ki. Kimse sonunda bedelini kendisinin ödeyeceği riski almak istemezdi.

Ben ağlamayı sürdürdüm. Elimde değil, erkek adam ağlamaz, diyorlar. Ben erkek adam değil, gerçek kişiyim, dedim anlamadılar. Daireler başka konuşuyor, sokak başka. Otobüste, yolda, mezarlıkta. Herkes bir dil tutturmuş gidiyor.

Sonra yeşil düğmeye bastım. Müftülük binası öyle bir sarsılıp inledi ki son nefeste kelime-i şahadet getiren mümin teslimiyetini andırıyordu. Azrail canını alırken cenneti gören dindar teslimiyeti. Tekbir getirenler çıktı cemaatten. Bina yıkıldı, tekbiir der gibi. Sonunda kısılrsa da sesi.

Ben gaziyim, dedim. Niyazi mi diye alay ettiler. Yok gerçekten, bak kafamda demir parçası var, EYP. El yapımı. Elin oğlu eniştem işte. Saçlarımı ayırınca derin yarayı gördü, sustu hemen memure. Özür de diledi ağzının içinde. Az önce alay etmişti oysa. Bilseydim kafa filmini getirirdim. Onda çok daha iyi görünüyor, kemiğe saplanmış on ikilik çivi parçası. "Bu seninle nikâhlı artık, ayırırsak ölürsün" dedi doktorlar. Bazen kafama ağrı giriyor şikâyetlerime, "Olur o kadarıcık" diye susturdular. Nikâhlı olunca yeni bir nikâh da yapılmıyormuş. O yüzden sabret biraz, dedi annem. Bir yandan da sessizce gözyaşı döktü. Ablamla göz göze geldiler. Eniştem hain hain baktı durdu her ikisine. Onlar

susunca, ben de ısrarımdan vazgeçtim. Sustum. Konuşmak kalbin dolup taşarsa gelir. Bende çivi dışında bir fazlalık yok. Ne diyeyim?

Bir gözyaşım susmadı. Bütün meramımı onlar üstlendi. Yük ağır gelince atıveriyor sırtından, gözlerim. Pas tutarsa endişesi bende, gözlerim tınmıyor bile.

Son bir düğme kalmıştı. Gökkuşağı rengine. Bütün renkler toplanmıştı üzerinde. Onu niye sona bıraktım bilmiyorum. Merakım arttı. Sabrım da kalmamıştı. Tam basmak üzereydim. O göründü. Mundar herif. "Daha ne oyalanıyor-sun!" diye kafama bir şaplak attı. Kafamdaki çivi yerinden oynadı, bir milim daha battı beynime. Vehim, vesvese ve düşünceler demir leblebiler gibi sağa sola savruldu başımda. Savruldukça beni de o tarafa eğilmeye zorluyordu. Bir sağa bir sola. Bu acıyla topal ördek gibi kaçarken eniştem yeni bir tokat vurmaya başaramadı. Aramızda emniyetli bir mesafe oluştu.

Bak Memur Bey, önünüzde bütün kelimeler. Siz bir sıraya koyarsınız artık.

"Enişteme vekâlet vereceğim, bi zahmet yapıverin. İki-de bir başının etini yemesin bacımın. Eniştemin olsun, ne istiyorsa!"

Kalan son düğme bana yeter.

Öküz Çökerten

Kendime saygım azaldı. Uykuya verdim bu yüzden. Bırakmıyorlar ki rahatça uyuyayım. Bugün çok erken bir saatte uyandım.

Saat on birde.

Gülersiniz ha, emekli biri için on bir, çok erken. Emekli oldum ya, plaket, yemek, hayırlı olsun derken geçip gitti son vedalar. Meğer hayatla vedalaşıyormuşum, mesai arkadaşları ile değil.

Ben niye yaşadım ki? Okudum, diploma aldım, sınavlara girip memur oldum. Nice kahırlar çektim. Hepsi bunun için miymiş? Bir ömür, devlet benim, ben olmasam çöker bu düzen diyordum. Bir kılı bile kıpraşmadı. Devr-i devran sürüp gidiyor. İnsan boşandığı eşini bile merak eder, ne yapıyor diye. Anladım ki bürokrasi ancak kendisine sadıkmış. O gün bugündür ne arayan var ne soran.

Beka filan deyip neler etmiştim ahaliye. Vatandaşa çektiğim zulüm anıları ile baş başa kaldım.

İnsan boşluğa düşüyor birden. Her gün gidilecek bir makamın, yapılacak işlerin, imzanı bekleyenlerin olduğu renkli bir dünyadan bomboş, işsiz, sessiz bir eve düşmüşsün. Yusuf bile kuyuda benim kadar çaresiz değildi. Odaya odaya amaçsız dolaşmalarına bakınca ayakaltından kovsa haksız mı, hanım?

“Namaza gidecek misin?” diye soruyor ikide bir. Aslında nazıkçe emreden yaşlı Hz. Rabia’dan başka kimse yok yanımda. 40 yılın alışkanlığı ile ha duvar ha benim Köroğlu.

Fark yok aralarında. Bu konuşuyor durmadan üstelik. Düşünün benim gibi bir zalime katlanmış bir ömür. Gün görmemiş taht-ı nikâhımda ama benim için camide nur görüyor, öte dünyada cennet görüyor, günahkâr hayatımın sonbaharında kurtuluş görüyor. Adı Nurcan ama Hz. Rabia, benim nezdimde. Bu akıllısı üstelik. Gerçek Rabia, Hacerülesved'i kırmaya gidiyordu heyheylenince. Mekke'de zor zapt ediyorlardı mübarek hatunu. Şu kadir kıymet bilmezliğe bak. Hacerülesved bizim evde olsa, benimki üzerine dantel örter. Günde kırk kere tozunu alır.

Evde kılsam olmaz mı?

Hayır, cemaat sevabı, hem açılırsın biraz.

Camiye gitsem n'olacak? Devlet bile artık işe yaramaz diye re'sen emekli etmiş, bu saatten sonra ibadetimin kime ne faydası olur? Abdest dersin, emanet para gibi bozuldu bozulacak. Hareket et spor yerine geçer dersin eğilip kalkarken takır tukur eklem sesleri. Namazda zammı sure okurken, oğlan geçende "Baba, yaşlılıkta n'edeyim parayı, şimdi lazım, gençken" derken ne demek istiyordu diye doğan vesvese. Şurada üç otuz para ikramiye aldık ona mı göz dikti yoksa? Yaşlılıkta ne işe yarar, ver ben genç iştahımla yiyip bitireyim mi demek istiyor? Nerde kalmıştım yahu? Elem tere keyfe feale...

Ölmek var ölememek var, ahir ömrümde fakirlik-parasızlık çekilir mi? Çalış köpoğlusunu, emeğine yoğunlaş; yaşlı babanın parasına değil. Okuttuk everdik, yetmedi mi? Şimdi diyecek nasıl okuttun? Sen mi everdin? Eşek sıpası. Babana güvenme, pazularına, olmazsa aklına güven. Üretimden gelen gücünle devirsene dünyayı. Devrimci olsana! Ataların dinine itiraz etsene. Yok, atanın geleneğine hayır, parasına-mirasına evet!

Zor bela düştüm yola. Artık camii mi olur başka bir mekân mı? Nasip.

Adım atmaya mecalim yok ama maşallah zihnim, hayatın raylarında zikzaklar çizen hızlı tren gibi. Karman çorman düşünceler, ne huşu ne ihlas ne hakkıyla tadil-i erkân

bırakır. Sanki Müslümana, İslam işkencesi. Bu ne böyle delik deşik bir ibadet. Sevaplarım su olsa anında sızar tükenir, hava olsa uçar gider, para olsa dökülür, bonus olsa erir. Camide yanı başımdaki müminin mide gurultusuna, takma diş gıcirtısına, ıkınma seslerine yakın hissediyorum kendimi, Allah'a değil.

Bende böyle marazi hâller yoktu. Nereden bulaştı?

İnsan emekli olunca vesvese, fesatlık gelip buluyor herhâl. Kolum da ağrıyor, romatizma mı yoksa kıkırdak sertleşmesi mi? Bir doktora gitseydim bari.

Şu imam da kıraati tecvitle okuyamadı gitti.

Şimdi ben bunu Diyanet'e şikâyet etmem mi, en yakın müftülüğe?

Yazacaksın bir dilekçe...

Gelmeseydim camiye. Hiç olmazsa kılamadım diye üzülürdüm.

Yok mu şöyle dünyanın ferah bir hâli? Metroya binip Kızılay'a ineyim en iyisi.

Bu ne ya? Ayak ayak üstünde. Sanki Çin treni mübarek.

Şu direğe yaslanıp askıya asılayım.

O ne? Bak şu kız nasıl dikkatli bakıyor bana. Bende ki entelektüel ışığın farkına vardı sanırsam. Elimdeki çantada kitaplar-dergiler olduğunu anladı kesin.

Belki benim bir yazımı okumuştur. Kenarda köşede nasıl ulaştıysa?

Allah'ım, koltuğundan kalktı, bana doğru geliyor. Sanırım tanışmak isteyecek. Hayranım size diyecek. O nasıl bir cümle, filan dergide yayınlanan falan yazıdaki o unutulmaz cümleniz.

İşte Niçe'ye yürüyen Salome gibi. Gözlerim parladı, kolçaklara tutunmam da gerekmiyor. Yere daha sağlam basıyor ayaklarım.

Olan oldu sonunda. Bundan böyle "öküz çökerten" kelimelere saygı duyarım. Kendime saygı duymasam da. Çekiçi yemiştım. Çöktüm koltuğa. Teşekkür etmek bile gelmedi aklıma. Yaklaştı ben gül beklerken, saygılı bir sesle konuştu:

– Buyur otur! Amca!

İnteraktif Hikâyeler

Kılçıklı Hikâye

Bu ramazan mümkünü yok, orucu tutacaksın Saffet, diye ısrar etti Maide'm. Benim oruçla irtibatım parasız kalmaktan ibaret, desem de dinlemedi. İngiliz kumaşı elbiseler, parlak kravatlar içinde beyaz besili hocaları dinlemiş televizyonlarda. "Dindarlar hem zengin oluyor hem düşeş geliyor zarları Saffet! Namaz niyaz yok, oruç yok sende. Allah parmağını gözüne mi soksun! Ondandır sıkıntı dert bitmiyor. Kaçarı yok orucu tutacaksın bu sene. Yoksa yanıma bile yaklaşamazsın, daha dinlemezsen eve bile almam."

Baktım pabuç pahalı, bi deneyelim, diye niyetlendim.

Ramazan diye işe ara verdi patron. Satışlar son sürat düşüyor, "on bir ayın sultanında". Sanki balık ramazan menüsünde kendisine yer bulamaz. İşler kesat olunca dükkân tatilde, ben de mecburen izinliyim bir ay boyunca. Hayır, öyle yevmiyeli maaşlı iş sanmayın benimkini. Müşterilerin balıklarını temizliyorum tezgâhta, gönlünden ne koparsa. Bıraktıkları bahşişler benim yevmiyem. Reşo gibi ehil de değilim. O bıçağı bastırırken bütün fazlalıklarına, iç organlarına veda ediyor, tek darbede temizleniyor balık. Ben aynı işi beş-altı bıçak darbesi ile on dakkada yaparsam ne mutlu. Üstelik ben kibarca soruyorum her müşteriye; "Başını koparayım mı?" Kes deyince zulada birikir, Maide'm bir hâle yola kor bunları.

Hakkârili Reşo akşama kadar yüz-yüz elli lirayla buluyor yolunu. Ben on-on beşe ulaşırsam şükrediyorum. Müşteri

bana düşerse beklemekten sıkılır. Öfkeyle takip ettikçe daha da beceriksizleşirim. Nihayet temizleyip bitirince elimden kapar paketi, bir hışımla çıkar gider dükkândan. Bu arada bahşişi unutsa haksız mı müşteri? Allah'ın Çorumlusu diye alay ediyorlar bu yüzden. Hanefi'sin oğlum, levrekten başka balık, Allah'tan başka Hâlik bilmezsin.

Türkiye'nin cilvesi işte. Her yerde balık pazarları Kürtlerin elinde. Adamlar yüzme bilmez, deniz görmemiştir ama balığın her çeşidini bilirler. Çupra, istavrit, kefal, lüfer, mezgit, palamut, sardalye, uskumru, tekir, kırlangıç, turna, mercan. Say say bitmez. Elçiliklerin siparişinde hangi jumbo karides, şişman istakoz uygundur, hangisi böyle yağlı müşterilere gelmez anında çıkarlar. Aval aval bakanlara da okuturlar bayatlamış balıkları. Zaten bahşişi de bu garibanlar verir. Diğerleri, o kadar para saydım balığa, temizlesin, diye düşünür. Bilmezler ki bizim bütün yolumuz işte o bahşiş.

İzinli olmak iyi hoş da sigara, hap, çay parası sorun. Sahura kalktım, Allah ne verdiyse, Maide'm hazırlamış işte, yok yok sofrada. Öğleye kadar yattım. İyi, bu oruç bana sorun çıkarmaz gibi. Maide'ye seslendim. Güzelim bi onluk alayım. Beş de cepte var, benim yevmiye tamamlanacak.

Para yok, demesin mi? Nasıl yok, dün gittin ya temizliğe? Evin beyi yoktu, hanımın da para kalmamış yanında, sonra verelim dedi. İyi git iste gel. At bir onluk. İftarlık sigara parası. Haftaya gittiğimde ikisini bir ödeyecek işte, gitmem, gidemem.

Aslında konuşuyorduk güzel güzel. Oruçlu iken bende içerden bir titreme, sonra itiş başladı, ne oldu tam anlamadım, iman gücüyle çaktım bir tokat Maide'me. Kanepeye doğru sendeledi. Yere atmadı kendisini her zaman olduğu gibi. Ulumadı da. Ağlamadı, beddua da etmedi, hayret. Belli belirsiz "Allah'ından bul, köpek soyu!" diye tısladı. Pişman oldum o an. Bu oruç insanı tanınmaz hâle getiriyor. Yoksa ben tokat vurmak için bu kadar acele etmezdim.

Anahtarı alıp fırladım dışarıya. Jaguar'ım bana bakıyordu. Şimdi çalışınca sakinleşirim. Çıkardığı sesi Lombardini'de Maserati'de bulamazsın. Evet, borcunu daha ödemedim. Tefeciden beş bin lira borç almıştım patronun selamıyla. Üç bini arabaya verdim. Kalan iki binle sıralı sistem tütptürdüm. Müzik seti, bir de cayırtılı egzoz. Çalışırken dağları ben yarattım duygusu veriyor insana. Trafikte herkes birbirine benzer. Gerçek eşitlik trafikte. Şoförler arasında. Bu egzozla benim sesim daha fazla çıkıyor. Geçtiğim her yerde iz bırakmak gibi o sesin ihtişamı. Saatlerce dinlesem bıkmıyorum.

Oturduğumuz gecekondu kiralık. Kira ödemiyoruz çok şükür. Ev kirasız, bekçilik parasız. Geniş bahçesiyle geleceği parlak gecekondu. Mütteahhitlerin cazip tekliflerle gelmesi muhtemel yakında. İşte o güne kadar emniyet içinde kalsın, işgal edilmesin diye bekçilik şartıyla oturuyoruz. Gecekondu yapan Enver amca öldü. Çocukları her biri bir yana dağılmış, bu hâliyle eve gönül indirmezler. Bana güvenip vermezler aslında, Maide'min itibarı. Olsun. Körün istediği bir göz. Allah vermiş iki göz.

Gecekondu dan daracık bir yolla ana caddeye çıkan sokağa ulaşırız. Ben o daracık tozlu yolda yine de hız yapar, cayırtı koparsın diye köklerim gazı. Saniye sürmedi yol. Sokağın başına varınca ne göreyim? Manda gibi bir BMW, enlemesine kapatmış yolu. Oruç yoksunluğu bir yanda, hızımın kesilmesi bir yanda öfke ile çıkacaktım arabadan. Çeksene arabanı!

Zahmet etmeme gerek kalmadı. Otomobilden üç dev indi. İkisi beni kucaklayıp arkaya geçerken, üçüncüsü Jaguar'ımın direksiyonuna çöktü. İçim cız etti. Şimdi "eşek" gibi kullanır bu. Dördüncüsü diğer araçla peşimizde.

– Eee Saffet, bizi affet. N'oldu para? Bunlar tefecinin adamları. Parayı verirken melek gibiydiler. Şu an cehen-nem zebanisi gözümde. Sahurda televizyonda dinlediğim

hocanın sözlerine sardım. Bakın Müslümanlar, niyetliyim. Bu ayda şeytanlar bile bağlanır, herkese gönlünün muradını verir Allah. Cebimde sadece beş lira var, inşallah bayrama ulaşırsak, borcumu kapatmak için Allah bir yol gösterir, diye sürdürdüm konuşmayı. Bu arada inandırıcı olsun diye beş lirayı çıkarıp havada salladım. Elimden kaptı insafsızlar, üstelik “Kaldı dört bin dokuz yüz doksan beş!” lira diye kinaye ile.

Sincan'ı geçtiler, Ayaş yolunda bir çiftlikte durdular. Yol boyunca arabamın sesine yoğunlaştım, başka her şey dışarda kalmıştı. Düldülümün direksiyonu bende olsaydı bu boğucu baskıdan kaçardım istediğim kadar. Gören 92 model Şahin olduğuna inanmaz. Uçar mübarek.

İki yandan sıkıştırıp arada dirsek vurdular. Şu an itip kakarak yatalak gibi çekiştirirken, aşağılık, aciz bir hâle düşürdüler beni. Arabadan sürükleyerek, bahçedeki damların arkasına getirdiler. İkisi ellerinde sırıkla belirdi. Allah'ım aşağılanmak neymiş ki şu ana kadar. Düşündükleri kabul edilemez. İnsanlığa sığmaz. Bu mübarek ayda. Niyetli bir insana. Ağzı bağlı, suya yemeğe kapalı bir güzel insana. Reva mı bu?

Beni sıırıklarla ittiler. Ne kadar dirensem de fosseptik çukuruna düşürdüler. Boğazıma kadar pislığe battım. Çenemi yukarı kaldırmamam orucum da bozulabilirdi. Tefeci demek zaten pislik demek. İnsanların dara düşmesinden beslenen kan emici demek. Nedir ki bu yaptığı? Belki ona tam uyan bir cezalandırma bu! Hem gülüyorlar hem “Biz parayı tahsil edemezsek işte böyle ek vade veririz” diye eğleniyorlar. Ağlamıyorum ama gözyaşlarım akıyor. O vaziyette bile üstüme çok derin bir sükûnet çöküyor. Neredeyse huzur bulmak üzereyim. Ve renkler... Gözlerimin önünde tayfın bütün renkleri beliriyor ve kayboluyor. Bana duygusuz, zalim, aşağılayıcı bakan kalın kaşlı, uzun kirpikli gözlerde merhametin hiçbir rengi yok.

Nihayet yeteri kadar eğlendiklerini düşünüp sııkları uzattılar çukura. Tutunup bütün bedenime bulaşmış ihtiras hırs ve nefretimle tiksindirici bir yaratık olarak çıktım oradan. Bahçenin bir köşesinde bulunan pancar motorunu çalıştırdılar. Borudan bacağım kalınlığında su fışkırdı. Atıldım hemen altına. O basınçla temizleniyordum güya. Her yerime sıvanmış pisliği iç çamaşırlarıma kadar ulaştırdı suyun tazyiki. Derimin her hücresine sindi kokusu, rengi, ima ettiği ne varsa.

Arabamın yanına getirdiler yine sırıkla iterek. Burada battal boy bir çöp poşetine saktılar beni. Sanki prezervatife sarılmış iğrenç bir işkembeyim. Balıkçıda çöpleri koyduğumuz büyük poşetler vardı, görmüştüm. Beni sardıkları özel imalat olsa gerek. İnsanı her yönden saran kefen gibi. Başımın üstünde bir düğüm attılar. Neredeyse boğulacağım. Bir zalim, çırpınışıma görünce, burnumun ucunda iki küçük delik açtı da rahat bir nefes alabildim. Araba kirlenmesin, iz kalmasın bütün amaçları. Ölüsem iş kazası. Bu kadar tiksinecektiniz, fosseptik çukuruna sokarken düşünseydiniz ya.

Benden parayı tahsil etme umutları kalmamış. Arabayı alıp zarardan kâra geçecekler. O niyetle bir notere getirdiler Sincan'da. Elbiselerim ıslak, kirli, buruş buruş. Üzerimde tiksindirici o koku. Durumda bir sakamet olduğu açık. Bu şartlarda araç satışı yapılır mı? Allah var, Noter, "Serbest iraden ve rızan yoksa iptal edelim, polis çağırayım, burası özgür bir ülke!" dedi. Zebanilerime baktım, açık edersem bu sefer ellerinde kalırım. En iyisi Jaguar'ımdan vazgeçeyim, başka çare yok. Hemi de bu çirkeflerden kolay bile kurtuldum sayılır. Başka nasıl öderim o borcu diye geçirdim içimden. "Yok, yok sorun yok. Paramı aldım, her şey yolunda" savunması ile attım imzayı. Vedalaşacaktım arabamla, izin bile vermeden, selamsız sabahsız çekip gittiler. Noter, evde yatılıya kalacak misafir gibi bakınca bana, mecburen çıktım dışarıya.

Sincan'da beş parasız kaldım. Bu saatte ne yaparım? Mamak'a gitmek için dolmuş parası lazım. Hem de iki vasiata değiştirmem gerek. Orucun ilk günü. Hâlsizim. Çalışıp yol parası kazansam. Yol parası nasıl bulunur? Sanki herkes yollara çıkıp işçi arıyor.

Dilenmeye karar verdim, sonunda. Ne kadar zor gelse de nefsim. O güne kadar dilenmek, insanın en aşağılık hâliydi nezdimde. Hele ki taşı sıkça suyu çıkaracak insanların dilenmesi. Domuzluktan beterdi. Beterin beterinden önceki son çıkıştaydım. Bir anda beynimde bir fikir belirdi. Efkârlı hâlime uygun. Elimden kayıp giden arabamın arkasında oyuncak köpek vardı. Her hareketinde başını sallayan. Ben de dizlerimin üstüne çöktüm, ellerimi dayadım yere. Köpek gibi oturup başımı sallamaya, cılız bir sesle mırıldanmaya durdum. "Allah rızası için bir sadaka!"

Allah sizi inandırsın, on dakika oldu olmadı, önümde on beş lira birikti. Avuçlayıp cebime doldurdum bozuklukları, sonra ilk gelen dolmuşa el kaldırdım. Herkes tiksiniyor başka yönlerde dönse de kapının yanında dikilip önce Sıhhiye'ye, oradan Mamak'a güzel evime akşam ezanı okunurken kavuştum.

Bahçeye girer girmez giysilerin rengi, üzerimdeki koku benden önce ulaştı Maide'me. Şaşkın bakakaldı. Sonra her şeyi anlamış bir edayla hınzırca gülümsedi. Hâlim bütün macerayı anlattı hâliyle. Kabağın da sahibi var dedi fısıltıyla. Sonra eve kaçıp içerden kilitledi kapıyı. Bu kadınlara bulaşmayacaksın. İntikam almasını bilirler her zaman. Gerçi Allah şahit, ceza olsun diye değil, çok titizdir, eve sinmesin koku istedi, haklı olarak. O elbiseler yıkanmadan alınmaz içeri. İçinde ben olunca hele.

Tamam, hatamı anlamıştım, "Ne olur iftar edeyim iki lokma, orucumu açayım," yalvarmalarına kulağını tıkadı. Sürekli bahçedeki çeşmeye takılı hortumu gösteriyordu.

Ben bön bön bakıyorum. Pencereden sabunu da atınca anladım nihayet. Bütün giysilerimi soyunup çöktüm bir köşeye. Hortumu tuttum başıma, çaldım sabunu. Akşamın o vakti, üşüyorum bir yandan, açlık-susuzluk canıma tak etmiş öte yandan.

Maide'm pencereden bakıp gülümsüyor, sonra tekrar sabunu işaret ediyor. Ona kadar saydım sonrasını bıraktım yıkanmanın. Balık gibi pullarım çıkacaktı neredeyse. Kırklandım herhâlde ki kilidin sesini duydum. Açtı nihayet kapıyı Maide'm. Can havliyle daldım eve. Bir battaniyeye sarındım önce. Üşümekten dişlerimin takırtısı durmuyor. Çöktüm sofraya. Kaşığı daldırıp içtim tastaki bütün çorbayı. Soğumuştur biraz, ılıktı aslında. Ne var ki ben soğuktan tir tir titrerken bu hâliyle sadece sıcak gelmedi çorba; cennetten ikramdı. Bir kılçık hissettim o an. Dilimle tutup dudaklığımın kenarına itekledim.

Balık çorbası çok güzel olur karımın, hiçbir kelle paçaya değışmem. Allah sizi inandırсын...

Emre Bozkuş Çok güzeldi, karakterin kişiliğinin bu denli kısa bir metinde böylesine derinlikli işlenmesi hayranlık verici.

Recep Seyhan "Dindarlar hem zengin oluyor hem düşeş geliyor zarlari" muazzam bir ironi... Bazı yerlerde anlatım bozukluğunu görmeden. :)

İşleri yoluna koymak için ibadet (namaz) anlayışı Anadolu'da çok yaygındır.

Başına bir iş gelen için namazı mamazı terk etmişti denir mesela (sanki namaz dünyayı imar eylemi, hazır banka çeki).

Erol Karahan İlk oruç, bu kadar macera ve çile, üstüne üstlük fos-septik çukuru...

Gel gör ki eşinin adı Maide. :)

Sündüs Arslan Akça Kadına attığı tokadın karşılığını çok pahalı ödedi :) Tebrik ediyorum hocam, güzeldi.

Emel Yılmaz Yaman Nasıl kinayeli bir giriş Allahıuum.

Erkan Uysal Çok iyi geldi iftara oturmadan, hâlimize ne kadar şükretsek az; vah benim toprağım, beraber yaşadım yaşadıklarını...

Vehbi Başer Edebî eleştiri ile edebiyat eleştirisini birbirinden ayırarak diyebiliriz ki, edebî eleştiri, kalpsiz bir dünyada, dinin gözyaşları kuruyup hıçkırıklarının sesi kesildiğinde görülebilen kusturucu gerçekleri, -öğürtümüze sahip, aklımıza mukayyet olarak- ortaya sermektir. Mustafa Everdi, “kara kafalı Türk” taklidi yaparak kendisini gizlemeye çalışsa da, eleştirel mahareti şapka çıkartılacak ustalıkta. Balık temizleyenlere bahşiş vermediği için utananlar parmak kaldırsın?

Say oğlum, kaç kişiler!

Hasan Boynukara Dur bi kılçık atam:

Everdi kahramanlarını hiç serbest bırakmıyor. Hepsi yazarın emrinde. Onlara istediğini yaptırıyor. Adamda nasıl bir özgüven varsa artık. Kahraman bilmez ben bilirim havasında.

1. Hanıma karşı gelmek mushafa karşı gelmektir. Bir şekilde cezasını bulur. Adamın hortumla temizlenmeye çalışmasını gülümseyerek izlemek nasıl bir sadistliktir?

2. Ayağını yorganına göre uzatmayanın gör başına neler gelir. Nene gerek sütlü börek be adam! “Püskület” neyine yetmiyor.

3. Allah kimseyi tefecilerin eline düşürmesin. Organize İşler geldi aklıma.

4. Onur kırıcı muamele. En kötüsü bu. Bağlayın bir ağaca, eşek sudan gelinceye kadar kırbaçlayın. Fosseptik çukuruna sokmak ne yahu. Bu muamele genç girişimcileri demoralize edecektir. Ceza çok ağır.

5. Bahşiş hayat kurtarır. Garsonların “Başka emriniz var mı?” sorusunun, sizin değil kendi beklentisiyle ilgili olduğunu unutmayın.

6. Eline sağlık. Teo-naturalist bir öykü olmuş. Bedava öykü baldan tatlı.

Sevil Köse Ülkemin insanı, inandığı dini televizyondaki hocalardan yorumlar, tefeciden faizle para bulup araba alır, sonra ödeyemez bedel öder, el onu döver karısını... eh işte cennet de cehennem de bu dünyada... Ekmek elden, su gölden yüzer balık ağa takılıncaya kadar...

Dilek Buz Balık aldığımı hiç hatırlamıyorum. Zaten yemem, yiyemem. Çocukluğumdan beri balık sofrasından kaçırım.

Ne tefeciyle işim oldu ne de araba sevdam... Yine de benim hikâyem gibi okudum. Bizim hikâyemizdi aslında anlatılan; Çorumlunun, Sivaslının, Ankaralının, Diyarbakırlının... Çok az kelime, çok fazla anlam... Mustafa Hocam yine ne yazdı diye merak ediyorum, okumadan geçemiyorum yazdıklarınızı bu yüzden.

Sinan Terzi Karaktere günahtır. Ne vurmuş yazar. Kıl olmasa yazar, çorbadan kılçık çıkar. Bunlar hep nazar.

Nilgün Çelebi Bekledim intahta bir mv eve iftara gelsin diye gelmedi. Hoca, bu olmadı; sonunu bi daha düşünün.

Sait Ebinç Televizyonlardaki İngiliz kumaşlı besili hocaların dimağı zenginleştiren vaazlarıyla başlayan bu öyküde esasında dönemin ekonomi-politiğini anlatıyor üstat. Hukuk ve avukatlık sahası ekonomi-politik için ne velut bir sahaymış. Edebî nosyonla hukuk nosyonu birleşince hayatın hakikati bütün buutlarıyla ortaya çıkıyor.

Doğum Günü Taziyesi

Doğum günümde kendime aldığım hediyeı zehir ettiler bana.

Bi doktora görün diye başımın etini yediler. Her itiraz benim iyiliğim içinmiş aslında. Karım sadece iyi değil, evliya bence. Başka türlü bana katlanması ne mümkün. Belki de peygamber sabrı gerekiyor benimle yaşamak için. Hayır, içki, dayak, kötü muamele yok hayatımda. Kendisine yük de olmadım. Elim ayağım tutuyor, kendi işimi görebiliyorum. Ayağına da dolaşmıyorum. Kafadan çatlak diye endişeli sadece. Yine de iyi olmamı istiyor, ruhsal yönden sağlıklı kalmamı. Geceleri öksürüyorum diye üzülüyor, hadi bi su ısıt deyince şeytan görmüş kocakarı gibi kaçışıyor.

Şimdi de doğum günüm için kendime aldığım hediyeı dert edindi. Başıma toplamak için bütün aileyi çağırmış. Torunlar dâhil. Onlardan bari utanayım diye.

Doğum günü kutlamasına değil, taziyeye geldi köftehorlar. Düğüne geldiğini sanıp ölü eviyle karşılaşan köçekler gibi suratları düştü birden. Felaket bahsinde konuşan karamsar hatip gibiler. Deprem geliyor da, tedbiri elden bırakmışım. Canhıraş uyarılar içindeler.

Benim koca bir aptal olduğumu düşünüyorlar. Aptal adamın zeki çocukları olur mu? Bunu hiç düşünmeden akıllı olduklarını sanıyorlar. Anlaşılan ortak akıldan bana bir iyilik yapmak niyetleri.

- Baba kaç para verdin buna?
- Sana ne oğlum, kendi paramla aldım.
- Bu yaşta! Çıldırдың mı?
- Ne varmış yaşımda?

Keşke ölseydim, diye düşündüm bütün o gece boyunca.

Ölüm için altmış yaş ideal herhâlde. Gerçi bazı ehl-i takva 63'te karar kılmışlar. Bu yaştan sonra yaşamayı edebe aykırı buluyorlar. Ne yapayım, benim suçum mu? Ölmedim işte! Bu şehirde bir tekke de yok ki içine girip tefekküre dala-
layım. Yaşlı bir insan ölmeyince, yakınlarına risk oluşturur sanıyorlar. Hâlbuki asıl dert etmesi gereken SGK. Emekli maaşı alanlar azalmıyor, aksine çoğalıyor, lastik gibi uzuyor ömürleri. Buna bütçe mi dayanır?

Doktora gitmek mesele değil de bu yaşta mutlaka bir hastalık bulurlar. Altmışını geçenin sağlıklı kalması mucizevi bir şey. Ben gerçek bir mucize olarak önlerindeyim. Bana inanmıyorlar; tamam, mucizeye de inanmıyor bu gafiller.

- Dede, andropoza mı girdin yoksa?

Bu torunum. En büyüğü. Patavatsız. Tıpkı gençliğimdeki bana benziyor.

- Sen nereye girdin evladım, tıbbı mı?
- Dede ben daha lise sondayım.
- Sonuncu olduğun kesin! Dedenle böyle konuştuğuna göre.

Yaşlanınca kibar olmaya çalışmıyor insan. Aptallıkları onaylamak zorunda hiç değil. Sonra insana bir ömür dert oluyor. Niye katlandım diye. Yutkundum diye.

- Sor bakalım babaannen menopoza girmiş mi? Baban melankoliye? Annen anksiyeteye?
- Ben ne dedim ki babacığım?

Bu gelinim. Evde doldurmuştur oğlumu kesin, şimdi masumları oynuyor.

Bu yaşta insanı huysuz ihtiyara çevirmeyi iyi biliyor bu gençler. Sözümü sakınsam bu sefer de içten pazarlıklı diyecekler. En iyisi ağzıma geleni söyleyeyim.

– O zaman gitarımı niye bırakmıyorsun elinden, dede? Akordunu yapmam bi saatimi aldı.

– Ha senin televizyon programın tehlikeye girdi yani?

– Dede!

– Ne olur sanki Akdeniz Akşamlarını tıngırdatmaya çalışmışsam?

Oğlum tereddüt geçiriyor. Kelimeleri özenle seçerek, şefkatli bir dilden konuşacak anlaşılan:

– Kendini ibadete vermek yerine, bu yaptığın, tam olarak andropoz! Herkes bu dönemi daha sakın atlatır. Senin derdin ne Allah aşkına? Kendini ispat mı?

Bu en büyük oğlum. Babasının oğlu işte. En son sözü başta söylüyor. Bilmiyor ki beni cami de ıslah edemez artık. O sünepe yaşıtılarının cami avlusu sohbetleri. Katlanılmaz işkence.

Küçük oğlum sessiz, hatta tarafsız. Kimden yana kestiremedim şu an. Onlarla benim aramda gidip geliyor. Kararsızlığa düşmüş gibi. Büyüğün ağzının payını vermeli hemen:

– Sen de mi doktorsun? Ne zaman gerçekleşti bu kariyer? O hekimin evini boyadın diye mi bulaştı yoksa doktorluk?

Benim işim doktorlarla değil, pilotlarla. Hatta hosteslerle.

– Baba, tehlikeli bu hevesin! Herkes gibi yürüyüşe çık, bir SPA'ya üye ol. Bir yerini kırıp alçılarla yaşamak istemezsin herhâlde.

Nihayet küçük de yumurtladı.

– Beni elli senedir sigara çürütemedi. İki kanat çırpacağım diye mi bütün bunlar?

Hayret bişi ya! Demir gibiyim. Öyleyken, bana bakınca yürüyen bir tabut mu görüyorsunuz?

Sanmıyorum ama yine de ısrar edip duruyorlar. En çok da anneleri. “Doktora bi görün” diye.

– Ben doktora yapmış adamım, hanım. Doktoru ne yapayım?

Kanlı canlı geziyorum işte. Sabah erkenden çıkıp akşam geliyorum eve. Neredeyse şehirde görmediğim sokak, cadde, kafe, kitabevi kalmadı. Sıkıldım artık monotonluktan.

Ne olmuş yani geceleri biraz öksürüyor, yüksek sesle inliyorsam? Tamam, işitme cihazım, ağızda protezim, gözlüğüm, bileğimde karpal tünel sendromu var diye ölecek değilim ya. Hip-hop sanatçıları gibi titriyorum diye parkinson mu sandınız beni? Bir ayağım çukurda diye ölü mü sandınız?

Hem sizin derdiniz benim ölmem mi yoksa yaşamam mı? Enerji taşıyor içimden. Ne yapayım, toprağa mı vereyim? Gözüm toprağa mı baksın durmadan. Arada dünyanın güzelliklerine kayıyor gözlerim diye hasta mı sandınız?

– Baba sen de bi âlemsin?

Bu kızım. Damat hayranlık ve öfke arasında bana bakıyor. Hediyeyle harcadığım parayı duysa anında nefrete dönüşür sevgisi. Geçen torunların okul taksiti için borç istemişti. Emekli maaşı ile ne yardımı diye tafra yapmıştım.

Aslında turpun büyüğü heybede. Bankadan kredi çekip aldığımı söylemedim daha. Haberi yok örgütün. Örgütün elebaşı damat lafa karıştı. O da intikamını almak için fırsatı kaçırmadı.

– Bir hikâyede okumuştum. Yazarı Necdet Ekici. Eğer bunu yaparsan, tamam, son kuruşuna kadar helal olsun, harcadığın paralar.

– Neymiş o?

– Ayakta çorap giyeceksin!

– Evelallah, ben onu da hallederim.

Ayakta çorabımı giymeye çalışırken, yuvarlandım yere. Hepsi güldü. Benimle dalga geçeninin ne âlemi var şimdi? Utanma kalmamış hiç kimsede.

Deneme diye dengeye dikkat etmedim, ciddiye almadım, ondan. Yoksa sapasağlamım ben. Çöktüğü yerden kalkmasın

bu ihtiyar istiyorlar. Ben deve miyim? Arada küheylanlar gibi kişniyorum diye azgın teke yaptılar hemen. Tamam, gergedan boynuzu almıştım internetten. Ne var bunda? İnsanı yirmi yaşına götürüyor diye çok övdüler.

– Baba yirmi yaşında değilsin artık! Yaptığını onlar da yapmaz ya.

İnsana yaşını unutmak bahtiyarlığını da çok görür bunlar. Yaşlandığının farkındayım elbette, iki de bir hatırlatmasanız unutacağım sanki. Doğum günüm işte bugün. Facebook, mobil şirketim, hatta geçen sene kan verdim diye Kızılay bile kutladı.

Emekli olduğum şirket başkanı da mesaj göndermiş; “Sevgili Dikevren, yeni yaşınızda tüm hayalleriniz gerçek olsun. Sağlıklı ve mutlu nice yaşlar dilerim.” Herhâlde eski kayıtları yenilemiyorlar. Yoksa bana niye göndersin yeni CEO? Sanki on sekizime girdim de hayallerim gerçek olacak. Devletin haberi olmasın, hayalden de vergi alır sonra.

Şeytan diyor, şunlara inat kötürüm rolü yap, görsünler günlerini! Yatağa düşüp yatalak olsam keşke. Kaçkın oldum diye bütün dertleri. Eskiden yürüktüm. Artık uçkun olacağım.

Her gün ben de aynaya bakıyorum herhâlde. Karşımda yaşlı bir at hırsız görüyorum. Herkes birlik olmuş, bunu tescil ettirmek isteyen hâller içinde! Şarap yıllandıkça değer kazanır. Antika diye aristokratik bir biriktirme hobisi var. Haberiniz yok gibi davranıyorsunuz. Eşya değerleniyor ama insan eskidikçe gözden düşüyor galiba. Koskoca ülkeyi binlerce yıl tarihi ile kabullenmek yerine ikide bir yeni sıfatıyla tanımlayanlar arasındayım. N’aparsın sen olsan?

– İnsan yaşlandığını nasıl anlarmış?

– Nasıl sayın çokbilmişler?

– Artık dışarı çıkıp gezip tozmak yerine evde oturmayı tercih etmesinden. Macera yerine huzuru seçmesinden.

Dünyada görülecek ne varsa görmüşüm zaten. Şimdi onları tefekkür ederek ağırbaşlı olmam gereken çağdaymışım. Eskiden de zaten sokağa eyleme çağırırmışım her

önüme geleni. Şimdi yat aşağı, sükûnete, huzura ulaşmam gereken bir dönemmiş. Yaşlandığımı kabullenmiyormuşum. Bunun adı işte andropozmuş!

Bak, bak şu bilgiçlere. Teşhisteki isabetten eminler de, tedavide anlaşıyoruz.

Konuşmuyorum diye düşünmediğimi mi sanırsınız bütün bunları? İnsan yaşlandıkça Nirvana'ya yaklaşmaz mı? Elimi uzatsam tutabilecek gibi yakında hissediyorum kendimi. Miraca çıkıyorum işte. Kandilini kutlarsınız, miracı yaşamamı istemezsiniz.

Eskiden kavga etmeden, cedelleşmeden, havaya taş atıp kafamı altına tutmadan yapamazdım. Bugün de taş yerine kendimi atıyorum havaya. Ne var bunda muhalefet edecek?

Olmazmış, artık her şeyi Allah'a havale etmeliymişim.

Anlaşıldı sizlere her ay havale yapsam hiç itirazınız olmayacak.

Bu yaşa kadar, ailem için, çocuklar için yemedim, yedirdim; harcamadım, biriktirdim. Hep sizler için. Babayım diye sabrettim, kocayım diye yutkundum. Düşünün, en sevdiğim kitapları bile almadım, siz ıvır zıvıra para harcayın diye.

Sizler aç açık kalmayasınız diye bir ömür isteklerime gem vurdum. Arzularımı erteledim. Şimdi dede olunca özgürüm artık. Her birinizin bir işi, bir geliri var. Sorumluluk düştü benden.

Artık canıma tak etti. Keyfimin istediği yere harcarım paramı. Size ne?

Uçacağım göklerde. Düşüp ölürsem de emrihak vaki olur. Size ne? Hem ölüm sigortası yaptırdım. Borçlarım oradan karşılanır.

Hepsi birden "Aman Allah korusun!", "Biz senin iyiliğin için" diye ötüştüler. Bir kulağımdan girdi diğerinden çıkamadı. Karga gibi açtıkça açtılar gagalarını, dört bir yandan. Baykuş gibi çığırıştılar. Ben de kartal gibi direndim, Allah şahit.

Konuşma ile yola gelmeyeceğim belli olmuştu onlara göre. İflah olmayacağımı anlayınca umudu kesip salona geçtiler. Yoruldular tabii. Aslında benim yorgun düşmemi bekliyorlardı. Dayanmıştım aslanlar gibi. Ummadıkları bir dayanıklılık göstermiştim. Beni büyük oyuncağımla baş başa bıraktılar.

“Kullanma kılavuzunu okumam gerek, rahat bırakın beni” dedim son söz olarak.

Vasi kararı alalım diye anlaşıyorlar. Fısır fısır konuşuyorlar aralarında. Kısıtlı kararı alınca ellerinde rehin kalacağım, akılları sıra.

Nah, size. Aklım hiç olmadığı kadar başımda. Biraz zor alırsınız mahcur kararını.

Köşede hımbıl hımbıl otursun diye umarken, nasıl sürpriz yaptım size?

Oh! Canıma değsin, keyfimin kâhyası mısınız? Canım ne isterse onu yaparım.

Sürprizlerin ferishtahını hem de.

Motorlu bir planör aldım kendime.

Artık kuşlar gibi uçacağım.

Siz derdinize yanın!

Eren Gedik Elinize sağlık muhteşemdi. 🌸🌸🌸 Bugünlerde ben de öykünüzün kahramanı gibi hissediyorum nedense. Hâlbuki daha gencim ama. :) Aynı ruh hâline sahibim de aynı cesaretim yok. 🌸 Keşke cesaretim de olsaydı dedim okurken...

Adem Seleş Motorlu planör! Hayal kırıklığı... Ama öykü bunun için var. Bir “kelebekler” senaryosu... Selam ile.

Leyya Bags Titrerim mücrim gibi baktıkça istikbalime. :) Elinize gön-lünüze sağlık üstat.

Zeynep Satı Yalçın İşte kahraman bu... Kime ne, diyebilen kendinin kâhyası... 🌸

Şuayb Sarıyıldız Ufuk açıcı şeyler bunlar. Amcanın yanındayım. Ailesinin karşısında.

Mehmet Emin Durmuş Hiçbir soru askıda kalmamalı. Bu en büyük zulümdür.

Hacı İsmail Karatoprak Şarkısı bile var “Her yaşın ayrı bir güzelliği var” mıydı, neydi? :)

Sinan Terzi Tam bir edebiyatçı andropoz hikâyesi! Hani bu dedenin en büyük erkek torunu? O evde yok mu? Alayının haddini bildirsin, kol kanat gersin. Dedeler sahipsiz değildir. Hikâyede bile...

Nazlı Akdağ İşte bu Hocam... Sanki kendileri yaşlanmayacak, sanki yaşlılar ezelden ebede yaşlı, gençler genç... Ohh olsun onlara. :) Ellerinize sağlık.

Mehmet Güler Torunlar... Dedelerine kol kanat gerecekleri yerde... Hayal kırıklığı... Yeni zaman onları da dönüştürdü demek. :(Olmasaydı ihtiyarlığımız böyle.

(Yalnız aklıma da takılmadı da değil... İhtiyar haddinden fazla cedelci galiba. :) Takışmayan kalmamış ailede.)

Dursun Ali Sazkaya Harika bir öykü. İroni, gerçeklik, yüzleşme, meydan okuma, trajedi, riyakârlık yani insan adına her şey.

Ali Taş “Benim koca bir aptal olduğumu düşünüyorlar. Aptal adamın zeki çocukları olur mu?” Sayın yazar zırhını giymiş, efrat ve ağyarın kıyl ü kaliyle eğleniyor.

Mehmet Emin Ceyhan Vay be, ihtiyarlar kırlent gibi otururken aynı zamanda kapalıdır da diye düşünürdüm bi sıra.

Mustafa Azıloğlu Üstad, tıp psikolojisinde Peyami Safa, arkanızdan nal toplar toz yutar. Mükemmel tasvirler, anlatımdaki akıcılık ve sadelik mükemmel.

Selamet Soysal Yaşasın özgürlük, kahrolsun kültürün kafesi

Fatma Yılmaz Goybulak Bir solukta okudum; üzerinde düşünmek için cümleler yakaladım. Diyaloglardan ve iç sesinizden verdiğiniz cevapların muhtevasından çok keyif aldım.

Kanada’da yaşıyorum. 60 yaşında mesleği daha önceden avukat olan ama İslam tarihi ve sanatı ile ilgilendiği için üniversiteden ders alan tanıdıklarım oldu. Ya da o yaşta sağlıklı kalmak adına düzenli spor yapan, bisiklet binen. 80 yaşında elinden kitap düşürmeyen insanlar da tanıdım. O yüzden 50 yaşından sonra insanlara “yaşlı/aciz” muamelesi yapılmasını hiç doğru bulmuyorum. “İnsan hissettiği yaştadır” klişesini çok önemsiyorum.

Aycan Güven Ne aldığını söylemeden bitecek sandım bu hikâye. Çok çılgınca bir şey olmuş, güzel bir at alsaydınız ve dağlarda dolaşıydınız daha harika olurdu...

Zahit Torun Onun motorlu bir planör olmadığından eminim.

Alaattin Diker “Ötelemek, iptal etmek değildir” der Freud. Arkası gelir bence. 60 yıldır bastırılan başka istekler de vardır mutlaka.

Erol Karahan Gergedan boynuzu, gitar, banka kredisi. :) Dede dede değil maşallah. :) Eski toprak modernizmi ele geçirirse işte böyle olur. :)

Hasan Boynukara Milletin zihnini ifsat eden bir hikâye. Çocuklara ve torunlara karşı kazandığın bu savaşı okuyucu karşısında kaybedeceksin. Cami ile ev arasında mekik dokumak neyine yetmiyor? Keçi boynuzu, deve kulağı, at tırnağı... Ne gerek var bunlara. Farmaton neyine yetmiyor? Devlet belli bir yaştan sonra ölmeyenlerden vergi almalı. :)

Yaşlıların aksiliği huysuzluğu ile çocukların torunların endişeleri iyi harmanlanmış. İhtiyar rest çeker gibi görünüyor ama derdest edilmiş hırsız tedirginliği devam ediyor. Bir meydan okumadan çok aksi bir çocuk gibi bir itiraz var.

Özer Bilgiç “Annemi trenden nasıl atarım?” diye bi film vardı. Bu öyküde geçen dedenin iç sesine muhalefet bi film olabilir. Öyküyü kıskandım hocam iyi ki paylaş butonu yok. Olsaydı direkt paylaşacaktım.

Özer Bilgiç Evet hocam resmen edebî hile var! Ne beklentilerim vardı oysa ki! Bunalıma girdim bi okuyucu olarak. Aşk olsun diyorum.

Hüseyin Ümit Güldal Miraç konusunu reform işine gönderme olarak algılıyorum... (Yazdıklarımızdan, okuduklarımızdan, algıladıklarımızdan ve beğendiklerimizden ne ölçüde sorumlu oluruz?) Sn. Dikevren. K ve N fazlalığı hikâyenin kahramanı ile sizin farkınız olmuş...

Dilek Buz Hikâyeyi sonuna kadar, kahramanın kendisine ne aldığını merak ederek okudum. Acaba kahramanımız olan ihtiyar genç, kalıpları ne kadar zorlayabilirdi. Hikâyeyi okutan bu meraklı okura. Lakin ev halkının hâli ve kahramanın iç âlemi o kadar güzel anlatılmış ki; hemen herkes kendini kahramanın yerinde okudu bence. İşte buna “bizim evin hâlleri” denebilir. Herkes memnun, herkes şikâyetçi...

Osman Çakır: Sağlıkla nice yaşlara. Nesimi gibi kimseye aldırma-
yın. “Kâh gezerim gök yüzünde...”

Mehmet Rüzgâr #Diren ihtiyar! Ev halkının “ötekileştirici, dikte
edici, hâlden anlamayan ve derdestvari” muamelelerine karşın
facebik cemaati olarak arkadayız. :)

T.C. Nuray Turan Yaşamadan ölmeyi kabullenmek büyük bir hata.

Gülay Sormageç Baba olmak mı zor? Dede olmak mı? Sanırım ha-
yatta her insan isteklerinden taviz veriyor...

Mahmut Tatar Allah vere de planör uça... Yoksa, vay emek zây
emek.

Sacit Türker Belli yaştan sonra rüyalarda buluşuyor ancak insan.
Yaşanmamışlıklarla, eski dostlarla falan. “Veraset ve intikal ver-
gisi” kıvamındaki hikâyeniz için müteşekkirimiz.

Meryem Ay Mutlu uçuşlu senelere ruhu pek çok gezgin, yaşı benden
küçük Everdi Hoca. 🌸

Kerim Alptekin Helal sana yine bir Mustafa Everdi kalitesi Allah
sağlıklı ömürler nasip etsin.

Müzeyyen Dursun Hocam ömrünüze bereket. Siz n'olur yazın böy-
le. Okuması çok güzel. Merak uyandıran böyle yazılara bayılı-
yorum. Selamlar...

Ali Doğan Sevgili Hocam, sizin ihtiyar gençliğinde çoluk çombağına
çok karışmış olmalı, şimdi kendine karışılıyor. Türk gibi babalık
et, Japon gibi ihtiyarlık yaşa! Yok eyle. Karışana karışırılar.

Recep Seyhan İnsanın yıllardır içeride saklayıp/bastırıp durduğu;
tutulamaz hâle gelince de yerinden infilak eden özlemleri, emel-
leri, tahayyülleri vardır. Planör, sanırım bu durumun imgesi.

Cengiz Erdoğan Gençlikte heyecanlıdır doğum günü kutlamaları,
ilerleyen senelerde ismi de değişir. Yaş günü kutlaması olur,
ismiyle müsemma yaşılanıyoruz ya. :)

Abdest Lekesi

O gün ziyaret sırası karımın dayısına gelmişti. Dini bütün dayıya beni göstererek ne kadar dindar bir damada kız verdiklerini ispatlamış olacaklar. Tepeden bakan hâli akrabaları komplekse düşürmüş, benimle nispet yapacaklar akılları sıra. Yoksa köye gitmeyi, el öpmeyi kim göze alır?

Zahmetli de olsa köye gitmek zorundaydık. Önce otobüsle ilçeye gideceğiz. Oradan köye. Köyün minibüsü sabah gelmiş ama dönüşü ikindiden sonra. Hareket saatini bekledik mecburen. Özel sefer yaptıracak lüksümüz yok. Vakit geçmek bilmeseydi de sonunda hareket etti minibüs. Biz de pazara gelen köylülerin torbaları, satın aldıkları ıvır zıvır kolileri arasına eklenen taburede yer bulabildik.

Minibüseye ulaştığımızda hareket saatine vardı daha. Şoför mahallini kapmak için o sıcakta minibüste beklemek gerekti. Çanta filan koymanın garantisi yok. Alıp bir başka koltuğa atabilirler dedi şoför. Bir çay içme arzusu ön koltukları kaybetmemize yol açtı. Değer miydi bir bardak çay bu sıkıntıya? Mutena koltukları kapanlar, enişteye yer vermek gibi bir nezakete boş verdiler. Kim bunlar diye meraktan bile yoksunlar. Köy dediğin kurnazlar yurdu. Şehirli züppeleri rahat ettirmek sanki çok umurlarındaydı. Benimki de bir beklenti, kendini önemsemek patalojisi. Misafir diye yer verirler sanmıştım.

Sallana sarsıla birbirine karıştı insanlar. Omzuma bir kutu dayandı. Böğrümeye dayanan bir dirsek çürüttü tenimi.

Bu eziyete katlanarak köye ulaştık. Daha evin avlusuna girmeden dayı bir ibrik ve peşkirle önümde bitiverdi. Herhâlde akşam namazına camiye yetişmek muradındaydı. Sahib-i tertipmiş. Bütün namazlarını cemaatle kılmış yani. Bu makamı, şehirden gelen yeğeni ve onun dindar olduğu ballandıra ballandıra anlatılan kocası için kaybetmek istemezdi. Zaten böyle yapsa mümkün müydü o tertibi sürdürmek.

Ben tulumbadan su basıp abdest alırken araya sıkıştırdılar hoşbeşi. O kadar yolculuktan, ter ve tezek kokusundan sonra iyi gelmişti abdest. Minibüsteki her çeşit insan kokusuna avludaki gübre yığını da eklenmiş, burnumu kırıacaktı. Kendimi kirlenmiş hissediyordum. Yolculuk, köylülerle iç içelik, sabahtan bu yana koşuşturma canıma okumuş. Aldığım abdestle temizlenmiş beden, arınmış ruhla ibadete hazırdım işte. Dayı da görsün şehirli yeni nesil dindarları. Köyde sade ve ağır ağır akan bir hayatın içinde sahib-i tertip olmak ne kolaydı.

Orta boyu, kalın dudaklarını kaplayan kaytan bıyığı, sakallı yüzü ile güzel bir insandı dayımız. Elli beş yaşında demişti karım. Gülümsese daha genç görünecek aslında. Her hâliyle tebliğe uygun tavır takınmak zoraki bir ciddiyet veriyordu yüzüne. Mümin bakışları ile ruhumu görmek istiyordu. O kadar dikkatli bakınca ben de ağırbaşlı davranmak zorunda kaldım. Gizli bir rekabet vardı aramızda. Işıl ışıl baksa, fısır fısır duaları ile yanımda yürüse çoğaldığımı hissederdim belki. Merasimi sürdürmeyi bıraksa, samimi olsa, beni bağrına bassa Tanrı'nın huzuruna takdim için götürüyor derdim. Sınava sokacaktı sanki. Gerilim kasıntılı bir mesafe oluşturdu aramızda. Yoksa samimiyyetin sıcaklığında eriyecek incecik bir buz tabakasıydı aramızdaki. Mesafe daha da açılmasın diye adımlarım hızlandı, ona yetişmek için. Bütün o yolculuk gerilimi, beğenilmek isteği, karımın ailesinin yüzünü ak çıkarmak sorumluluğu üzerimdeydi.

Sanki dayıya yetişmek, dindarlığın ispatı olacaktı. Bu yüzden rahat değildim. Camiye davetiyle takılmışım peşine. Bir kelam çıkmadı ağzından, yürüyüş boyunca.

Camiye girer girmez ezan okunmaya başladı. Dayımız dudakları kıpır kıpır, duadan sonra elini yüzüne sürüp kamele kalktı. İmamın hemen sağında. Zaten beş-altı kişiydik. Beni de yanı başına davet etti işaretle. İmamın tekbiri ile namaza durduk. Huzurdaydık, her şey geride kalmıştı. İslam tarihi boyunca öğrendiğim mübareklerden biri gibi gördüm birden. Aynı kibleye yönelmenin etkisiyle yaklaştım dayıya. Artık aramızdan su sızamazdı.

Düğün kalabalığında takı töreninde ayaküstü tebrik ederken görüşebilmiştik dayıyla. Camiden eve gelirken her şey tersine döndü. Artık beni kırk yıllık dostu sayan bir yakınlık vardı davranışlarında. Merasime, törene gerek kalmadan, canıgönülden akrabalığa kabullendiğini anladım o an. Allah (yanı) başımızdan eksik etmesin dayımızı. O kadar samimi ve yakın ki. Köyde kaç hane var, işte şurası uzaktan akrabamız Hacı Veli'nin evi filan. Anlatıyor sürekli. Duyuyorum ama aklım anlattıklarında değil. Kurt gibi acıkmıştım.

Eve girdiğimizde sofranın hazır olduğunu görünce gü-lümsedim. Yer sinisinde olsa da. İşte Allah ne verdiyse Halil İbrahim sofrası. Son zamanlarda el öpmeye, akrabalar-la tanışma ziyaretlerine, ikramlara alıştım. Bu akşamki cemaatle namazın peşin ödülüydü bana. Akrabadan biriyle cemaatle namaz devletine ulaşmış mutmain mümin gülümsemesi dayımızda. Ondan daha sevecen bir davet yengemizin mübarek çehresinde. Güle oynaya sofrada yerimizi aldık. İkram edilen nimet, geniş bir tepside bulgur pilavıyla, kızarmış tavuk. Yanında salata ve yayık ayranı. Öyle de bir acıkmışım ki ne varsa tek başına yiyebilirim. Neyse ki dayımız, fazla gecikmeden besmele çekip pilava ilk hamleyi yaparken beni de davet etti göz işareti ile.

Yemek sohketsiz olmaz. Bu arada beni de gözlemlemiş olurlar. Laf lafı açtı. Kendimi seyirlik bir sirkte hissetmeye

alışkındım kaç gündür. Ha bire kaşık sallamaktan ayrıntılara yoğunlaşacak dikkati boş vermiştim. İki çocukları varmış, biri ilçede imam-hatipte yatılı, diğeri Ankara'da ilahiyatta okuyormuş. "Onlar da mı sahib-i tertip?" diyecektim, pilav ve tavuk daha cazip geldi, boş konuşmaktansa kaşığı dolu tutmak yeğdir diye pilava yumuldum. Tam doydum diyeceğim, ayran içince yeniden acıkıyorum. Sofraya yeni oturmuş gibi baştan başlıyorum. Bakışlarda sevecenlik sürüyor. İştahlı olmak iyidir köy yerinde. Bir insan nasıl yemek yerse öyle çalışır, diye inanırlar. Damat da maşallah, iştahı yerinde. Turp gibi. Sadece heybede değil göz önünde. Böyle görüyorlar umudundayım.

Göz ucuyla karıma bakınca, kaş göz işaretleri ile uyardığını gördüm. Bir şeyler söylemek derdinde. Acaba ne? Anlamadım ama işaretleri sürdürmesin, sofradakiler bu uyarıyı görmesin diye bakışlarımı yere eğdim. O an dank etti karımın meramı. Kalın kafalı olmak böyle bir şey. Benim önümde derin bir çukur oluşmuş, tepsinin karşı yanlarında pilav tepeleri sağlam ve yerli yerinde. Zemin etüdüne gerek yoktu anlamak için. Karımın iç sesleri "Sığır gibi yemeye ara ver, çevrene bak; insanlara gönül alıcı bir iki söz söyle" emirleri yağırdırıyormuş.

"Yenge," dedim, "elinize sağlık çok lezzetli, içine sevgi katmışsınız!" "Afiyet olsun evladım" diye yüzündeki o güzel tebessüm, cesaretimi artırdı. Tavuğa yoğunlaştım tekrar. Dayının "Köy tavuğu bu, lezzetlidir, buyur" deyişinde belki bir ima vardı ama ben üstünde durmadım. Market tavuklarının posayı andıran tadından sonra, bu lezzet, yabana atılacak ikram değildi. Bu kadar teşvik karşılıksız kalmasın diye kaşıkla giriştim. Artık karıma da bakmıyordum. Yalnız kalınca fırçayı yiyeceksem, değmeliydi. Üstelik haklı da olsundu.

Yemekten sonra "Çay koydun mu?" diye yengemize sordu dayımız. Bir yandan da kollarını çemremeye başladı.

Mübarek insanın abdesti zırh gibi duruyordur yerinde ama bana hatırlatmak istiyordu yatsının yaklaştığını. Artık nasıl bir iştahla yemek yediysem vaktin girdiği, dayının elbette camiye gideceği, teberrüken beni de yanında götürceği aklımdan çıkmıştı. “Çayı yatsıdan gelince içelim” tembihi, beni namaza davetti aslında.

Yatsı biraz daha kalabalıktı. On-on bir kişi. Bu belirsizlik müminleri sayarken arada kendimi unutmamdan. Hâl-buki camide en genç benim. Böyle bir değer unutulur mu?

Dayımız namaz sonrası cami avlusunda “Allah kabul etsin” niyazları arasında cemaatin gözünde beliren soruları “Bizim küçük kızın damadı” diye cevaplıyor. Köylüler elimi daha bir candan sıkıyorlar. Köy yerinde enişteye itibar böyle gösterilir demek ki. Artık eve gidebiliriz. Çay, kuru yemiş, meyve ikramı sürerken gece ilerledi.

İnsan genç de olsa yoruluyor, hâliyle. Düğün dernek derken on beş gündür koşuşturma zaten iflahımı kesmişti. Dinlenme fırsatı bulamadan ha bire o akrabadan bu akrabaya el öpmekti bütün işimiz.

Dayının iştahlı, heyecanlı, şer-i şerif dairesindeki konuşmaları ninni gibi gelmiş bana. Akşam tavuğu da fazla kaçırmıştım. Uyku gözlerimden akıyor. Arada göz kapaklarım kapanıyor. Hayret, bu saatte yatan olsa tavuk mu-sun, derdim herkese.

Söz biter mi? Bitmez. Doğal bir coşkuyla süren dayının tebliğ faaliyeti, niye bitsin ki? Sahabeden girip tabiîne, oradan tebe-i tabiîne, derken yenice Gazzali’ye gelmişti. Bunları nereden, hangi kitaplardan öğrendi? O kadar işin gücün arasında nasıl zaman ayırdı? İlk müridini bulan şeyh gibi anlattıkça anlatıyor. Şimdi kalkıp bu konuda Spinoza şöyle demiş diye hevesini kırmanın gereği yok. Damat dediğin sakın, uslu, halim selim bir duruşla sürekli gülücük dağıtan sığırcık yavrusu.

Neyse ki yengemizin sürekli denetimi ortama hâkim.

“Yoldan geldiler, yorgundurlar” ihtarı ile dayımız konuşma şehvetine gem vurmak zorunda kaldı. Odalarda ışıklar yandı, yer yatakları, mis gibi yün yorganlar indi yüklüklerden. Bize istirahatimiz için ihtimamlı bir hazırlık sürüp durdu.

“Allah rahatlık versin” duaları ile odaya çekilmişiz. Dayımızın “Sabah namazına hazır ol enişte!” uyarısı. Gerçekten duydum mu yoksa zaten havada asılı olduğu için yakıştırdım mı emin değilim. Gidebilsem iyi olur tabii ki. Bu endişe, tedirginlik, takdir edilme beklentisi ile pijamaları giyip yatağa girmişim.

Karım dışarı çıktı, uykuya dalacağım sırada. Mırıl mırıl sesler geliyor, yengemizle aralarında ne konuşuyorlarsa... Sesler anlaşılır değil. Dışardaki çekirge, ağustos böceği şarkılarına karışan ninni artık o sesler bana. Ana şefkati gibi saran yatağın sıcak koynundayım.

Ne kadar uyudum bilmiyorum, uyandım. Karım uyuyordu. Derin solukları arada iç çekişlerine dönse de. Bu saatten sonra uyku bana haram. Yatakta dönüp dursam, kıvransam da uyumak ne mümkün.

Yanımda karım, yastıktan taşan saçları, yorgandan çıkan bacakları ile davet sinyalleri gönderiyor sanki. Önümde serilen güzellikleri görmeyeyim diye sırtımı döndüm ona, gözlerimi kapattım. Durmadan “estağfurullah” çekiyorum. Belki nefsimе tesir eder. Dışarda insanlar var, seslerini işitiyorsam onlar da bizi duyabilir. Sabah namaza kalkacağız, yıkanmak zaten mümkün değil. Odaya göz gezdirdim, ne bir banyo yeri ne gusülhane var. Meğerki olsa, su nerede, güğümün yeri belli değil, nerede ısıtacağız? Nasıl yıkanırız?

Aklım fazla mesaide, imkânsız olanı mümkün kılmak için gerekçe arıyor, sürekli. Kendimi ikna etmek için yoğun bir çabadayım. Artık vahşi bir ata binmişim; şaha kalkıyor, yeleleri uçuşuyor. Düşmeyeyim diye tutunacak bir yer ararken savruluyorum oradan oraya.

Oturma odasındaki saatin tik takları ulaşıyor bana. Vaktin daraldığını, fırsatların heba olduğunu...

Allah'ım! Yanımda bir uçurum. Derin nefeslerle beni kendine çekiyor. Başım dönüyor; düşmemek için uzaklaştıkça sürekli bir eğimle kayıyorum. Dikkatli bakınca davet filan yok. Yine de sıcaklığı dağı saran sis gibi. Gecenin nasıl bir gücü varsa bütün dirençlerimi yok etti. Benim hicap perdelerim soluk. İçimdeki düğmelerin her biri sırayla açıldı. Kendimden korktum. Buradan ilçeye, sonra şehre kadar kaçmayı düşündüm. Sessizce elbiselerimi giyer, avluya ulaşabilirsem kendimle ne yapacağımı bilememenin dehşetini savuştururdum. Elbiselerime ulaşmak kolay ama gıcırdayan kapılardan geçmek, herkesi uyandırmadan mümkün değil. Evden çıksam şehre gitmek için aracı nerede bulursun bu saatte?

Nefesi yasemin gibi yayılıyor uçurumun. Omuzları yakuttan bir tepe gibi. Şu an yanı başımda olması bile cennetten bir ikram. Her bir soluk, içimde ritmi durmadan artan nağmelere dönüşüyor. İçimde insana hayat veren bir müzik, dümteklerini artırdı. Tamam, ilk defa görmüyordum karımı. Şu an bulunduğum şartlarda ulaşılmaz olmuştu birden. Dokunulmaz. Helalimdi, haram olmuştu.

Dışardaki gardiyan, beni namaza çekip götürdüğünde ne yapacaktım? Dünya sallanır, gök başıma yıkılırdı. Kendimi neyse de yeryüzünü murdar kılmaya ne hakkım vardı. Bu nasıl bir cüretti? Ellerimle yoklayayım istedim, uçuruma yaklaştıkça belki itiraz eder, niyetimden vazgeçirecek ikna gücünü, otoritesini, baş ağrısı mazeretini kullanırdı.

Uykuda mı uyanık mı anlayamadım. Dokundukça daha bir çekici göründü gözüme. Allah'ım, ne güzel bir dünyadayım, insanlar neden bu kadar iyi, önümdeki büyük ikramiye nasıl bir ödül? Ben Kadir gecesi mi doğdum? Tanrısal bir ödülle karşı karşıyayım şu an.

Nefesiyle harekete geçen titreşimler beni kabına sığmaz eyledi. Gece ne kadar ihtişamlı, oda müzikle efsunlanmış bir ışık çadırı. Başım haleye bürünmüş. Göğsümde tıpırtılar,

karanlıkta oluşan gökkuşağının, bilincimi kamaştıran deprenmenin ortasındayım. Dünyanın güzellikleri ile nefes nefese. Utandıran, gönendiren, binbir kaygı dolu işkence, acı, tepinme. Şaha kalkan atı zapt etmenin imkânı yok.

Bir düş gibi sarıldı, kuşatıp fırlattı havaya. Sonunda kâbusa uyandım. Şahlanan yıldı atı gibi sakinleşmiş, tembel tembel otlağa yayılmış, geviş getiriyor artık. Gözlerim tavandaydı.

Yalancı seher ortalığı biraz aydınlatmış. Dayımız çağırırse duymazdan gel, uyur gibi yap, sonunda tek başına gider. Silah dayayacak hâli yok ya? Sahib-i tertip ben miyim? Zatiâîlileri, alsın mübarek tertibini, sürdürsün namını. Beni de sürükleyerek ne geçecek eline?

En fazla eşlik edersin, abdestte biraz mübalağa yapsan o da gusül yerine geçer. Geçmez mi yoksa? Su bulamayınca toprakla teyemmüm etmeye ruhsat yok mu? Burada aslolan temizlenme niyeti. Abdesti mübalağa edersen o da gusül yerine geçer, geçmeli. Geçer mi? Allah'ım, lanetimi, bu eve, köye, yeryüzüne bulaştıracığım. Hele ki bu pis bedenimi Allah'ın evine nasıl sokarım? Kırklansa yine temizlenmez cami. Keşke şimdi ölsem ya da kendimi pencereden atsam, kafam kırılrsa. O zaman köyün müminleri murdar bedenimi yıkar, cesedime abdest aldırır, temizlenmiş götürür camideki musalla taşına. Şimdi ben hangi yüzle çıkarım inananların karşısına? Nasıl dururum sahib-i tertip dayının yanı başına? Allah'ın huzuruna?

Bir tık sesi. Bir daha. Allah'ım! Sesler de duymaya başladım. İşte dayı uyandı, çağırarak beni, tertemiz niyetlerle çıktığı yolda yanında bir günahkâr, kirlenmiş bir beden, şeytanlaşmış bir iblis taşıdığından habersiz. Elinde bir gürz. Her vuruşta bendeki kir dağılacak dört iklime. Tak. Tık, tık...

Hayır, yattığımız odanın kapısı. Tıklar arttı, yükseldi de. Karımı dürttüm; kapıyı işaretle akrabalarını, niyetlerini, davetlerini göğüslesin istedim. Yorganı çektim başıma.

Dünya çevreme birikse bende onlara bakacak yüz yok. Bırakın beni pisliğimde boğulayım.

Yorganı açtı karım, biraz sonra. Gülümsüyor, mahcup. Ama odada göz attığı yerde koca bir leğen, ısı yayan bir güğüm ve naylon bir tas.

Nasıl bir ışık belirdi gözümde, mağaradan çıktım o an; karanlıktan, kirleten niyetlerin arasından. Gözümde çarenin ışığı. Tünelin sonuna gelmişim işte. Kedi gözleri gibi parlıyor karanlıkta. “Yengem,” dedi, “anlayışlı kadın.” Allah’ım dedim, bu kadını, yengemizi almayacaksın da cennete kimleri alacaksın? Beni mi? O ibadetinden, kendinden emin, kibir abidesi dayıyı mı? Nasıl bir sevinçle ve kurtuluş yolu bulmanın rahatlığı ile sarıldıysam leğene, bütün insanlık adına, yeryüzündeki günahkârlar, şehvet kurbanları, edepsizler adına temizlendim, arındım. Nihayet dayıya eşlik edecek ululuğa ulaştım.

Camiye giderken dayı bıyık altından gülüyor. Dikkatli baktığımı görünce önüne bakıp duaya sığınıyor. İmama ne oluyor peki! Ya cemaate? Herkes gülüyor gibi geldi bana. Suçluluk duygusu diyordum. Sana öyle geliyor. Sen namaza yoğunlaş.

Camiden dönüşte ortalık ışıdı.

Herkesin niye bıyık altından güldüğünü eve dönünce karımın şaşkın bakışları altında aynaya sürüklemesinden sonra anladım. Evet, yıkanıp temizlenmişim ama leğeni kenara çekerken islerle kararan elimi yüzüme, alnıma sürmüştüm. Odada bıraktığım izlerle elbisedekini saymıyorum.

Zeynep Satı Yalçın İnsanların gizli kalmış acıları, güzel utanmaları, masum kaçışları.

Altan Devrim “Köy dediğin kurnazların yurdu.” Çok doğru...

Filiz Tosun Eskiye neden özlem duyuyoruz ihtiyar? diye sormuştum.

“Eskiye değil kızım, eskiden utanan, ar eden, yüzü kızaran insanlar vardı. Onlara bu özlem.”

Umay Altay “Köy dediğin kurnazların yurdu” cümlesini ayrı bir önemsedim. Şu anda elimde bir kitap var: “Alt akıl: Aptallar ve Diktatörler”. Köyü, köylülüğü tarif ediyor. Bunun dışında hikâyeyi her zamanki gibi muhteşem... İnsanın bilinçaltını, iç seslerini bu kadar iyi aktaran hikâyeleri en son Rus klasik romanlarında okuduğumu hatırlıyorum. Hikâyelerinizde insana dair ikilemleri, çelişkileri çok net görebiliyoruz. “İnsan nihayetinde hepi topu bu işte!” dedirtiyorsunuz.

Halil İbrahim Güncan Olur olur da bu kadar olur ya!

Ahmet Bayraktar Üstat demek ki bazı şeyleri anlatmak için demlenmek gerekiyormuş. Vallahi helal olsun. Ortada mahrem diye bir şey kalmadı. Kıyıda köşede ne varsa dökmüşsün. Hürmet ediyorum.

Bekir Bulut Çok güzel bir hikâye ve Anadolu insanının anlayış göstermedeki zarafetini çok iyi anlatmışsınız.

Mehmet Emin Ceyhan Beğendim ağam, emmimin oğlu diye yazabilirdiniz.

Hacı İsmail Karatoprak Demek ki, edep dâhilinde her şeyin edebiyatı yapılabiliyormuş...

Bekir Eser Hem dayının evinde gusül bereketli olur; olmuştaki. Bıyık altı gülmeler. Kömür karası. Anadolu kokan köy odaları. Yorgan altı cilveleri kaderin. Dindarlık ölçüsü camiyle buluşmalar. Peş peşe gelen ezan vakitleri ve bozdurulup harcanan ibrikli hibrit abdestler. Zibillik tekesi: Köy tavuğu... imamlik yaptığım dönemleri hatırlıyorum. Anadolu'yum işte. Nefsin doymak bilmeyen kaşığı elimde, dalıyor ve daldırıyorum dünyaya...

Yüksel Kanar Elbette yazdıklarının ardında duracaksın.

Mustafa Everdi Nasıl yani Yüksel Kanar, üstadım? Reddedeyim mi bu yazıyı?

Yüksel Kanar Hayır üstadım, arada böyle zühuller olacak elbette.

Yüksel Kanar Yeni evli genç bir delikanlının duygularına tercüman olmuşsun. Sevaptır.

Şuayb Sarıyıldız Muzır yanlarımızı yazanları daha çok seviyorum. “Evet, biz buyuz” dedirtiyorlar finalde. Buyuz işte...

Alaattin Diker Geçmiş gözlerimin önüne geldi taşradan evlenmiş biri olarak. Ancak şehir kültüründe, en azından bizdekinde, misafiri ya da damadı zora sokmamak için rutin bir hazırlık olur, hatta misafir odasındaki “yükülük” banyoya çevrilirdi.

Refik Cezan Vallahi damadın sıkıntısından ellerim ayaklarım titredi nasıl okuduysam artık.

T.C. Nuray Turan O kadar yaşadık ve bir o kadar samimiyet yüklü.

Nagihan Şahin Bana da ilk staj günü sonunda aceleyle çıkışım ve eve gelince yüzümü metal karası görüşümü hatırlattı. :)

Bayram Ali Aktepe O, oğlunu leğende yıkayan hayat pardon yeni damadını leğende yuyan fırsat olmayaydı, okur bile kendini murdar bulacaktı...

Murat Coşkun Kapı çaldı, şimdi ne olacak diye endişelenmişim iyice. Şükür iyi bitti. Karaya gelince, böyle bir durumdan yüz akıyla çıkılacak değildi ya.

Leyya Bags Hepimize yetecek kadar cefa çekmiş hakikaten damadımız ama biz onun bir ayıbını toplanıp silemedik vesselam. :))

Erol Karahan Enfesti üstat. En çok te bihleri beğendim doğrusu. Damadın ağır psikolojik yükünü de hissettik. :)

Zahit Torun Bu is bir işaret belki de. :) Gecenin sisini dağıtmış bir matadorun yüzündeki isi kimse hatırlamaz. :)

Hüseyin Ümit Güldal İhtiyar zevatın yüzdeki isi görüp bıyık altından güldükleri zaman düşündüğüm ilk şey; her birinin isli sabah namazı kılmışlıkları vardır mutlaka... İkincisi de 70 sonrası muhalefete düşüp, mahsustan is sürdükleri...

Münevver Saral Sanırım Ethem Baran'ındı, benzer bir durumu işlemişti öyküsünde, sizin öykünüz de pek âlâ.

Cengiz Erdoğan İşte bu sebeple köy hayatını sevmiyorum, yaşasın ebeveyn banyolu şehir kâşaneleri. :)

Hasan Boynukara İlla ki bi şey söyleyecem yani. Demezsem dilim şişer. Hoş desem de bi şey değişmeyecek ya. Hâkim kırmış kalemi.

Teknik Açıdan:

1. Üslûp hikâyeye uygun seçilmiş; kesik kesik ya da nefes nefese. Şahsen sevdiğim bir üslup...
2. Hikâyenin kanatlarına ideoloji/mesaj yüklememiş. Kambursuz. Okuma keyfini artırıyor.
3. Kurgu firesiz. Ustaca. Gerilimi sağlayan öğeleri okuyucuya çaktırmadan gayet güzel kullanmış. Okuyucunun dikkatini öykü boyunca tutmayı başarmış, dramatik yoğunluğu öykünün sonuna doğru artırarak devam ettirmiş.

Tema Açısından:

1. +18'lik bir konu gayet efendice ve içtenlikle anlatılmış. Belli bir kampa ait olduğu düşünülen bir yazar için çizgiyi ihlal bile sayılabilir.
2. Gerilim, dindar kahramanın cinsellikle imtihanı üzerine kurulmuş. Yazar onu bile isteye bu imtihana sokmuş. Hissettikleri ve düşündükleri gerçeğe uygun ama paylaşması o kadar da kolay değil.
3. Bütün mesele bir ebeveyn banyosunun olmaması. Hâlen aynı yoksunlukların yaşandığı yerlerde benzer vakalar yaşanıyor dur eminim.

Mehmed İrfan Yargıcı Anılar mı canlanmış acep? Âdeta yaşanmış gibi sahici, dipdiri, ruh ihtiyarlamıyor ki, ilk günkü gibi.

Ayşe Yıldız Ben de bir şeyler yazmak istedim... Sonra dedim, hele Ayşe sus le. Okudun al yüreğine tamam. Bazen sadece bunu yapası gelir insanın bir güzellik değince.

Sebahattin Günay Bir insan, bin hikâye. Çehov'muş, Maupassant'mış hepsi hikâye. İşte insan, işte evlilik, işte hayat. Güldüren cümlelerin arasında düşündüren insan hâlleri. Çok sıcak bir hikâye ya da yıllar geçti ve ben hiç çıkamadım bu hikâyeden.

Ahmet Hatip Müsaadeniz varsa ey ahali bir kılçık da ben atayım: Dayıya ve leğene yaslanmış bir hikâye... Dil romancı dili, didaktik, fazla kurgusal...

Müştehir Karakaya Harikasınız Mustafa Everdi, sizin bütün anlatımlarınızı seviyoruz...

Delhasan Kazdal Hamdiye Erken bitti, bitmesin de sayfalarca okuyayım istedim.

Erkan Uysal Hocam geçen yarım okumuştum valla ter bastı, yaşasın tam bağımsız müstakil ev ve akrabanın azı makbul olanı.

Sevil Köse Cesurca yazılmış bir Anadolu öyküsü, eksiği var fazlası yoktur... Doğduğunuz toprakların kitaplaşma zamanıdır...

Öykücü Hareket Engellenemez

Muhteremler! Zoraki Okurlar!

Gün bugündür.

Lütfen bana yardım edin! Gerçekten çok ciddi bir sorunum var. Sorunum tek başına halledilecek, altından kalkılacak bir dert değil.

Yazdığım bir öykü, kendisini yok etmeyi reddediyor. Hâlbuki sağından solundan altından üstünden baktığım zaman yayınlanacak bir kalitesi olmadığı anlaşılabacak, insanları boşa yoracak. Görüyorum fakat bunu hikâyeye kabul ettirmek mümkün değil. Kendini yazılamaz Tokat yazması sanıyor.

Allah'tan daha içinde karakterleri oluşturma safhasına geçmemiştim de kendisine yardım ve yataklık yapacak yandaşlardan mahrum. Hikâye aslında şehirde kendi imkânları ile ölmeye yatan bir öykünün son arzusunu ve düşüncelerini kapsıyordu. Birden Öykü öldürüleceği zan ve kuşkusu ile bilgisayardaki delete tuşuna direniyor. Program emrimi başüstüne deyip uygulamaya geçtiğinde öykü kendini silmeyi reddetti. Bilgisayar "Emir demiri keser ama ölmeyi istemeyen birine ötenazi uygulamam" deyip yan çiziyor.

El birliğiyle yardım ederseniz şu yazılamayan, yarım kalmış, sıkıntılı, Öykü'yü hep birlikte defnedelim. Biliyorsunuz cenazeye katılmak farz-ı kifaye. Silinmeyen öyküyü silmeye yardım sosyal bir sorumluluk.

İçinizde bu konuda nice yazardan intikam almak isteyenlerin yardımcı olacağını biliyorum. Kalın kalın kitaplar yazıp milleti hayattan alıkoyanlar, uyduruk dünyasındaki kurgularla insanlığı meşgul edenler iyi bir dersi hak etmiyor mu?

Her alandaki sınavlarda pösteği saydıran sorularla bunalanlar, işte beklediğimiz intikam günü geldi. Bence toplanıp bu öyküyü birlikte öldürelim. Ne demek “Sil” tuşuna direnmek? Gösterelim gününü!

Olur olmaz metinlerle huzur bırakmayan yazarlardan gına gelmedi mi sizlere de? Ölmeyi bile reddeden öykülerle dünyayı sahte kahramanlarla dolduran kurgusal yalanlara haddini bildirelim.

Bütün gönülsüz okurlar! Birleşelim ve silelim satırları. Sonsuza kadar... Yumurtadan doğmasına ramak kalan öyküyle başlayalım kutsal işimize.

Sinan Terzi Yazar sillesi yememiş okur kendini çok okur zannedermiş...

Özer Bilgiç Pasif ötenazi etik dışıdır hocam! Sizi bu konuda yetkili öykülere şikâyet edeceğim, üzgünüm!

Vehbi Başer Ben azıcık Gerontoloji bilirim ama konuşunca “hoca dövüyo” diye bir komutla teke zortlatması başlıyor. Zortlamayacağım -şey pardon- konuşmayacağım.

Sümeyye İncegül Her öykü yaşamayı hak ediyor.

Mustafa Ergün Peki toplanıp bu öyküyü beraber öldürelim öldürmesine de diğer öykülerin tavrı ne olur. Bunu ölçüp biçmedik, bu öyküyü öldürmemiz bizi pişman eder mi? İyi düşünelim, ona göre tavrımızı belirleyelim.

Sevil Köse Yok... kendini silmeyi reddediyorsa... ya tam gerçektir ya tamamlanmayı bekliyordur... İster okunsun ister hiç okunmasın... yazdıysam eğer silme tuşuna asla basmam... eksiği varsa benim, fazlası varsa okurundur... Kimsenin eline ille de okusun diye tutuşturmuyoruz ki... Silmeyiniz...

Selamet Soysal Eşya zuhur etmek ister, akacak kan damarda durmaz, mürekkep de.

Serap Yalçın Pamuk Çok geç. Okudum ve direnişe ortak oldum...

Nevzat Çağlayan Hiç yoktan bi derdimiz daha oldu. Gel de merak etme bu yok olmaya direnen öyküyü.

Abdullah Başgün Sonsuza kadar sürecek bir silme işidir hayat serüvenimiz. Üstadın sözünün üstüne söz söylemek edepten değildir.

Sacit Türker Rahm-i maderde vücut-i evveli teşekkül eyleyen ceninin ıskat ile ademe mahkûm edilmesi caiz değildir. Şol mesele ile kıyas edile... (Feteva-i Muharririn)

Nazlı Akdağ Hamken koparmasak, olma ihtimali varsa sabredelim, yok eni de sonu da ham ya da çürükse o bağın etrafından dolanalım derim... Karın değilse baş, o da olmazsa göz ağrıtır... Gerek yok. :)

Halil Dalman Yahu bu sanal öyküler yerine, savcılığım sırasında karşılaştığım, sorgulamasını yaptığım gerçek olayları mı yazsam acep. Okuyan olur mu ki. Bu üstatlar öksürse, 500 beğeni, 1000 yorum geliyor. Bize uğrayan olmaz anasını satayım.

Sinan Terzi Yazarı hikâyeye yedirmeyeceğiz!

Gökçen Demiray Erk Hem illaki her doğanın bir hikmeti olmalı, bizlere bir şeyler öğretir illaki.

Mehmet Menci Sürer Yazının her bir paragrafını okurken aklımdan değişik bir ölüm şekli geçti. Komplolar, kaza süsleri, geride iz bırakmamak; Komiser Kolombo bile çözemesin. Karanlık, loş ışıklar, eldivenler, köşe bucak saklanmalar. En son şuna karar verdim ki bir öyküyü öldürmenin en kolay yolu; dürüst olmaktır. Mustafa abi dürüst olursan hikâye ölür.

Ferhat Ersin Siz bizi cenazeyi defnetmeye çağırılmıyorsunuz, cinayet işleyip ortaya cenaze koymaya çağırıyorsunuz. Biz direnenlere karşı hep sempati beslemişsinizdir, o hikâyeyi şimdiden sevdik. Biz manen el atıp destekliyoruz, siz de madden el atıp tamamlayın ve bize verin o öyküyü... Direnişçi öyküye selam olsun!..

Hatice Toprak Çevik Zoraki değil gönüllü okurum... Size yardımcı olamayacağım.

Mehmet Güler "Yazarın Emeline Saygı" için direnmiş olmasın üstadım!?

Murat Vurucel Yazmak okumaktan zordur. Yazılanı silmek mümkün değil. :)

İsmail Hakkı O yana bakmayın hocam, tiye alınmadığını fark edince intihar edecektir. Elinizi delete sürmeyin, değmez.

Mine Pyrz Öykü bile direniyor. Direnmeyi unutan insanlık utansın

Karo Ekiz Sen benim sermayemle bana mı kafa tutuyorsun lan diye sizden atak bekliyoruz üstat. Biz öykünün değil öykücünün yanındayız.

Vehbi Başer Hem niye illa da Delete tuşu, Bacspace de olur.

Bence Everdi bu öyküsüyle "intihar eğilimi"ni izhar etmiştir; lakin zihnimdeki bu şeyi öldürün diye bizimle maytap çevirmektedir.

Murat Yılmaz "Hepiniz aslında sessizce, nasıl öleceğini merak ediyorsunuz" dedi birden, masaya yönelerek. Mirasın ne kadar olduğunu bilmiyordu kimse. Konuyla alakası olmayan, içinden "Bana kalsa da mirasyedi olsam" diye geçirdi. "Ne güzel olur be!" Derin bir iç çekmeyle, "İçgüveyi olmadık bari buradan şans vursa." Birden irkildi, mirasın onunla ilgisi olmadığını hatırladı... Masanın en başında duran, ailenin sözü geçen büyüğü Mustafa'nın, gerçekte ne düşündüğünü hiçbirimiz bilmiyorduk...

Murat Vurucel Öyküye bak beğenilmenin şımarıklığı ile ölümsüzleşti zaten

Nur Bulut Yerine göre cinayet önlenebilir bir suçtur... O yüzden işlemeden önce haber vermemek gerekir... Siz de pek öldürmek istemiyorsunuz galiba... Ne de olsa "baba yüreği".

Feti Kaya Kalem eline alan bir yazar elindeki kalemin aniden mürekkebin bitmesi sonucu tükenmişliğinin işareti olan yazamama sürprizinden hoşlanmaz. Bu nedenle silme değil yazmaya devam hocam.

Filiz Tosun Yaşasın, yaşatalım dedik canını çıkardılar. Öldürelim o zaman. :)

Mehmet Emin Durmuş Kendi hâlimde okurum üflerim. Önüme gelirse canına okurum, kabirde görürsem ruhuna okurum. Her hâlükârda da üflerim. Ama yazarla öykü arasına girebilemem.

Mehmet S. Fidancı Bir manifestonun öyküsü! Kurmacanın kurmacadan intikamı...

Fatma Ocaklı Okuyandan çok yazarlar var. Türk edebiyat çizgisi var mı yok mu bilmiyorum ama artık sonunda yazdıklarını da sadece kendileri okuyacak galiba.

Dilek Buz Ne müthiş bir öyküdür bu. *Sofi'nin Dünyası*'ndaki Sofi'nin roman karakteri olduğunu öğrendiğindeki yaşadığı travma geldi aklıma; ben de Sofi gibi travma yaşamıştım. Hep dedim ki; ya ben de bir öykü karakteri isem sadece? Öyle ise gerçekten, itiraz ederdim ben de öykümün silinmesine. Bence öykünüzü silmeyin hocam, zira orada siz de olabilirsiniz.

Nilgün Çelebi Fakir hikâyeden yana. Yazar denen yüce entelektüele karşıyız. Nedir çektiğimiz bu entel taitesinden? Yabancılaşmış yaratıklar. Hikâye ya da öykü. Sonunda eser. Eser sır ile ilgili. Sırlar ortaya dökülsün. Sırlara özgürlük. Gizli saklı bi şey kalmasın. Bu arada o yazarın da çamaşırlarını santrifüje havale edelim.

Şeref İşgüzar Bir hikâye öldürelim derken bin hikâyeye can vermek bu olsa gerek...

Bayram Ali Aktepe Bir de "Bencil Öykümüz" olsun!

Münevver Saral Allah'ın verdiği canı Allah'tan başka kimse alamaz, pardon pardon öyküyü yazarından başka kimse öldüremez.

Hasan Boynukara Âcizane ve mahcubane burada "survival of the fittest" (güçlünün hayatta kalma kuralı) geçerlidir diye düşünüyorum. Eğer öykü 9.10'luksa yaşamaya devam eder, yok prematüre ise delete'li de delete'siz de mevta olur. Böyle bir öykü edebî nitelik eksikliğinden kötü yola düşebilir veya edebî hidayete ererek yazana gurur okuyana sürur verir. Ama her ihtimale karşı bir bilene de sormak lazım. Kafamıza göre iş yapmayalım

Karo Ekiz Geçende baktım hikâye söz dinlemiyor, seni dedim Serdar Turgut'un yazısına ya da vampir romanına çeviririm. Bir kıpırdanma oldu fakat tam istediğim seviyede olmadı. Öykünün geldiği kanalı tıkamanız gerekir bütün öyküleri öldürmek için. Silmek, daha iyilerini yazmak için zemini temizlemek olur ancak.

Vehbi Başer Gereği düşünüldü:

Everdi'nin bu teşebbüsü fiiliyata dökmeyip dostlarını cürm-i müştereke tahriki söz konusu olmuş; arada bir iki çatlak sesin, "boğalım, suyunu yemini keselim" gibisinden destek vermesi dışında, bu cezâi ehliyeti kuşkulu şen topluluk, sanığın linç çağrısına katılmak yerine, îtiyatları üzre gülmekten katılmanın dışında bir katılım göstermedikleri anlaşılır kılınmıştır.

Ömer Çelik Oh çok şükür be! Şimdi biz delil yetersizliğinden be-
raat mi ettik yani? Şaka değil. Ben diyordum zaten; Ankara'da
hakimler var diye.

Mehmet Rüzgâr Vehbi Hocam kararı açıklarken çaktırmadan yo-
rum yapan "guşgulu topluluğun" cezai ehliyetinin olup olmadı-
ğını "belirlemesi için adli tipe tüm gayıtları şey etmiş". :)

Kahir Temimoğulları Öyküyü öldürmek hayırlıdır bazen, ama Öy-
kü'yü öldürmek cinayet...

Recep Seyhan Madem yaşamak istiyor direnişe geçmeden yaşat.
Yazarlık sende kalsın. Öyküyü yaşat ki insan (yazar da) yaşasın
he he...

Volkan Yahşi Toplansak dernek kursak da metnin egemenliğini kır-
sak dağıtsak. Meğer bunların huyları hep böyleymiş, yüz verin-
ce sardıkça satıyorlarmış. Bu arada buradan Durhan Yamuk'a
sistemlerimi iletiyorum, sitem kalmamış post mortemde. :(

Nuriye Bilici Better than fiction filmini tavsiye ederim. Yazar ve
eseri arasındaki ilişkiye bambaşka bir yerden göz atıyor; hınzır,
komik ve trajik. Yani tam size göre. :)

Yüksel Kanar MUSTAFA EVERDİ TUTUKLANDI MI?

Everdi okuyucularını suç ortaklığına çağırıyor: "Yardım ederse-
niz bu sıkıntılı öyküyü el birliğiyle ortadan kaldırabiliriz" diyor.
Kendine göre bahanesi de hazır: "Olur olmaz metinlerle huzur
bırakmayan yazarlardan gına gelmedi mi sizlere? Dünyayı sahte
kahramanlarla dolduran kurgusal yalanlara haddini bildirelim."
Ama ortada meydana getirilmiş bir öykü var. Hiçbir canlının ha-
yatına bilerek ve isteyerek son verilemeyeceğini, bunun örne-
ğinin de engelli doğan binlerce çocuk olduğunu göz önüne alan
ilgililer tehlikeli girişiminden dolayı Everdi'yi dün tutukladılar.
Şimdi bekliyoruz sonucun ne olacağını. Acaba Everdi hüküm
giyecek mi? Ya da bu olaydan ders alarak okuyucuyu boş yere
meşgul eden yazı ve hikâye yazarları kendilerine çekidüzen ve-
recekler mi?

Ergün Munduz Öldürmenin hazzıyla yaratmanın hazzı birbirinden
farklıdır. Ayrıca Öykü yazardan alıyor. Yazarlar okurlardan
çalıyor. Okurlar olarak öyküye destek olsak bir suça ortak ola-
cağız, yazara arka çıksak bizi de var eden maduniyete teslim
olmuş olacağız. Öykü de yazar da kendini kurtarır. Olan yine
bize olur...

Gümüş Hikâyeler

İlk Buluşma

Bugün buluşacağız. Hadi hayırlısı.

Müthiş utangaçtım, ilkinde elini tutmayı bile başaramadım. Benim artık o. Benim olduğunu beyan etmek, mülkiyete geçirmek demek. Kadına saygısı olmayan bir sahipleniş. Ben Fuzuli'nin torunuyum. Mensup olduğum geleneğin değerlerine aykırı bir tutum takınabilir miyim? Hayır mı? Dur hele, daha ilk buluşma! N'oluyoruz?

Yattığımı hayal ettim o gece. Fantezi sınır tanımaz diyorlar. Freud haklı galiba. Erkekler annelerine benzer kadınlara âşık olurlar diyeceğim hiç ilgisi yok. Annem Halep düvesi gibi boylu poslu bir kadındı. Benimki çıtı pıtı bir kızcağız.

Entel olmasını bekliyordum. İsmet Özel'i bilirdi belki ama ben Yeats, Hölderlin, Rilke filan dedim. Bakalım dağarcığı nereye kadar? Yoksa Arif Nihat Asya'yı bayrak şairi mi biliyor? Bir şairi böyle tanımlayan genel kültürün etkisine mi kapılmış olur.

Aslında göğüslerin büyüklüğünü, kültürlü olmasına tercih ederdim. Doldurmalı bulunduğu alanı. İnsan nereye bakar ilk önce. Geniş pardösüden tam anlaşılmıyorsa demek ki büyütülecek bir şey yok. O zaman çirkin kızların mecburen kültürlü olması gerekir. Dikkat çekecek bir güzelliğiniz yoksa kültürünüzle bir güzellik inşa edersiniz. Herkeste hayran olunacak bir yön bulunur tabii ki. Benim

kara çarpık çirkinliğim nasıl görünmez olur? Kültürel tahakkümle! Gözlerimdeki ışık dikkati çekecek kadar parlıyorsa? O zaman da kurnaz bu, demez mi?

Muhafazakâr görünsem, ölü balık gibi bakıyor bu diyecek! Gizli saklı bir yerde buluşmamız mümkün değil. Edebe de sığmaz, kaldı ki edebiyata. Starbucks gibi kültürel emperyalizmin kalelerinden birinde hele hiç. O hâlde Kadim Divan, Kültür Kafe gibi bir yer bulmalı. Tanıdıkların gelmediği.

Müdavimi olduğum bir yerde buluşsak tanıdıklar görür, “hayrola, n’aber” diye sohbete maydanoz olma ihtimali belirir. Bana kalsa, param da olsaydı yeterli, Sheraton lobisi veya Divan Pastanesi ne güne duruyor? Hem daha farklı etkilirdim. Gözlerini kamaştırır, hayran bakışlar arardım gözlerinde. Sipariş ettiğimiz pastaları yerken çatal bıçak kullanma maharetimle denerdim onu. Bakardım, benim yükselişimde ayak uydurabilecek mi? Yükseldiğim yerlerde temsil görevinin altından kalkabilecek mi? Yoksa pısıp kalacak mı? Siparişte sadece kahve diyecek, moka bile söylemeyecek. Köpükleri ile ne yapacağını bilecek mi? Benim gibi kaşıklayıp rezil mi olacak? “Sonradan görme” etkisi bırakmak da riskli. İlk seferde.

Mahcup, mütevazı, temiz, eşine düşkün, evini yol eden, aşırı biçimde olağan bir tip mi görünsem? Hafifçe saf ve biraz da sıkıcı. Aptallığın da bir sempatisi var. Niceleri dar kafalı sempatikliğiyle kimleri kafalıyor. Böylece kadınlara masumiyet korunması verirsin, seni istediği kalıba sokarım güveni de cabası. Artık utangaçlıktan terlemeni beklemezler -istemezler de belki- tam bir salak gibi görünmemek için de hergele moduna geçmenin bir âlemi yok. Kendini beğenmişlik de itici görünür. Ortada durmak iyidir.

Bacaklarından ve ellerinden ne kadar etkilendiğini gece anladın birden. Hayır, görüldüğünden değil, uzun par-dösüler arasında bile çekiciliği ben buradayım diyordu. Yürüyebiliyor değil mi? Sağlam yani eksik bir yanı yok. Her

azası yerinde. Sohbetle ortaya bir söz mü söylesem yoksa müstehcen bir ima mı yapsam? “Havalar da çok sıcak, insanda soyunma isteği uyandırıyor!” mesela. Mahcubiyetle sığışayım mı kendime yoksa şehvetli mi görünsem? Sonunda soyunma odası korkusu olmayan bir insan güveni de vermeli, ne bileyim.

Olmaz o kadar da değil. Romantik olmak daha makbuldür. Hem “milletimizin tarihte gecikmişliğinin böyle faydaları oluyor” diye söze girme imkânı da bulurum. Temkinli bir şekilde sanattan zevk alan biri gibi görünsem? Neşeli mi, biraz ağır molla gibi mi? Tez canlılığımı mı sezdirsem? Uzun sürerse bu devre, “fazla naz âşık usandırır”ı ima etsem. Çabuk sinirlendiğimi mi? Garsonların servisini bahane ederek, bir maraza çıkarmak şeklinde. Gariban garsonun ne suçu var? Harçlığını çıkarmak için çalışan emekçi-den ne istersin?

Evlilikte ilk gece “kedi bacağını ayır” telkinleri babalarımıza yapılmamış mıydı? Biz o kadar vahşi olamayız ama garsona veya sürtünüp geçen birine çemkirsem mi? Aynı yere çıkar? Ya izbandut gibi biri çıkar karizmayı yerle yeksan ederse? En iyisi başkalarına bulaşmadan götürmek işi? Başkaları her zaman riskle doludur. Limanı fazla hareketlendirmemek gerekir. Denize düşme korkusu kapanması-na yol açar sonra. Reddetmesine.

Günün modası bir konuyla mı söze başlasam yoksa eskiden, gelenekten, kadim medeniyetten mi söz açsam? Kültüre düşkün rolü mü uyar yoksa nerede akşam orada sabah mı? Sıradan biri mi olsam yoksa bulunmaz Hint kumaşı mı görünsem? Çekici, abartısız mı ve kendisini eleştirebilen özgüven sahibi bir alçak gönüllü mü? Başkalarını da kolayca övüyor diyeceği bir iki söz etmeliyim.

Kürt mü Alevi mi? Selanikli veya Kafkasyalı mı? Laz mı Tatar mı? Hemşinli mi Terekeme mi? Manav mı göçmen mi? Irkçılıktan da nefret eden biri olmalıyım en iyisi.

Kimlik kaygıları insanı yorar. Ailelerin sorunu o. Daha başlangıçta liberal olmak iyidir.

Kötü bir yazar olabilirim ama iyi bir sevgili olmamı ne engelliyor? Şöyle herkesin yapıp ettiklerine tahammül edebilen, eleştiriye açık biri olsam tadından yenmez mi? Övünme mi yoksa yakınma mı? İlk bakışta belli olmayan bir tutum sergilesem en azından. Açıktan itiraz edilecek bir tepkiye yol vermeyen bir dil tutturmalıyım konuşurken. Yakınmayı abartmamaya özenle dikkat etmeliyim. Mız-mız, şikâyetçi, eleştirel, hiçbir şey beğenmeyen bir tutum, komplekslerimi ortaya seriverir sonra. Özgüveni olmayan, yetersizler başkasını eleştirerek rahatlar. Karaktersizler başkasına saldırır. Tamam, ben öyleyim ama ilk buluşmada hissettirmek isabetli bir tercih mi?

Laf arasında kalabalıktan şikâyetle erotik bir halvet mi ima etsem? Bu maçın devamı da olacak değil mi? İkinci yarıda seksi, kendisini teşhir eden, narsist, hayran bakışlara aç olduğumu anlamasına imkân tanımayan bir gizeme mi bürüneyim ucundan?

Yoksa halvet der encümen deyip daha derin konularda gezinirken Attar gibi mi takılsam? Metaforlardan imgeye ulaşıyor mu? Kafdağı deyince evlilik, simurg deyince çocukları ima ettiğimi anlayabilir mi? Yine de annesine düşkün, evde annesinin güzel yemeklerine rağmen sipariş ettiğim yemekler de var deyip saatinde yatmayı tercih eden utangaç genç görünmek emniyetli bir sığınak mı olur? Kaynana korkusu da doğurma şimdiden? Bu annesinin sözünden çıkamaz şapşallığı. Kafeleri mesken edinen değil de entel dünyasına katılmanın bir vesilesi göstermeli buraları. Cömert bir ruhla tutumlu bir muktesit, hesabını kitabını bilen görünmek kolay. Bahşişi hiç düşünmezsin, siparişleri kısa tutarsın. Serpme kahvaltı olsa, bir kişilik söyleyelim, hepsi de yenmiyor ki diye mazeretle.

Gençliğim, diri ve sağlıklı bedenim, hareketlerim çevik, esprilerim zekice. O zaman utangaç bir genç nasıl mümkün olur? Gelenek, filan deyip eski moda bir suhte mi olmalı, ağırbaşlı molla bu desin. Yoksa aktüel bir yenilikçi mi? Freud mu uyar Lacan mı bu hâlime? En iyisi bu konulara girme. Ardını getiremeyeceksin nasıl olsa. Zinhar. Akıllı olsaydın Arthur Schopenhauer okur, yolunu takip eder, kadınlara bulaşmazdın.

Her iki kişilik de aralarında, nüfuz edilemez bir boşluk olduğu hâlde, uyumsuz biçimde yan yana duruyorsa ben de, o zaman da kaç kişilikli bu diye bir şüpheyeye düşebilir. Söylese bu farklı kişiliklerimi yüzüme, “zengin görünmek için” diyebilirdim. İçinden geçenlere cevap yetiştirmek nasıl olacak? Fark ettirmeden dikkatli bak, o an düşündüklerine sorusuz, konuşmasız, ilgisizmiş gibi cevaplar yetiştir. Belki tutar, etkilersin. “Bu içimden geçeni de okuyor” diye. Buğulu bak uzaklara. Şair bir ruhun varmış gibi. Ne derin desinler.

Bir yandan diyorum; şimdi bu kız masum görünse de ne yaman tuzaklar kuruyordur. Başıma örülen çorabın temasını ve sıcaklığını duymaya başladım bile. O kadar düz biriyim ki zeki görünürken aptallığım sırtıyor. Kıza bak, saf, masum, aptal görünmesini bilecek kadar zeki.

Bu kadınları anlamak, babama, dedeme nasip olmamış. Ben yolun başında çözüvereceğim sanki.

En iyisi olayları akışına bırakmak. Bakalım Mevla ne gösterir?

“Ay, bu salak ya! Çokbilmiş havalarında. Oysa daha bir kızın ilgilerinden habersiz. Yabani sığırcık yavrusu. Ben bunu öyle bir evcilleştireyim ki cihan terbiyeli bir öküzgörsün. Bunu başarabilen kız görsün. Anneymiş. Aileymiş, kadimmiş. Rilke’ymiş, yok Attar’mış. Geç bunları

bir kalem. Ayakların yere bassın oğlum. Bu iş gönül eğlencesi mi yoksa nikâha kadar uzanacak mı? Sen ondan haber ver. Geç bu entel ayaklarını. Ben zaten bütün bunları yuttum; seninle geviş getirecek değilim. Sen evlilik bahçesinin çayırlarına gel hele. Otlamak neymiş görürsün. Onlarca yıl bırakacağım o yerde.

Annem, 'Seni bulan kocadan hayır gelmez. Senin bulacağın koca idealdir,' derdi.

Bu salak mı beni buldu yoksa ben miyim onu bulan?"

Gece Yarısı İftarı

İşe gidiyordum. Bir genç el ilanları dağıtıyordu kaldırımında. Herkes yüzünü çevirip görmezden gelerek geçip gitme telaşında. “Üniversite öğrencisi, harçlığım hatırına” deyince gülümseyerek ilanı aldım. İlanda “Berber-i Gariban” altında “Duayla sakal çevrilir.” yazıyordu.

Ramazan gelince biraz tembellikten biraz da bu iklime gireyim diye sakalları koyuvermiştim. Ancak Âdem Baba gibi her taraftan fışkırıyordu kıllar. Ve beni yabancı gösteriyordu. Buruşturulup yere atılmış diğer ilanları aldım. Sadece “Berber-i Gariban” yazıyor ve adresi veriyordu. Diğerlerinde yoktu, bendeki “Duayla sakal çevrilir” cümlesi.

Yakın bir sokaktan dolanıp tekrar öğrencinin önünden geçerken bana uzattığı ilanı aldım. Yine duayla sakal çevrilir yazıyordu. Bu sefer yere atılanlardan daha fazla ilan topladım. Diğer hiçbirinde bu cümle yoktu. Adrese göz gezdirdim ve gitmeye karar verdim. Ana cadde üzerinde görkemli iş yerlerine inat kentsel dönüşüme uğrayacak harabe bir binaydı. Guraba Apartmanı 30 Taksim 20.

Meraktaydım.

Yedinci kattaydı ilandaki Berber. Fakat sahanlık karanlık, merdivenler tuzaklarla dolu tehlikeli bir parkur. Nerden baksan gizemli, karışık, maceraya çağırıyor. Ramazan nedeniyle yanımda çakmak taşımadığıma hayıflandım. Vazgeçmeye niyetlendim, ilan peşinden koşan saftirikliğime veryansın ettim.

Sonra hatırladım ki cep telefonum var. Işığıyla tırazanlara sarılarak merdivenlerle boğuşarak katları çıkabilirim. Kafada kolaydı. Nasıl çıktığımı bir de bana sorun. Yorulmuş terlemiştim. Bu kat, yan yana dizilmiş bürolardan oluşuyordu. 20 numarayı bulduğumda yeşil ışıklı bir tabloda “Berber-i Gariban” yazıyordu. Zil görünmüyordu; kapıyı tıkladım açan olmadı. Kapının dışında kol olduğunu görünce onu çevirip açtım. Kapı gıcırdadı, içerde loş bir aydınlık. Kimseler görünmüyor.

Hayli vakit sonra görüntüye birisi sallanarak girdi belli belirsiz. Sisten oluşan bir koridordan çıkarak. Bir iki adım attı, elini bana “hoş geldin” der gibi uzatırken yere yıkılacağına anladım. Hemen kucakladım fakat ağırlığının darbesiyle ben de çöküp kaldım yere. Baş dizime dayalı, can çekişen birinin teslim-i ruh ederken son bir çabayla Kelime-i Şahadet getirmesini andıran dudakları kıpır kıpır. Kulağımı dayadım “Üç gündür açım” diyordu.

Kucaklayıp güçlkle bir koltuğa oturttum ve “Beni burada bekle” dedim. Bu kez bütün merdivenler ıslı ıslı, her katın sahanlığı apaydınlıktı. Nasıl bir hızla inmişsem daki-ka dolmadan bir markete daldım. Ekmek, su, zeytin, peynir, tereyağı, bal alıp aynı hızla döndüm. Koltukta öylece oturuyordu, bıraktığım gibi. Öyle bir iştahla yedi ki ben bile iştirak etmek isteğı duydum. Neyse ki azmim, oruca sadık kalmamı sağladı.

Yemekten sonra beni eski bir berber koltuğuna oturttu. Sakalı çevirmek yerine baktım usturayı gezintiye çıkarma derdinde. Ne varsa yüzümde kazımaya başladı. Bir şey di-yemedim. Çünkü bir yandan da “Ne ekersen onu biçersin” diyordu. Sadece çenemin üstünde dudağımın altında cücük bir sakal bıraktı. Dedi ki “Nasibin bu kadar. Yoksa sakal da kibirdir. Kiminde moda, Vikinglere özenen gençler gibi.”

Oradan ayrılıp iş yerine geldim, o gün başka bir fevkaladelik yoktu. Mesai saatinin bitimine yarım saat kala resmî

üniformalarla iki subay geldi, bir şehit ailesi için vekâlet yapılması gerekiyormuş. Personelden biri gitsin dedim, hukukçu olarak siz gelseniz daha uygun olur dediler. Bak-tım rica değil emir kipinde istekleri. Mecburen itaat ettim. Hazırlanan evrakı bağırma bastırıp askerî cipin arkasında yerimi almıştım kuzu kuzu.

Köye yaklaştığımızda geçenki selde köyün köprüsünün yıkıldığını, derin vadiler, yarlar oluştuğunu gördük. Geri dö-nelim dedim ama subaylar işi bitirme konusunda azimli-ydi. Altımızdaki güçlü arazi cipine güveniyorlardı herhâlde. Karşıya geçecek ırmakta sığ bir yer arayarak dolanıp durduk arazide. Bir saat sonra nihayet ulaşabildik köye. Virane bir evin önünde durdular. Yarısı yıkılmış, yarısı harabe. Bir oda sağlamdı sadece. O da karanlık bir mağara gibi. İçeri girdi-ğimizde gördüğüm, birkaç kırık dökük eşya, dağılmış bir adam ve elindeki çöple yeri eşeleyen bir kadın.

Hüzün, soluduğumuz havayla birlikte her eşyaya sin-mişti. Özellikle evin tek zenginliği altın varaklı çerçevelerle kaplanmış beş resme. Askerî üniformalı bir genç. Kamuflej elbisesiyle. Yine o, elinde bir piyade tüfeğiyle. Rambo gibi yüzünde siyah boyalarla arazide. Birkaç askerle tüfekler havada toplu hâlde. Saatli kolunu çenesine dayamış sivil bir kıyafet içinde. Askerlik resimlerinde mutlu, güler yüz-lü, silaha yaslanmış bir umut. Genç, yirmi-yirmi beş yaşla-rında Anadolu kuzusu.

İşlemi yapmak için yöneldiğimde, babası dua eder gibi dudakları kıpırdadı. Yaklaştığımda “Savaşta babalar oğulla-rını gömer. Savaşta mıyız?” diye fısıldadı. Bir yandan asker-lere bakarak. İştîmelerini istemez gibiydi. Diline vird olmuş mırıldanıp duruyordu. Bizimle, gelişimizle ilgilenir hâli yoktu. Karısı ayrı bir âlem. Ha bire çöple yerleri karıştırıyor. Yazı yazmak mı istiyor, toprağı deşmek mi, belli değil.

“Bunlar akli başında değil, bu hâllerıyla vekâlet yapa-mam” dedim. Subaylar “Altı aydır şehit parası alamıyorlar,

maaş da bağlanamadı” diye baskı altında bıraktılar beni. “O zaman, siz de şahit olursanız, usule uymasa da bu riski alırım” dedim.

Sol el başparmağını mürekkebe bulayıp evraka basarken annenin de “Şehitler ölmez” diye mırıldandığını duydum. Sanki oğlunun mezarı başında... Üstünü örten toprakları açarak evladını hayata bağlamak istiyor. Göz önünde ama görünmüyor. Onun bu hâli, gözlerimi yaşarttı. Bir damla, tam belgeye, annenin evraktaki parmak damgasına denk geldi. Damga bir yara gibi büyümeye, mavi bir kanamaya durdu.

Dönüş yolunda hava serinlediği için gevşeyen çamurlar dört bir tekerine sarılarak bırakmak istemiyordu cipi. Hele bir yere geldiğimizde bataklığa gömülmüş gibiydik. Şoför gaza bastıkça yatay yol almak yerine dikey, toprağın karnına karnına batıp sarsılıyorduk. Tekerler boşa dönüyordu. Bir ara arkamda bir aydınlık. Belki bana öyle geldi. Emin olmak için dönüp baktığımda ‘o asker’ arabaya dayanmış itiyordu. Diken diken oldu tüylerim. Dehşetten gözlerim fal taşı gibi açıldı. Ağzımın kuruduğunu hissettim.

Nasıl bir itiş ayarladı bilmiyorum, kıpırdadı önce cip. Sonra ok gibi fırladı. Neredeyse devrilecektik. Bıçkın bir şoför izlenimi veren er, maharetle arabayı toparladı. Bu arada subayın diğerine “Mucize de bir risktir” dediğini duydum. Askerdeki bu derin, hikmetli söz beni hayrete bıraktı.

Şehre geldiğimizde gece yarısına yaklaşıyordu. Elektrikler kesikti bütün şehirde. Subaylar geç kalışlarını rapor etmek için, bir an önce komutana tekmil vermek zorunda olduklarını söyleyip beni şehrin meydanında bıraktılar. Hâlâ iftar etmek nasip olmamıştı. Jeneratörle aydınlatılan bir iki lokanta vardı. Birinde yemek yiyebilirdim. Ancak ne zamandan beri elektrikler kesik bilmiyordum. Buzdolabındaki yemekler bozulmasın diye vakit geçirmeden eve ulaşmak istedim. Cimrinin bütün nevalesini bozulmaya,

çöpe atmaya yüreği elvermezdi. Evime giden dolmuşlar saat yirmide son seferini yapıyordu. Bu nedenle dolmuş yoktu, taksi bulamazdım.

Saye sarılıp tabana kuvvet eve yöneldim. Fakat o karanlık içinde her gün geçtiğim yollar, hayaletler cinler gölgelerle bana oyun oynamak ister gibiydi. Her bir gölge, korkulu görüntülerle, ürpertici seslerle kuşatıyordu çevremi. Geniş iki tarlanın ortasından geçen yola varmıştım. Eve az kalmıştı.

Birden “Hocam sofraya buyur” sesiyle irkildim. Buğdayların arasına açılan bir sofrada iki kişi oturuyordu. O karanlıkta hayalet gibi. Yapılan davet o kadar güzeldi ki korkumu bastırdım. Bu güzel davete tenezzül etmeyen çarpılırdı, maazallah. Tedirginlik içinde olsam da davete icabet ettim. Sofrayı ucundan yakalayıp kendime doğru çektim. İki dizimi de örterek. Nihayet orucumu açacaktım Allah ne verdiyse. Çağırانların kim olduklarını hâlâ seçmemiştim. Mükrim insanlar diye bir umutla çıktım.

“Neredeyse sabah olacak, buyur su iç” diyen bizim gari-ban berberdi. “Hocam hurmadan buyur” diyen bizim şehit askerdi. Şaşkınlık ve korkudan dilim tutuldu. Nevrim dönecek neredeyse. Zaman mekân duygusunu kaybettim.

Sanki vücutları fosforlu gibi ışık saçıyordu. Onları aydınlatan ışıkla ayan beyan görülen sofraya yoğunlaştım. Tedirginliğimi bastırabilir, şaşkınlığımı atabilirdim üzerimden. Sofradaki eşyalar gerçekse. Uzandığım tasa iki elimle sarılıp diktim tepeme. Gerçekti işte. Su zezem gibi, ay-nülhayat, demirhindi şerbeti gibi geçiyordu boğazımdan. İçtikçe yüreğim soğudu, heyecanım yatıştı. Korku ve tedirginlik silinip gitti. İçtiğim bu nimetle serinledim birden. İçimde ne varsa oksijenle yıkanıyor, hücreler yenileniyordu sanki. Hücrelerime nur sindi âdeta. Bakışlarımı göğsüme eğince, onlar gibi benim de parladığımı gördüm. Asıl lezzet ve tat hurmadaydı. O iştahla birkaç tane yerken damağım

kamaştı. Erenlere karışıyor duygusu ile iyi hissetmeye başladım birden.

Kendimle ilgilenmekten çevreme baktığım yoktu. Sofra arkadaşlarımın buğday tarlasının içerisinde sis gibi dağıldığını nice sonra fark ettim. Benden uzaklaşırken “İyilik yap denize at” dediklerini duydum. Tam emin değilim, ilahi söyler gibi bir makam içindeydi sesleri. “Cürmüm ile geldim sana” ilahisini andırıyordu.

Sis halkalar hâlinde buğday tarlasına yayılırken sesler de fısıltıya dönüp uzaklaştı. O şaşkınlıkla ayağa kalktım. Tarladaki buğday başaklarının dalgalandığını gördüm. Bana secde eder gibiydi. Cezbe hâlindeydi her şey. Aniden içim ürperdi. Üşüdüm. Nutkum tutuldu. Zorlanarak “Estağfurullah el-Azim” diyebildim. Öyle çok korktum ki. Kendimden korktum en çok.

Dokunmayın Oruçlu!

Bu mübarek ayda oruç tutmak değil, yiyenlerin pervasızlığı beni imtihana sokan.

Oturduğum dairenin çaprazındaki apartmanda biri bu mübarek günde balkona kurmuş kahvaltı sofrasını. Sanki bana nispet yapıyor. Yüzde 99,9'u Müslüman olan bir ülkede Allah'tan reva mı bu? Oruçluya göstere göstere kahvaltı mı yapılır?

Ben Allah için böyle bir kötülüğe engel olup ortadan kaldırmaz mıyım? Komşuma gidip haddini bildirmeye karar verdim. Bu yoldan dönüş yok. Benim gibi dindar insanların olduğu bir çevrede açıktan oruç yemek ha! Ben ona gösteririm. Hem sıkıcı gündeme değişik bir haber kazandırmanın kahramanı olurum. Yıllardır Frida Kahlo'nun kaşları kadar esamim okunmuyor zaten.

Eyleme geçmeden önce tedbirlerimi aldım. Hanıma tembihledim. Eğer yanm saat içinde görünürsem o dine düşman, dindara yan bakan gazetelere, televizyonlara "oruç yi-yen birini dövüyorlar" diye haber ver. Yok, yanm saat olmasına rağmen gelmemişsem, polisleri ara. Çünkü ben dayak yiyorum demektir. Dindarım diye tedbiri elden bırakamam. Cihada gidiyor olsam da. Tuttuğum bütün oruçları sopa yaparak o gafilin çağdaş kafasında kırmak için acele ediyordum. Allah için savaşı erteleyemem.

Karar vermemden az sonra o dairenin zilini çalıyor-dum. Kapıyı bir hanımefendi açtı. Herhâlde eşidir diye

düşündüm. Başka bir ihtimal? Metresi? Kapatması? Yok, o kadar da değil. Düşman askeri beklerken, melek gelmişti karşıma. Bütün planlarım altüst oldu. Asık ve ürkütücü bir suratla “Eşiniz evde mi?” diye sorabildim. Gaflete düşmem affedilmezdi. Çıktığım yoldan dönmek olmaz. Cihadı yarıda bırakamam.

Benim suratım Otlukbeli. Hanımefendinin Bodrum Yalıkavak. Melek suretli teşrifatçı sanki. Büyük bir tebesümle, içten bir nezaketle buyur etti beni, evlerine. Şiddet uygulayacağım kurban balkondaydı. Hanımefendi yol gösterici melek gibi eşinin yanına ulaştırdı, zebaniyi andıran suratımla beni. Hayret niyetimi, geliş sebebimi bile sorgulamadan. Kahvaltı yaparken yakalamıştım işte beynamaz, bî-orucu... Masaya bitişik sandalyeyi gösterip oturmamı rica etti.

Saraylı bir teşrifatçı hemen yanı başımızda. Zarif hanımefendinin hatırı etkilemiş beni. Bu etkiyle şimdilik balta-mı toprağa gömdüm.

Eşinin tebessümünden cesaret alan zat-ı muhterem lafa girip hastalığı nedeniyle oruç tutamadığını beyan etti. Sanki soran var. Geliş niyetim ne kadar barizse anında savunmaya geçti. Oruçlu değilsem sofraya teşrifimden şeref duyacağını da ekleyerek. Bak, bak bir de günahına ortak edecek beni. Pervasız, oruç tutan insanla hiç karşılaşmamış, oruç diye bir ibadetten haberi bile yok.

Asık suratla “Niyetliyim” diyebildim. Tebliğ edici bir ses azametiyle. Kelimelerim taş gibiydi. Kafasına değse ezer, kızıl kanlarını yere saçardı. Oralı değil hiç. Adama bak yahu! Ne kadar rahat. Sanki babasının evinde. Evinde değil mi zaten diye kendimi azarladım. Gaflette olan ben miyim yoksa o mu? Şu ana kadar açıklığa kavuşmadı. Deplasman korkusu dedikleri bu herhâlde. Tedip hesabı yaparken bu kadar abes gelmemişti eylemim. Ev insanın hayat alanı. Ben işgalci düşman ordusu gibi gelip dayanmıştım kapısına. Öfkeyle

eyleme karar verirken fetih hareketine benziyordu. Şu an Ekvator'a gelen Eskimo şaşkınlığı üzerimde.

Bir yandan kahvaltıya devam ediyor diğer yandan konuşuyor ha bire. Geveze olan bendim. Rekorumu egale edecek bir rakipti karşımdaki. Susmak bilmiyor. Nefes almadan konuşmakta berdevam. Ben daha bir hece olsun atamadım kafasına. Benden daha boşboğaz bu, diye geçti içimden. Cedel karşılıklı konuşmaya dayanır. Şu an ağır makinalı ateş altındayım. Ne kadar bilinçli, düşmanı şaşırtmak konusunda içselleşmiş bir strateji uyguluyor diye içten içe de takdir ediyorum bir yandan.

Başka kafaları ütülerken ben de mi böyle görünüydüm yoksa? Öyle belirlenmiş çizgileri çekilmiş bir yolda gidiyor ki levha asmayı da unutmadı. Bir cümleye ben ulusalcı Kemalist'im ekleyiverdi. Demese sanki Fikret Başkaya sanacaktım kendisini. Allahümme sabirin. Beni de imtihan edecek ya. Birden Niçe'ye mürit oldu. Kaplan etkisi altında sanırım. Yusuf Yusuf korkusunu sezdim o an.

“Bu dünya neden var?”

Benim oruç mevzuuna gireceğimi, hatta orucun manevi gücüyle bir ömür harcadığı davasını hor göreceğimi anlamıştı tabii. Yüzümden nasıl bir nefret taşıyorsa. Konuşurken yüreğim görünüyordu. Cepheden saldırmama fırsat vermeden gafil avlamıştı. Kaçın kurası adam? Hasmını bir kaşık suda boğmayı düşünürken yüzüne gülecek ilm-i siyasete sahipti.

– Hz. Muhammed hürmetine yaratıldı kâinat. Dünya da kâinata dâhil, Muhammed Mustafa'nın terinin binde birinden alınan Tanrı parçacığı ile yaratılan bu evren anlam kazansın diye dünya var, diye kestirip attım.

Söylediğim apaçık bir hakikatken hayır demekte ısrar ediyordu, gafil.

– Mustafa Kemal Türkiye'yi kurma şerefine ersin ve mazlum milletlere örnek olsun diye bu dünyanın var olduğunu

söylemeye bile cüret etti. Dünyamız elimizdeki kürelerden bile küçüktü anlaşılan.

İkimizin de ileri sürdüğü tezlerde bazı boşlukları vardı elbette. Delillerimiz çok sağlam sayılmazdı. Biz bütünü kuşatan tutarlı bir tasavvura hâkim değildik belki de. Bunları tamamlamak için öyle hararetle, derin teolojik, felsefi tartışmalara girdik ki anlatamam. O tartışma şehveti ile masadaki Davidof'u yakıp tüttürmeye başlamışım. Hiç farkında değilim. Ev sahibemiz hanımefendi de dumanı görünce demlenmiş bir bardak çay koydu önüme. Bardak elimde, orucu, ramazanı, buraya niçin geldiğimi unutup gitmişim.

Yoğunlaştığımız derin felsefe, eylemlerimizden daha önemliydi. Yaratılıştaki şişme kuramı, bebek evrenin saniyenin binde birinde balon gibi şiştiğini söyler. Zamanla devleşmesine rağmen, sürekli şişmanlayan bir süreç içinde evren. Obezleşti yani. Bilim kâinatın her yönüne vakıf olamasa da. Nasıl benim sigara ve çayla sınavım ahir zaman cilvesi ise. İnsanın derin katmanlarının su yüzüne çıkması gibi herhâlde, evrenin sürekli şişmesi. Meğerki insan küçük evren, evren büyük insan. Benim hâlimle evrenin ihtişamı arasında müthiş bir çelişki bulunsa da.

Cihat yaparken oruç yükümlülüğünün düşebileceği aklıma gelmemiştii o güne kadar. İbadetler arasında öncelik, ehem-mühim sıralaması var mı düşünecek konfordan uzaktım. Hayatın hızından eşyanın hakikatine göz atacak fırsat bulmak ne mümkün? Şu an orucu bozduğumun da farkında değilim bu yüzden.

Aradan yarım saatten fazla geçince eşim karakolu arayıp "Olaylar ayyuka çıktı, oruç savaşı sürüyor burada" diye ihbarda bulunmuş. Tam benim istediğim şekilde.

Ulusalci Kemalist komşumuzla birbirimizi ikna etmenin heyecanıyla boğuşurken içeri polisler doluştu. Biz önyargılarımızla birbirimizin ülkesini ve kellesini alıyorduk o

ara. Polisler “Yüzde 99,9’u Müslüman olan bir ülkede oruç yemek ha? Allah’tan reva mı bu? Dinsizler, imansızlar” diye copla giriştiler bize.

Allah ne verdiyse bir araba sopa yedim, oruçtan sonra. Gerçi polisler adaletli davranmış ikimize de aynı şiddetle hemen hemen aynı sayıda cop vurmuşlardı. Allah yarattı demeden. Komşum da nihayet bir şekilde bulmuştu cezasını. İlahî adalet bu değilse nedir? Nasibinde ne varsa benden ya da polisten. Ne fark ederdi ki?

Orucumun bozulduğundan emin olmuştum yalnız. Komşumun da cezasını çektiğinden. Üstelik devlet suçüstü yaparak tescilledi bunu. Ben oruç mücahitliğinden dayak yerken, komşum da tutmamaktan hak ettiğini bulmuştu. Olay mahallinde, malum şahıslar sıfatıyla derdest edilerek zapta geçti eylemimiz.

Şu an komşumla karakolda, nezaretteyiz.

Karım bir sürü tanıdığı aramış. Beni kurtarmak için. Yüksek makamlardaki tanışlar dikkate bile almamış, önemli işleri arasında zaman ayıracak vakitleri mi var? Milletin hayatını tanzimle görevlinin ilk sadakati devlete olur elbette. Seçmene, eski tanışlara sadakat, vefa borçları ihmal edilebilir. Beni salıvermek konusunda hiçbir girişimleri olmamış, karakola telefon etmek bile zül gelmiş onlara.

Hanımın ulaşabildiği daha alt yetkililer de dindar bildikleri benim oruç yemekten karakola düştüğüme inanmayıp dolandırıcılar arıyor diye yüz vermemişler. Haklılar tabii ki. Geçmişte mangalda kül bırakmazdım. Karım, karın ağrısı olsa da kepçetutan sorumluluğu ile çırpınıp durmuş. Mücahit kocası için. Sonunda çaresiz kalmış. Evde beklemekten başka bir çare gelmemiş elinden.

Şimdi dini bütün polislerimizin iftarlarını açmasını bekliyoruz. İftardan sonra bizi barışmaya zorlar, şikâyetimizden vazgeçmeye ikna edip salıverirler herhâlde. Nezarette komşumla yaratılış-yaratış tartışmasında eksik kalan

boşlukları doldurmaya çalışıyoruz hâlâ. Belki Erke döner-gecini bile hayata geçirebiliriz.

İsyankâr ve cihada yazgılı dindarlığım, isyankeş bir geceye varıp dayandı. Serkeş niyetlerle cihada çıkınca ganimet ve zafer yerine hezimete varıp dayandım. Yağmaya ulaşmak yerine. Yine de hezimetim beni yıkacak şiddette değil. Düşmanımı da yıkamadım. Berabere kaldık sayılır.

Eve doğru yürürken bir yandan sigara tellendiriyor bir yandan konuşuyoruz komşumla. İstikametimiz evlerimiz çünkü. Gecenin o vakti çorbacı çıktı karşımıza. Hadi bir kelle paça içelim, teklifi yaptım komşuma. Kelle paça olmaz bir işkembe çorbası içerim diye karşıladı davetimi.

Suratım asıldı elimde olmadan. Sarhoşlar ayıkmak için işkembe içer. Benim gibi kelle koltukta adandığı bir davası yok, işkembeye çalışacak diye geçirdim içimden. İtiraz ve muhalefete hazırlandım. İç seslerime akort verdim.

Yorgunluğuma yenildim. Bugünkü heyecan yoğunluğuna. Yeni bir tartışmayı göze alamadım. Yorgun adımlarla çorbacıya girdik, yan yana.

İmsak gelmeden bir çorba içmeliydim. Bugün zafer takının altından geçmek yerine çorba içebilmek nasipmiş, diye bir teselliye sığınmak bana uyar mı?

Gümüş Akçe

Neyin peşindeyim bilmiyorum. Sergiye üstünkörü bir bakış atarken gümüş, metal parıltısıyla dikkatimi çekti. Serginin orta yerinde bir başka duruyordu. Gözlerimi alamadım. Gün gelip süsleyeceği müze vitrinini bekleyen asalet içinde. Sebze, meyve tezgâhlarının yanı başında. Demet demet yeşillikler, bağ bağ turplar, üst üste dizilmiş havuçlar, çamuru üzerinde patatesler, sapları fişkırان yeşil soğanlar, mor patlıcanlar, sivri biberler arasında.

Düştüğü yerden kaldırılmayı bekleyen tarihin, mahzun soluğunu duydum sanki. Hafif kararmış, nokta nokta parlayan yazılar vardı üzerinde. Görenlerden saygı isteyen, ehlerinden ilgi bekleyen asil bir duruşu vardı. Hümayun da denebilir. Bu fakirin bakışlarını çekebildi ancak. Ben bunu almalıydım, neye mal olursa olsun. İncelemeye gerek yoktu, ortadaydı ihtişamı. Hakkında hiçbir bilgim olmadığı hâlde karar vermiştim bile.

Sikke olup değer kazanmış yadigâr görmezden gelinemez fikrindeydim. Kitaplarda yeri vardır, efsanelerde hikâyesi. İlgimi çekense tarihî hatırası. Ben ne kadar karanlıktan, yokluktan çıkıp gelmişsem, gümüş lira o kadar aydınlık, güçlü bir geçmişten, asil adımlarla çıkıp geliyordu. Sokak sergilerine Bizans altını, Venedik dukası, altın dinarlar düşmez. Lüks salonlarda astronomik fiyatların konuştuğu müzayedelerde arzıendam eder onlar.

Mahalle pazarında gümüş akçe, kaderin cilvesi, sahip olana büyük ikramiye.

Nümismat değilim ama sikkelerim vardı. Aristokrat zevk sahibi de değildim, koleksiyon yapacak kadar zengin de. Köylü, taşralı olmam, takıntım yok anlamına gelmezdi. Büyülenmiş bir hâlde, tutukladı beni o an parıltısıyla. Belki parıltı benim gözlerimdeydi. Tarih sayfalarından çıkıp gelmiş hamasi bir hatıra. Belki para hırsı. Tanıdıktı, elimde tutmuştum daha önce. Hatta tıpkısının aynısı. Telkâri minyatür bir sandıkta tek başına duran akçeme eş olurdu bu. Biriktirmeye anlam katacak bir antika, tarihî destanlardan manevi bir hatıra. Elimde maddi bir nişan.

Dünyayı, günleri, saati, çevremi, her şeyi unuttum. Karatahta gibiydi hafızam. Yarısi silik, üzerinde okunamayan belirsiz harfler, anlamsız heceler. Pazarın uğultusu kulaklarıma ulaşmıyor, kalabalıklar anlamlı gelmiyor. Varsa yoksa o gümüş. Göz alıcı, albenili. Dürtüp duruyor içten içe. Sabrım tükendi, yaklaşıp bodoslama daldım.

– Şu kaç para?

Elimle gösterdiğim yere göz ucuyla baktı sadece.

İçimden uygun bir fiyat söylesin diye binbir hesap. Satıcının gerçek değerini bilmediği bir piyangoya ulaşmak. Bir adım sonra. O da ne?

– Satılık değil!

Kan beynime sıçradı.

– Ne demek satılık değil? Sergilemişsin ya!

Adamın yüzünde alaycı, hor gören bir tebessüm.

– Serginin mankeni o!

Boş verebilir, geçip gidebilirdim. Hayatta iddialarımdan çok vurulmuştum, yenilgilerim sayısızdı. Bu eklenebilirdi onlara. Kaldı ki yenilgi sayılmazdı daha. Isrardan kaçabilirdim. Hayır deyince, inadım tuttu. İnat da bir murat değil mi?

Dünyayı market rafı sanıyordum herhâlde. Sürekli sorduğum o soru dilimde.

– Olsun, kaç para?

Muradımı yüzümden anladı satıcı. Poker oyuncusu olamazdım işte. Okeyde bile birden fazla dönemezdim tez canlılıktan. Bitmek üzere olduğumu anlardı anında rakipler. Cascavlak ortadaydı ihtirasım. Duygularım çıplak dolaşıyordu. Bunu apaçık görmenin güveniyle tebessümü yüzüne yayılıverdi adamın. Haliya dökülen süt gibi. Hayır demenin gücüyle kasıldı da biraz:

– Oltaya takılan yem, hocam o!

Sabırsızlık, pazarlık gücümü alıverdi elimden. Adama dikkatle bakmak zorunda kaldım. Serginin yanı başında gümüşün parlaklığına düşen kara bir gölgeydi mevcudiyeti. Silik bir silüetti. Özne olmaya yürüyordu ben talep ettikçe. Satılık değil demenin gücünü arkasına almış. Avını gözleyen sokak kedisi, kaplan, pars, panter, leopar, jaguara doğru yer değiştirip duruyor. Belki o sakın, av heyecanlı. Gözlerim yanıp sönen farlar gibi. Son sürat gelen sürücünün geriden yaptığı selektör gibi. Sanki yetişecek bir yerlere.

Oltayı sermişsin, iyi, işte kılçıksız balık hazır önünde. Benim olacak arzusuna kapılmış, yeme koşan balık tez canlılığı ile. Yüzüme baktıkça, tebessümü kışkırtıcı bir hâl alıyor. Sende bunu alacak göz yok. Hadi başka kapıya, der gibi.

– Ne demek yem, hocam!

– Serdiğim ağlara sazanların gelmesi için o!

Umudum yere kapaklandı. Kurnaz olan bendim, saf olan o. Tutkum yere düşerken kollarına girecek bir anlayış yok satıcıda. Hatta tavrı, balona iğne ile yaklaşan hoyratlık içinde. Artık papaz olacaktım. Cebimde para vardı, bankada hesabım. Yetmezse kredi kartım. Her bir şeyim vardı çok şükür, isteğim, arzum, hevesim. Sadece bir asalet unvanı eksikti. Onunla tamamlanırdı.

– Bak hocam, dedim. Ben bunu istiyorum. Satmak zorundasın.

Hocam diyordum ha bire. Kendini değerli hissetsin diye, gümüş akçe bir nesne nihayetinde. Karşımda bir insan

duruyor artık. Değerli olan o imiş gibi bakıyorum. En azından sezdirmek niyetim.

Satıcı gözüme baktı ilkin, sonra alttan yukarı süzdü beni. Bu bakış bir antropoloğun bulunan yeni insan türüne yönelik dikkatini andırıyor. Ölçüp biçti. İçimde “hadi inşallah” umudu. Şirinlik gösterisinde maymun coşkusuyla gülümsüyorum bir yandan da. Sanki akçesinin gideceği insanı önceden zihninde belirlemiş, ben de ona yakın düşmek çabasıındayım.

Bu akçeye ulaşmak için yedi diyar dört iklimi araştıran, ömrünü bu uğurda harcayan, nihayet ulaşınca kapıldığı heyecanla yerinde duramayan bir arkeolog duyarlılığı bende.

O hâlâ satılık değil durağında.

– İnsan her şeyi satar ama aile resimlerini değil, diye.

Yaranma mimiklerim oyun gibi mi yansıyor ona? Bana baktıkça aramızdaki med-cezir sürüyor ama renkten renge giren benim sadece. Deniz bende dalgalı. Onda yaprak kıpırdamıyor. Yüzüm aldan mora, yeşile en sonunda gülmüş rengine geçiş yaptı. Hâlden hâle geçişimi satıcının yüzünde seyrediyorum.

Gerilim geriniyor ha bire. Çatışmaya ramak kaldı. Ne yapacağız? Kılıç mı, kargı mı yoksa silah mı tercihimiz? Göğün altında her şey mümkün. Pazar yerinde pazarlık yapılır. Savaş nereden çıktı? Bana başka bir tercih görünmüyor, her şey ortada.

Kılıç çekmemiştik daha. Bakışlara yüklemiştik keskinliği. Beklentimin tabanı erkenden çöktü, duvarları yıkıldı, sarsılıyor. Öfkem omuz vermese enkaza dönüşecek. Hızır gibi dayanıyorum duvara. Akçenin tarihî değeri ortaya saçılmasın diye.

Gözümü karattığımı anla artık, be adam. Öfkeliyim görmüyor musun? Üzgün, hayal kırıklığı içinde, perişan etmeye ne hakkın var? Duygu aktarımı savaştan etkilidir belki. Bakışlarımda kızgın, öfkeli, hiddetli, bela arayan deliliğe

geçiş yapan bir ışık belirsin arzusundayım. Keşke tiyatrocuy olsaydım. Şu an rol yapıyorum ama ne kadar başarılıyım bilemedim. Yönetmenden ses yok. Karşımdaki seyirci de put gibi. Belli etmiyor takdirini.

Seyrettiği bile şüpheli, bak şuna bak. Lazer olup kesip parçalamalı bakışlarım. Öfkemin doğurduğu enerji yerlere yıksın. Bende hiddet çoğaldıkça sakinleşiyor karşımdaki.

Dünya yıkılası zalim bir gezegen, insanlar kötü, heveslerim ulaşılmaz Kafdağı'nda. Bir keramet göstermedim bugüne kadar. Allah'ım bir mucize olsun. Gözlerimden fışkıran ışınlar, bal mumu gibi eritsin şu duyarsızı, önümde diz çöksün, ben yaptım sen yapma desin, ne istiyorsan al, hepsini al, ne varsa sergide desin. Zavallı olduğunu anlatan delici nazarlara dönüşsün bakışlarım.

O sakin yılların yorgunluğu bugün belirmiş yüzünde. Hayatın şenlikli yanını anlatmaya niyetlenmiş gibi. Nasırlı elleriyle sergideki eşyaları düzenliyor. Aralarında duygusal bağ oluşmuş, kedi yavrusu sanki her bir eşya. Daha bir hiddetlendim. Öfkemin kıvılcımları akçeyi bile gölgede bıraktı. Bak mucize görünmeye başladı, diyorum bir yandan kendime. Tutku bu azizim, azmedersen tahtayı bile deler.

Kocacüssesi ile benden korkmuş bir hâli yok. Kapaşacak olsak, sonuç belliydi. Ayakları altında ezer büyük ihtimal. Tarafsız üstelik. Böyle bir kapaşma aklının ucundan geçmiyor. Hüzünlü bir of çekerek yere sabitleniyor gözlerim. Sevgi ile bak. Etrafındaki hale olumluya yöneltsin satıcıyı.

Küçük bir adımla, yaklaştım. Sesimi yumuşatıp insana bahşedilen bir ümitle;

– Ne o öyle satılık değil! diye sitemkâr perdesini açtım. Yoksa dağıtırım ben burayı, dalarım bak, kabaran bir horoz gibi.

Efelenmem bana bile inandırıcı gelmedi.

Doğrusu kavgacı biri değildim; Zaloğlu Rüstem, Kara Murat, elinde yatağan bıçkın bir yeniçeri hiç değildim.

Savaşa giden askerler gibi elimde bir tuğ yok. Bir işaretimle ilerleyen ordu yok peşimde. Varlıklarıyla oyunculara cesaret veren seyirciler ne gezer? Tek başınayım. Sanki küçük bir lekeyim. Dünyanın aydınlık yüzünde kara bir nokta.

Karşımda kalabalık bir cüsse.

Bu akçe için ne savaşlar olmuş, canlara meydanlar dar gelmiş, ganimet için ne yiğitler telef olmuştu kim bilir. Çevremde savaş çığlıkları, nal kılıç şakırtıları. Toz duman. Buğulu bir tarih sayfasından çıkıp gelmiş gibi okuduğum bütün savaş imgeleri akıp duruyor muhayyilemde. Yılların hamaseti zihnimi hareketlendirdi, algılarım teyakkuza geçti. İlk defa gerçekten kavgayı göze alan bir kararlılık oluştu zihnimde. Dayak yemeyi göze alırsan, kavgaya girmek kolaydır, diye düşündüm.

“Ceddin deden-Neslin baban-Hep kahraman...” marşı çınılıyor zihnimde. Kabardı yüreğim, hayatım boyunca dinlediğim bütün o mehter marşları koroya katıldı. Ben galibiyetin müminiydım. Gün bugündü işte. Elimi bir kılıç yapabilirdim, kafamı gürz. Ayağımı kargı, bedenimi kalkan. “Urun yiğitlerim!” diye bir nara bile işittim o anda. Geriye dönüş olur mu? Olmaz. Davadan dönen mankurttur. Tarihi galibiyetler, sayısız zaferler, küçük birliklerin kalabalık orduları yendiği meydan savaşları... Hızla akıp geçiyor zihnimin ekranından.

Kürşat benimle değildi, kırkyiğit de. Hiç kimse benimle değildi. Şahsi meseleme katılmasını istesem de büyük hatıraların küçük insanlara katık olması beklenir mi?

Tehdit edici alameti yoktu varlığımın. Armağan ede ede yok olmuştu neredeyse. Ufak tefek, minyon bir karaltı, o kadar. Gözlüğümse aleyhime bir aksesuar. Kervanın taşıdığı zücaciye gibi.

Bakışlarındaki gizli alay silinmedi yüzünden adamın. “Aydın geçinen sünepe bir okumuş. Kelimelerle mücadele edip kavga cümleleri kurabilir ama el kol yumruk tekme

kafa. Bedenini silaha dönüştürüp dünyayı rakiplerine dar edecek yiğitlik buna mı kalmış?”

Bir dava için taş yememiştin o güne kadar. Dayak yemeyi göze alacak adanmışlığın hak getire. En küçük tartışmada hasma dalmak göz karalığı yok. Yok, işte bende o cesaret. O da anladı zaten. Tebessümü maske gibi yüzünde asılı duruyor sürekli.

Altın almaya karar verdim en sonunda. Para gücüne yaslanmak daha emniyetli. Cebimden kâğıt paralar çıkardım. Paranın yüzü sıcaktır. Az önceki kanlı gözlerim satıcıya şefkatle bakıyor, pestilini çıkarma niyetim boşa çıkmış, barış masasına oturmuştu bile. Bir umutla...

“Satılık varsa alık da var işte” diyebildim.

– Niye anlamıyorsun? Sa-tı-lık de-ğil!

Eh, bu kadarı fazla. Kurnaz mıydı yoksa bilge mi? Pazarlığı mı kızıştırıyor, yoksa tok satıcı mı? Emin değilim ama kararlılığım gerçek. Almalıydım. Sinirlendim kendime, işi buraya getirmeyip baştan çekip gitseydin ya. Pişmanlığın tortusu içime çökmeye başladı.

Hem alıcı hem alık’tım işte. Sazan demişti ya. İşte o bendim. Paralı bir alıcı. Heveskâr. Gözünü akçe hırsı bürümüş. Boynumu büktüm. Artık vicdana oynayacaktım. Aptal mı diyorsunuz bana, kifayetsiz muhteris mi? Yoksa tarihî değerlerin farkında, istikbale umut veren altın nesil mi? Beklenen gençlik mi?

Ama olmaz ki, o gümüş akçe her yanlışa değer. Yoksa ne hazzı olacaktı tarihî bir akçeye ulaşmanın? İşte sergide görmüştüm.

Hiçbir şey söylemedi. Uzattım paraları. Eğilip akçeye uzanacaktım ki bir vaveyla koptu pazar yerinde. “Tut! Yakala!” nidaları. Tedirginleştin aniden. Bana mıydı yoksa?

Yok. Bir pazarcı on-on iki yaşında bir çocuğu kovalıyor. “Tutun!” diye böğürerek bir yandan.

Tam serginin karşısında yakaladı çocuğu. Ensesine bir tokat vurdu. Yere kapaklanacaktı, tebdili şaşan yavrucak. Bizim sergici fırladı hemen. “Dur n’oluyor!” diye.

“Elma çaldı, tezgâhtan hırsız!” diye kükredi tekrar pazarcı. Bıraksa çiğneyecek. Bırakır mı satıcı? Sahip çıkanı görünce hemen arkasına saklandı. Sindi, kayboldu çocuk.

“Git işine be adam!” diye itekledi bizim yiğit sergici. Benimle boş verdiği kavgaya hemen girişecek. Tam bir kararlılıkla. Pabucun pahalı olduğunu görünce söylenerek çekti gitti pazarcı. Bizim sergici gevrek gevrek gülerek dönüp çocuğun başını okşadı. Yetmezmiş gibi avucuna benim güzelim paraları sıkıştırdı zorla. “Savul bu yandan” diye pazarın köşesinden sokağı gösterdi. Benim sıktığım gibi ezerek değil, yavru bir kuş varmış gibi küçük avcunda paraları şefkatle sararak savuştu çocuk hemen.

Bir an geriye dönüp gülümsedi satıcıya.

Pazarcının elinden çocuğu kurtarmanın hazzıyla, gülererek bana yöneldi.

“Gümüşün orada, ananın ak sütü gibi helal, seni bekliyor!” dedi.

Sesindeki o tını kinaye mi, sitem mi, yargılama mı yoksa samimi mi? Emin olamadım.

Sonra o sergiyi gördüm.

Kim bilir hangi ilandan geriye kaldı, bilemedim. Yazılı tarafı yere serili olduğu için üzerindeki yazılar okunamıyor. Zamanında bir amaç için hazırlanan, yazı karakteri, rengi özenle seçilen, üstündeki hikmeti insanlara okutan bez afiş, şu an kaçınıcı işlevinde, tahmin etmek zor. Eski atletlerden yer bezi yapan kadınları örnek alan bir uygulama. Tutumlu halkımızın elinde tekrar tekrar kullanılmaktan eprise de her yeni işin altından kalkan. Üzerindeki yazı bir davetti, belki bir haber veriyordu. Belki hayra çağırmıştı. Belki bir şeyler almaya. Şu an ters çevrilmiş hâliyle sergideki malları teşhir etmeye yarıyor sadece. Beyaz zemin müşterileri celbedecek eşyaları gösterişli kılıyor.

Hâlihazır işi eski para ve eşyalar için zemin olmaktı, bezin. Eski diye değeri olacağı umuduyla sergiyi kalabalıklaştıran kırık dökük eşyalar arasında kâğıt-demir Türk liralari, Özbek somlari, Arap riyalleri, İran tümenleri, Rus rublesi, kraliçe şilinleri. Nümismatların beş para etmediğini bilebilecekleri kâğıt metal paralar. Yanında birbiriyle ilgisiz süprüntü materyaller. Pazar yerinin ruhuna aykırı bir sergiydi. Açlığını bastırmaya, cebindeki parayla mutfağı donatmaya çalışanlara böyle sıra dışı ilgiler lüks geliyordu. İlgi lenmeden geçip gitti herkes.

Baktım, baktım. Kalakaldım orada. Çocuğu salıvermenin coşkusıyla sergimi toplarken buldum kendimi. Artık işim kalmamıştı pazar yerinde. Sakin, ağırbaşlı hareketlerle, mutmain bir kalple büyük karton kutuya dolduruyordum bez afişin üzerindeki eşyaları. Akçeyi de küçük telkâri sandığına koydum, incitmekten korkan bir ihtimamla. Sandığın çevresine ıvır-zıvırı doldurdum. Asıl meramı gizleyen süslerdi onlar. Oyalayan dünyalıklar.

Bez afişini katlayıp kutunun üstüne koydum. Yağlı boya ile kolalanmış, zırh gibi koruyordu mallarımı. Geniş bir parantez gibi sol kolumun altına sıkıştırıp dudaklarımda bir ıslık, sağ elimde zincir, sallayıp yürüdüm. Bez afişteki yazı üste gelmiş ikide bir gözüme çarpıyor:

“Eşya elimizde iken aramak da hakikate dâhildir.”

Hurdahaşım Hurdacı

Size bir hurdalıktan sesleniyorum. Niğdeli bir hurdacının ardiyesinden. Semt-i mutena bir yere yığılsam da, istiflenmiş hâlim pek iç açıcı değil.

Oysa ne yakışıklıydım ben. Işıklarına çıplak gözle bakamazdı insanlar. Boyuma hayran olanlar vardı, gücüme hayret edenler. Beni görebilmek turnikelerden geçmekle mümkündü. Sarı sınırlarımı aşan tehlikeyi göze almış demekti. Binlerce insan kuyruğa girerdi, bana ulaşmak için. Kimi bir vuslata koşardı kimi özleme. Telaş içinde olsalar da ayakta ağaç olmayı bile zül saymaz, tutunmak için kollarıma her an yukarıya açılırdı elleri. Kadife temasım ayrıcalık sayılır, itilip kakılmak onursuzluk sayılmazdı. Gönümdeki insanları saya saya bitiremezdim.

Dünyanın diğer şehirlerinde uzak akrabalarım vardı. Mavi gözlü, sarışın. Gökkuşağının bütün renklerinde. Onlar her an heyecan yaşar, sistemin düzenli akışlarında, kardeşiyle karşılaşır, öpüp koklaşıp ayrılır, bir başka durakta tekrar buluşurlar. Düşün ki ince ince düşünülmüş bir sistemin içinde öznesin. Ağlarla oya gibi, nakış gibi işlenmiş hatlarda gezinecek, karşılaştığın her istasyon bir başka yöne gidecek. Tıkır tıkır akan bir hayat. Bir dakika geciksen sistem altüst olur, kaza ihtimali belirir. Bu nasıl bir heyecan? Coşku? Onlara koşan insanların elinde haritalar, seyrüsefer çizelgeleri, şemaları. Gözleri saatlerde. Yeryüzünde Agarta'dır onlar,

yer altında Şambala. Rüzgâr gücünde demirden atlara binenler dünyadaki her olayın içinde olmanın telaş ve güveni içinde koştururlar. Hızın şehirlere kattığı enerji, aynalardan izlenerek takip edilebilir ancak.

Ben onlara doğru her atılışımı içimde boğmak zorundayım.

Bir yanım batıya çeker. Katarlar peşimde, öncü olurum. Diğer yanım doğuya çeker, sürüklenirim. Çeken mi çekilen miyim diye kimlik kaygılarına girer, kısırdöngü içinde dolanırım. Ne bir sürpriz, ne karmaşık bir güzergâh. İpi kısa tutulan köpek gibi koşturmaları. Bağlandığım ağaca kördüğüm olmam bile söz konusu değil. O kadar basit, tek boyutlu, kısa bir kertenkeleyim.

İnsanların sıcaklığı ısıtır sadece beni. Ondan yana da talihli sayılmam. Her birine bakarım sevecen bir umutla. Ne gözlerde bir ışık, ne pırıltı. Asık suratlarla mahkûm oldukları cezaevlerine istekle giden kurban sürüsü. İçimdeki insanlarda ne bir hayret, soru merak? Batıya gider bir köstebek, doğuya gider kör gelincik. Bu çelişki akşama kadar beni psikoza sokar, delirmek işten değil. Kimin yükünü taşıyorum ben, çektiğim neyin cezası? Dönüş için dairesel bir yol yok. Yücelikler daire, insana ait olan düz hat köşeli. Batıya ben çekiyorum, doğuya diğer yarım.

Bir insan da isyan edip itiraz etse ya. Reddetse.

Geçen bir Tübitak üyesi meşgul etti zihnimi. Nasıl bir özgüvense yüksek sesle konuşuyor, yanındakini irşatla iştigal ediyordu. “Bu sene de umreye gitmek nasip oldu. Artık uçakla değil gemiyle gidiyorum değişiklik olsun diye. Allah celle celalühû” diyordu; “lütfetti, her sene nasibimiz çağırıyor bizi. Her şey iyi hoş güzel de bu tonlarca demir yığınları denizde nasıl yüzüyor, batmıyor, havada uçuyor düşmüyor? Allah’ın işi,” diye ekledi derin bir teslimiyetle. Kafamın taşı attı, zıvanadan çıktım. Suyun ve havanın kaldırma gücü diye kükredim. Ben burada her üçünü de

yapıyorum; karada, denizde, havada. Bazen deniz ve kara üstümde kalsa da kendimi ezilmiş göremem. Yolumu açan bir sebebe sarılmışım.

Bunları bir uyandıran olmalı. Sarsan. Hayatım kısırdöngü. İşimin anlamı kalmadı. Sanki kör sağır dilsiz duygusuz, ham madde yığınıyım. Onlar suskunlukla isnat ederler ki ben; düşünmez, acı çekmez, kaba kara bir karaltıyım. Kendilerinden bihaber olanların bana ilişkin bir düşüncesi olabilir mi? Olmaz tabii. Bir kere de çevrene bak. Bu mekanizma nasıl işliyor, eşyanın bir ruhu, dili, gönlü var mı?

Hırslar, ihtiraslar, rant kaygıları beni bu barış yurdunun ortasında sırık gibi göze batar bir hâle getirdi. Beni ezen üzerimdeki yükler değil, içimdeki ağırlıklar. Her yolcunun hissesine düşen telaşa, baskıya, acillığe yol açan beklentiler. Küçücük ve hafif bedenlerinden bu kadar karanlık, böyle bir ağırlık nasıl yayılıyor anlamam mümkün değil.

Yoldan çıktım. Güzergâhtan. Kuzeye yöneldim. Yavuz ve Midilli gibi. Sivastopol'a varırsam eylemim bir anlam kazanacak. İsyanım tarihe geçer, devrimin sayfalarında yer bulurum kendime. Olmazsa köprüye çarpar dökerim bütün fazlalıkları. Hiç değilse bir yalıya, köşke, malikâneye.

Bırakmadılar beni. Ebu Hüreyre'nin devesinden kalan iplerle bağladılar. Vurdukları gem dudaklarımı nasırlı, dilimi delik deşik, damağımı duyarsız, sesimi iç çekişe dönüştürdü. Hep birlikte asıldılar gеме, kıyıda bir kayaya tosladım, tahliye ettiler yolcuları sağ salım. Bu isyankeşi de ihaleyle hurdaya ayırıp satın dediler.

Neden diye itiraz ettim; bir kere sürçen atın başı kesilmez. Sakarlık değil bu, isyan, ihtilal saydılar eylemimi. Bir kere isyan edenin sadakati zedelenmiş, biati geçici, teslimiyeti berhava sayarak. İflah olmaz, ıslah dediler. Üşüştü Niğdeli hurdacılar, teklifleriyle. Taşıdıkları yükün pahada değil kantarda ağır olduğunu ihmal eden bir emekle. Bir öğün yemek için kaç ton demiri parçalayıp taşıyacak ardiyeye.

Onlar da olmasa şehirler hurda mezbeleliği olacak. Çöp dağları yükselecek. Ne kadar meşakkatli bir geçim yolu.

Tonlarca bedenimi balyozla kırıp parçalara ayırmak, kollarımı, ayaklarımı, eklem yerlerimi. Artık bir labirentte tünelde değilim, doğanın, yeşilin, açık havanın ortasında. Neden mutlu değilim. Yer altı mı beni evcilleştiren? İlle-galite mi? İşe yarar bir makine kılan? Her bir aksamı tasnif edip “parça” arayan müşteri bekliyor artık hurdacı. Çamurun, tozun, kirin pasın içindeyim. Ne eski güzelliğim, işe yarar hâlîm ne de geleceğe dair bir umudum var. Tarihin içinde bir nokta olamadım, devrim tarihinde dipnot. İsyan defterinde celali bile değil. Ironman gibi güçlüydüm, artık bir antika bile değilim, anlamsız bir son, son durağım.

Niğdeli bir hurdacının envanterindeyim artık. Kilo ile satılacak sermaye. Ellerini ovuşturan Niğdeli hurdacıya tebesüm eden müşteri, fiyatı kırmak niyetiyle tiksindir gibi bakıyor bana. Ciğerime dokunan açık hava değil, oksijen değil, çürüten pas değil bu bakış. Karanlığın koynunda bile bir işim, işlevim vardı. Aydınlık yerde bile anlamsız bir yığınım artık. Yerim bu yerdir ki ne kadar aşağılansam yeridir.

Pasın gücü ödül bana; işini hızla bitirmesi. Yoksa bir sekerât hâlindeyim. Müskirat da içmedim, sekr’e düştüm neden?

Bekliyorum, Niğdeli bir hurdacının cüzdanına sığmak için.

Rus Ruleti

Hayatımda o gece olduğu kadar iğneli fıçıya girdiğimi sanmıyorum.

Her bir hücrem, çuvaldızla delik deşik olmuştu.

Ben artık kaybolmuş bir adamdım. Önümde haritalar, elimde kent rehberi olduğu hâlde. Cebimde telefon, onda yüklü navigasyon. Her adımda baz istasyonu, yer tanımları ekranda beliriyor. Bütün teknik imkânlarla rağmen kayboldum.

Bir ömür yirmi otuz bin kitap okuduğum hâlde. Hafızam, delik deşik ruhumun amelesi sanki. Tuğla getiriyor, harcı karıyor ancak duvar örmesini, ev inşa etmesini bilmiyor. Nerede kaldı, estetik bir süsleme, mimari bir üslupla bina dikebilsin.

Neden? Bilgiden, bilginin bütünlüğünden, irfandan irtibatım koptuğu için. Dışarıdaki saldırılar iç dünyamı darmadağın ettiğinden. İçimde erdemli surları muhkem kılmadığımdan. Her şeyden biraz biliyorum ama hiçbir şeyi derinlemesine değil. Hiç değilim ama bir şey de değilim. Yok değilim ama var da değilim. Yerimde duramıyorum ama bir yere de ulaşamıyorum. Ölmedim belki ancak yaşıyor da değilim. Taş değilim ama insan da sayılmıyorum. Konuşuyorum ama anlamlı bir şey anlatmıyorum. Yazıyorum ama saçma sapan karaladıklarım. Öfkeliyim ama isyankâr değilim. Olanı onaylamıyorum ama devrime de

adamadım kendimi. Kayıtlarda ismim var lakin yok sayılıyorum. İsa'nın yaralarına parmaklarını sokan Aziz Thomas misali beni işaret ederek "Senden bi bk. olmaz" diyenler, haklıymış. Kabullenmek üzereyim.

Bir yazıya oturunca dünyayı yerinden oynatacağımı sanıyorum yaprak bile kıpırdamıyor. Zihnimde sürekli sorular, daha tek bir cevap bulmuş değilim. Hafızam ağzına kadar dolu kendime ait bir cümlem yok. Bir mesleğim, işim var fakat sürekli tatilde, tembel bir emekliyim. Sıkıntım var ama meselem yok. Bir şey yemiyorum, buna rağmen geviş getiriyorum sürekli.

Doğu'dan okudum oysa, Batı'dan. Hatta kuzeyin bütün yazarlarını. Gogol, Tolstoy, Çehov, Şolohov, Bakhtin. Dostoyevski, en başta. Dostoyevski gibi düşünmek, onun anlattığı gibi insan ruhunun derinliklerine inmek istiyorum. Yazmak istiyorum.

Bu yaşımda heyecandan yerimde duramıyorum bugün. Kolay mı? Üstatların arasında yazar olup olmadığıma karar verilecek!

Dostoyevski;

– Anlat bakalım, neden yazar olmak istiyorsun? diye soruyor.

– Bilmiyorum, emin değilim. Aslında hep okumak istiyorum ama şeytan dürtüyor, yaz yaz diye. O kadar çok kataba imza atanlar var ki bana da ister istemez bir cesaret geliyor. Oturuyorum masaya. Bir iki cümle kurarken, bunlar nedir diye küçümseyip atıyorum bir kenara. Sizi okumaya başlıyorum. Karamazov Kardeşler'i mesela!

Bana bir şey bırakmamışsınız, insanın iç dünyasına dair ne varsa yazmışsınız.

– Olsun, evladım, getir bakalım yazdığın bir metni!"

Altmış yaşında bana da evladım dedi ya, kendimi on sekizlik toy, genç ve müptedi sanıyorum.

Yazdığım en son hikâyeyi veriyorum, bazen başını sallayıp onaylayarak bazen yukarı kaldırdığı kaşları ile reddederek okuyor.

– Bak, diyor, Türkiye’de Müslüman bir Türk olarak yazmaya çabalıyorsun. Nerden belli bu? İşte namaz diyorsun İslam kültüründen bir iz, keşik diyorsun, Türkçenin seni belirleyen etkisini ele veriyorsun. Peki, Müslüman, Türk olmayan biri seni niye okusun? Okuyunca ne bulacak?

– Ne bulacak üstadım? diyorum.

– Sen bende ne buldun? diye soruya soruyla karşılık veriyor.

– İşte insanın durumları, insanlık hâlleri, diye bir şeyler geveliyorum. Üstatların yanında cehaletim ortaya çıkmasın diye geçiştirerek. İstiyorum ki üstadım anlatsın.

Dostoyevski üstat sanki hayatın şifresini çözmüşüm gibi;

– Hah! İşte, diyor. İnsan, insanın hâlleri, her yerde aynıdır. Temel endişeleri, içgüdüğü, korkuları, umutları...

Ne ister insan? Kelimelerin var, hikâyen var; karakterlerin, kahramanların, onları anlatmak yerine dönüp ezan okumaya çalışıyorsun. İnsanın iç dünyasının haritasını okusana.

– Bak evladım, ateist, deist bile olsa insan, hepimizin dünya ve evren tasavvuru dinlerle kurulur. Sizin Nazım Hikmet’te bizim Mayakovski’de nasıl tezahür eder bu?

– Nasıl? diye soruyorum. Tedirgin ürkek. Buraya geliştiki cesaretim beni terk etmiş. Pişmanlık sarmak üzere benliğimi. Keşke hiç girmeseydim bu sınava. Yazmasaydım satırlar boyu.

– Bak, diyor üstadım devamla;

“düşündüm ben,
baş melek korosunun şarkılarını
geliyor soyguncu tanrı ceza vermek için”

V. MAYAKOSVKİ (*Pantolonlu Bulut I*, 1915)

“Ay battı güneş doğdu,
Kalbimde ateş doğdu,
Yaldızlı meşin kabı
Parçalanmış kitabı
Varsın gömülsün diye ebedî bir uykuya
Attım kör bir kuyuya...”

N. HİKMET (*Meşin Kaplı Kitap*, 1921)

– Bak ateist zannettiğin bu şairler bile eserlerinde dinî tasavvur dünyasını kullanır. Görünüşte Tanrı’yı yadsır her ikisi de. Ama şiirleri bile kutsal kitapların kıssa ve ibretleri çevresindedir. Hangi millet, din, dil, cinsiyet, ideolojide olursa olsun yazarlar aynı şeyi anlatır: İnsanı. Her yazar, insanın bir başka yönünü anlatırken farklılaşır.

Yüzünde geniş bir tebessüm. Ben de rahatlayıp gülümşüyorum. Kendimi daha da yakın buluyorum üstadıma.

– Hem sonra bu hikâyen ütopyaдан drama düşenlerin trajedisini anlatıyor. Anlatılarında ilahî adalet dikkat çekiyor. İnsanın iddiasından vurulması. Her inanan, dava delisi, yolun yolcusu yaşar bunu. Peki, nedir bu “Zalimler için yaşasın cehennem!” cümlesi?

Kem küm diyorum.

– Ben ne demiştim Karamazov Kardeşler’de: “Yoksa intikam alarak mı ödenecek bunların karşılığı? Ama intikamı ne yapayım ben? Cellatların cehenneme atılması ne anlam taşır? Neyi düzeltecektir cehennem?” (I. C. s. 65)

– Ben o sınıra kadar hiçbir zaman gidemedim. Benim itirazım sınırlı sorumlu. Kitapla, ilmihalle, inancımla.

– Ben inançsız mıyım?

İlk defa hiddetlendi üstat. Gözlerinin akı karasına karıştı. Pistim anında. Hemen gönlünü almalıyım.

– Estağfurullah üstat. Siz benim idolümsünüz. Tolstoy’a daha yakın düşsem de ben.

– Sonra eğer cehennem varsa, her şeyi içine alan kulsursuz düzen nerede?

– İslam’da diyebilir miyim?

– Diyebilirsin elbette ama okuyucuyu ikna etmek şartıyla. Yoksa benim yazdığım gibi; “Çocukların çektiği çileler, insanlığı gerçeğe kavuşturmak için gereken tüm acıların, tüm çilelerin toplamı eksiksiz olsun diye kullanılacaksa, insanlığın ulaşacağı o gerçek, tümü ile kendisi için ödenen fiyat kadar etmez.” (s. 65)

Benim sağaltım hikâyelerinde acı çeken kahramanların çilesi, beş para etmezdi, öykülerimdeki metafizik gerilim örümcek ağından zayıftı. Üstadın bu soruları karşısında.

– Sonra hadi Müslümansın, peki insanlığın kafasında-ki şu soruyu sorabilir misin? diye sürdürdü konuşmasını.

“İşte benim şiirim de buna benzer bir şey olacaktı, eğer o zamanlar yazılmış olsaydı.

Benimkinde, sahneye çıkan ‘O’ dur. Yalnız hiçbir şey söylemiyor benim şiirimde, sadece gelip geçiyor... Kendisi tüm haşmetiyle dünyaya geleceğini vaat ettiğinden, peygamberinin de: ‘Yakında dünyaya tekrar inecek, ama o günü ve saati oğlu bile bilmiyor, yalnız gökyüzündeki Babamız biliyor’ sözlerini söylediğinden bu yana on beş yüzyıl geçmiştir, öyleyken, insanlık ‘onu’ eski inançla, eski heyecanla bekliyor. Hem de büyük bir inançla bekliyor onu! Çünkü gökyüzünden insanlara inen vaatlerin arkası kesileli on beş yüzyıl olmuştur!

İnan yalnız yüreğinden gelene, yoktur gökten gelen vaatler artık...” (s. 70)

– Senin kahramanların, hikâyeyi buraya varabilecek mi?

İnsan soru sorar, şüpheye düşer. Yaşadığımız dünya güzelleşsin diye çile çeker. İçlerinde sürüp gitse ya. Niye yazmalı ki bu çatışmayı? İnsanları ifsat etmenin ne âlemi var?

– Gerçekten, bir yazar bir tek dinleyiciyi olsun buldu mu, kaçırmamalı, değil mi ya? diyor.

Sustum ve dinlemekle iktifa ettim. Artık hata yapmaktan da korkuyorum.

– Gökten gelen vaat yoktur, desem dinden çıkarırlar beni. Tefe koyarlar.

İşte mesele bu, dedi üstat Dostoyevski. Tepelerine koyduklarına bir bak. Dünya gözüyle görmek, hayranlıkla bakmak, hatta dokunmak için fuarlara koşanlara.

Statükonun sloganlarını inancına tercüme ederek. Bütün bir evren tasavvurunu kallavi sloganlarla değiş tokuş yapanlara. Bir tek sorusu ve bugüne dair, hayata ilişkin hiçbir sorunu olmayanlara emzikler sunanlara.

Ezan okumak için fuarlara, namaz kılmak için toplanılara gidilmez.

Camiye gidilir.

Dostoyevski'nin beni camiye yönelteceği hiç aklıma gelmezdi.

Başıma geldi.

Yüreğimi delen bakışlarını benim boş boş bakan gözlerime dikti üstat. Sonra bir bardak uzattı bana;

– Sen bir su iç, dedi, bütün bunların üzerine.

M. Everdi öyküleri, hikâye tadında felsefî, sosyolojik ve psikolojik laboratuvar gibidir. Bu öykülerde geniş ve derin okumaların yansımaları hemen fark edilir. Yazar bu kitabında, Türk toplumunun geleneksel aile hayatına alışılmışın dışında cesur bir mercek de tutuyor. Kılçıklı Hikâyeler, yaşlıların, gençlerin, bugünün ve geleceğin; köprülerin, apartman dairelerinin; kedilerin, insanların altın ve gümüş hikâyelerini anlatıyor bize. Bu sırada interaktif bir ortamda okuyucu da kendini katıyor hikâyelere.

Kitaptaki öykülerde okuyucu, ironik olduğu kadar ciddi fakat kılçıklı bir mevzunun ortasında buluyor kendisini; okuyucu yazar, yazar okuyucu oluyor.

ISBN:978-605-7931-14-6

9 786057 931146

www.bilgeyayincilik.com

